

Danes Razgledi

20 let kulturne priloge
Dolenjskega lista

V tej številki Dolenjskega lista so priloženi Dolenjski razgledi, občasna kulturna priloga, ki letos praznuje 20-letnico izhajanja. In ker prihaja med vas nekaj dni pred slovenskim kulturnim praznikom, smo v nji prepustili nekaj več prostora izvirnemu pesništvu znanih in manj znanih dolenskih pesnikov.

Med drugimi prispevki boste v Razgledih lahko prebrali zapis Ivana Zorana o tegobah dolenskega založništva, zapis Jožeta Dularja o lani umrlem Evgenju Lovšinu, Marinka Dražumerić piše o cerkvi Sv. Duha v Črnomlju, ki praznuje častitljivih 400 let, Milan Markelj pa predstavlja monografijo uveljavljenega likovnega ustvarjalca Branka Suhaja, ki je poskrbel tudi za slikovno opremo Razgledov. Ponatisnili smo tudi zanimiv dokument, ki nam ga je ljubeznivo odstopil za objavo Severin Šali, in sicer gre za doslej nepoznano pismo skladateljca Marjana Kozina o tem, kako je načrtoval opero Martin Krpan

Inovatorji v Opekarni ne mirujejo

Cepljena opeka za več
namenov — Novi izdelki

BREŽICE — Ni še minilo leto, odkar sta Franc Brečko in Anton Kržan iz Opekarnice skonstruirala stroj za cepljenje silikatne opeke, in že se tozdu odpirajo nove možnosti za prodajo v hudih kriznih časih. S cepljeno opeko naročniki oblagajo hodnike, uporabljajo jo za dekorativne namene.

V zadnjem letu so nacepili okrog 300 tisoč opečnih enot, kar je dalo milijon ploščic različne debeline od dveh centimetrov naprej. Letos bodo naredili tri do štiri milijone ploščic. Začeli so jih pakirati tudi za maloprodajo v kartonih, v kakršnih so naprodaj keramične in druge ploščice.

V anhovskem tozdu pravkar razvijajo nov izolacijski material na bazi kremenčevega peska, da bi kar najbolj vsestransko izkoristili surovino, s katero razpolagajo. Preizkušanje v laboratoriju je bilo uspešno in pričakujejo, da se bo v praktični uporabi dobro obnesel.

Ta hip izdelujejo nov stroj za cepljenje silikatnega modularnega bloka v izmeri 140 x 190 x 290 cm. Najtanjšje ploščice bodo debele 35 mm. Pri oblaganju bodo gradbeniki z njimi lahko nadomestili naravni kamen. Novi stroj bo napravljen konec februarja in ga bodo takoj vključili v proizvodnjo.

V Opekarni obiskovalec naleti na novost na vsakem koraku. V decembru so začeli s poskusnim lepjenjem stropov na cepljeno opeko. To je inovacija Staneta Ruparja iz Elana v Begunjah. On je zrisal tudi načrte za orodje, ki ga je izdelal TIM Laško. J. TEPPEY

VELEKOLINE — Pri Milerjevih v Mrtvicah so imeli merjasca ameriške pasme durak, ki je potegnil na tehničar kar 450 kg. Pajo, tako so mu rekli je zaplodil že veliko prašičkov, zdaj pa je šel v zakol. Gospodar Anton in gospodinja Anica pravita, da so bile to velekoline. Več o Milerjevih in njihovem življenju z zemljo na 9. strani. (Foto: J. Simičič)

Vrsta vprašanj ob HE Boštanj

Sevničani terjajo še številne odgovore, predno pojde osnutek lokacijskega načrta za hidroelektrarno Boštanj v široko javno razpravo

SEVNICA — Občinski komite za družbeni razvoj in gospodarskoupravne zadeve je ob obravnavi besedila osnutka lokacijskega načrta hidroelektrarne Boštanj zastavil celo vrsto vprašanj. Dokler nanje ne bo odgovorov, osnutek načrta ne bo šel v javno razpravo. To pa bi tudi pomenilo, da bi jeseni načrtovana izgradnja HE Boštanj, kar nekateri razglašajo že skoraj kot dejstvo, ostala le pobožna želja.

Sevničane moti, ker je osnutek lokacijskega načrta HE Boštanj izdelan, še

predno so dokončane in potrjene študija o vodnogospodarskih osnovah Save, študija o dokončni dispoziciji odpadnih voda, študija o nadomeščanju izpada kmetijske proizvodnje in sociološka študija. Ni še izdelan dopolnjen idejni projekt prestativne magistralne ceste na odseku boštanjaska graščina — mirenski most. Nasploh je prometni režim oziroma ureditev prometa v času gradnje HE Boštanj in rekonstrukcije ceste še zmeraj premalo proučen in ni v celoti določen. Za obrtnike v boštanjski graščini ni v zadostni meri proučeno, ali jim bo omogočena nadaljnja proizvodnja. Enako velja tudi za SGD Beton v času gradnje HE Boštanj.

Strokovno mnenje geološkega zavoda glede vodovodnega črpalnice na Orehovem ne daje zagotovil, da bo črpalnice uporabno tudi po izgradnji HE Boštanj. Ni povsem jasno zagotovilo, da podtalnica »ne bo bistveno vplivala«, povsem nesprejemljivo pa je pogoj, da se ne sme povečati črpalna količina vode, dokler ne bo Sava očiščena do drugega kakovostnega razreda.

»Za nadomestne lokacije stanovanjskih hiš, opredeljene v posebnih strokovnih podlagah, ki niso zajete v lokacijski načrt HE Boštanj, še ni izdelavi izvedbena urbanistična dokumentacija, ki pa ne bo pokrila vseh nastalih potreb, in bo potrebno dopolniti družbeni plan občine Sevnica oziroma se s prizadetimi dogovoriti za nadomestne lokacije v okviru že izdelanih zazidalnih načrtov. V

(Nadaljevanje na 2. strani)

V KOČEVJU DANES KONCERT

KOČEVJE — V počastitev slovenskega kulturnega praznika, bo danes, 4. februarja, ob 18. uri v Šeškovem domu v Kočevju koncert. Na njem bosta nastopila Volodja Balžalorsky (violina) in Hinko Haas (klavir). Na sam praznični dan, 8. februarja, pa bodo ob 18. uri v likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo del slovenskega akademskega slikarja Poldeta Oblaka, ki živi in dela v Švici. Na otvoritvi bo zapel več Prešernovih in domačih pesmi moški pevski zbor Svoboda iz Kočevja. V dneh po prazniku bo moški pevski zbor Svoboda gostoval tudi po večjih krajih v okoliških krajevnih skupnostih. Po tradiciji bodo pevci zapeli več pesmi kar na prostem sredi vasi.

P. P.

Na sevniškem gradu stalna šolska zbirka

Po otvoritvi še razstava del Tuga Lebiča

SEVNICA — Stalni zbirki o poznokrščanski naselbini Ajdovski gradec, o Sevnici skozi čas, o gasilstvu in pred kratkim odprti galeriji krasilne umetnosti se bo na sevniškem gradu v ponedeljek, 8. februarja, pridružil še stalna zbirka Razvoj šolstva v sevniški občini. V enem prostoru bo slikovni in pisni del zbirke, ki jo je postavil Posavski muzej Brežice, v drugem prostoru pa bo prikazana učilnica na prelomu 19. stoletja. Na otvoritvi zbirke ob 16. uri bodo v kulturnem programu sodelovali oktet Boštanjski fantje, Zoran Košir (kitara), Damir Baškovič (flavta) in učenci osnovne šole Savo Kladnik. Zbirko je omogočila sevniška kulturna skupnost ob sodelovanju Zavoda za kulturo in prosveto in sevniške osnovne šole. Po otvoritvi zbirke bo možen ogled drugih zbir in poročnih soban, baročnih fresk, v galeriji v pritičju gradu pa bodo odprli likovno razstavo del Tuga Lebiča iz Novoga mesta.

Pionir je korak pred drugimi

Priznanja in nagrade najboljšim delavcem

NOVO MESTO — V GIP Pionirju se že čutijo prvi dosežki programa Pionireka. V želji, da bi povečali zavzetost za boljše delo, so organizirali celoletno tekmovanje za izbiro najboljših delavcev v letu 1987. Po posebnem točkovnem sistemu, kjer so bila glavna merila disciplina, inovativnost, gospodarnost in medsebojni odnosi, so izbrali 32 delavcev, ki so jih minuli petek na slovesnosti v modri dvorani upravne stavbe GIP Pionirja razglasili za svoje najboljšje delavce.

Njihova imena so kot prva vpisali v »zlato knjigo« najboljših delavcev te delovne organizacije. Priznanja in denarne nagrade so na prvi podelitvi prejeli naslednji delavci: v tozdu Novo mesto: Anton Grubar, Alojz Glavič, Viljem Lenarčič, Slavko Komes, Jože Udovč, Jože Pezel, Dejan Pejič, Alojz Bačar, v tozdu Krško: Dominik Klavžar, Nedeljko Letič, Dominik Špan, Valentin Tomažin, Jože Kodrič, v tozdu MKI Ivan Kužnik, Franc Šlajkovec, Srečko Žagar, Martin Zupan, Jože Rozman, Mujo Alispahič, Anton Nemanic, v tozdu Lesni obrat: Edo Kukman, v tozdu Metlika Ladislav Glazar, v tozdu Keramika: Žilko Sivonjič, v tozdu Togrle: Franc Kodrič. V »zlato knjigo« prvih Pionirjevih nagajencev je vpisanih še osem delavcev iz tozdu Ljubljana in tozdu Zagreb.

Pionireka je program, ki nakazuje pota in načine, da se približamo dosežkom razvitega sveta. Osnovni cilj Pionireke je korak pred drugimi, ki velja tako za slovenske kot tudi za jugoslovanske razmere. »Najpomembnejše pa je, da se bomo ločili od sivega povprečja na vseh področjih, zlasti pa na kvaliteti, na področju inovacij, produktivnosti in znanja. Pionireka zahteva odgovore na vprašanja prav od vseh Pionirjevih delavcev: kaj si naredi danes boljše kot včeraj? Koliko so rezultati tvojega dela letos boljši kot lani? Kakšen je tvoj izdelek, ali bi lahko bil še boljši?«, je med drugim na prvi podelitvi nagajencev povedal predsednik poslovnega odbora Slavko Guštin. J. P.

»MEMORIAL 26 ZMRZNJENIH PARTIZANOV«

DELNICE — V hrvaških partizanskih brigadah se je borilo tudi veliko borcev iz zgornje Kolpske in Čabranske doline, se pravi iz današnje občine Kočevje. Že po tradiciji se bodo ti, njihovi sorodniki, drugi borci in mladiča udeležili februarkega pohoda in srečanja »Memorial 26 zmrznjenih partizanov«. To srečanje je vsako leto že 27. po vrsti, posvečeno pa je tragičnemu pohodu II. brigade od Skalica do Mrkoplja 19. februarja 1944, na katerem je v hudem mrazu in snežnem metežu zmrznilo 26 partizanov. O tem pohodu, ki se da primerjati le še z Igmanskim maršem, smo pred nekaj leti poročali tudi v našem listu in sicer tako, kot ga je doživel takratni partizanski kurir Tone Križ, ki danes živi v Kočevju. Letos bo spomin na ta dogodek obeležen še posebno svečano, saj je pred kratkim predsedstvo SFRJ odlikovalo Odbor »Memoriala 26 zmrznjenih partizanov« z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem.

MLADINSKA DELOVNA AKCIJA BO

ČRNOMELJ — Na občinski konferenci ZSMS Črnomelj so pripravili, da bodo lahko tudi letos pripravili republiško mladinsko delovno akcijo Bela krajina, čeprav o datumu še molčijo. Predvidoma naj bi v poletnih mesecih delalo na delovnih mestih v metliški in črnomeljski občini 360 brigadirjev. Poleg tega, da bodo v Črnomlju sprejeli brigadirje od drugod, bodo poslali svoje na druge akcije. Občinska MDB Milka Šobar-Nataša bo predvidoma delala v Slovenskih goricah, kot upajo, polnoštevila, saj je bila taka tudi lani na Rogli. kot ugotavljajo na OK ZSMS, je med zaposlenimi mladimi za udeležbo dovolj zanimanja, vendar je še odprto vprašanje odsotnosti z dela. Manjši interes je med šolarji, ker leti v poletnih mesecih rajši delajo prek študentskega servisa.

BERITE DANES!

na 3. strani:

• Tako zapravljamo zaupanje

na 4. strani:

• Delegatski posluš za kmetijstvo

na 6. strani:

• Z vinom v ZDA in Hong Kong

na 7. strani:

• Te pesmi so protest srca proti zlu

na 9. strani:

• 10 mrtvih na 10.000 avtomobilov

na 10. strani:

• Lučke na samem koncu sveta

na 11. do 14. strani:

• Dolenjski razgledi

na 16. strani:

• Je za zapahi res sedel morilec?

na 24. strani:

• Spet odkrili zalege ščurkov

Razvoj samo s pomočjo ljudi

Območna sis za ptt promet Novo mesto potrdila letošnji gospodarski plan Podjetja za ptt promet — Pri naložbah velik delež posebnega združevanja

NOVO MESTO — V primerjavi z ostalimi ptt podjetji v Sloveniji je novomeško Podjetje za ptt promet lani poslovalo dobro. Seveda to ne pomeni, da je lahko tudi sledilo razvojnim potrebam na tem področju ter željam in potrebam ljudi. Te daleč presegajo ekonomsko moč ptt podjetja.

Ekonomizacija cen ptt storitev, ki so jo postavljali kot pogoj za izvedbo sedanega srednjeročnega plana, ni bila dosežena. Sedanje cene komaj zagotavljajo enostavno reprodukcijo, ptt podjetje ima le toliko lastne akumulacije, da bi lahko kupilo letno vsega eno do dve novi krajevni telefonski centrali. Nov obračunski sistem in omejevalni predpisi na področju investicij in uvoza so samo še poslabšali položaj. Povpraševanje po ptt storitvah, predvsem na področju telekomunikacij, pa je vedno večje, zahteve so po novih storitvah in po modernejši tehnologiji. Da bi vsaj delno zadostili uporabnikom, so v ptt podjetju že lani začeli akcijo za neposredno združevanje sredstev za razvoj v vseh občinah, ki jih pokriva novomeško ptt podjetje, čeprav so že doslej ljudje marsikje ogromno prispevali in naredili sami za telefonijo. Odziv ni slab in računajo, da bodo s temi programi predvideni razvoj lahko vgradili že v letošnji plan.

Gospodarski plan za leto 1988 je novomeško ptt podjetje sicer predložilo skupščini območne sis za ptt promet Novo mesto pretekli petek in ta ga je

potrdila. Na področju poštnega prometa so v njem predvideli nadaljnje posodabljanje poslovanja ter začetek priprav za nov poštni center v Novem mestu. Poštno storitve naj bi sicer ostale na lan-

• Največji so seveda spet načrti na področju telefonije. Tovrstne storitve naj bi bile letos večje od lani za desetino. Razširitev in zamenjave telefonskih central so predvidene v 16 krajih, število central bodo letos tudi povečali iz 45 na 47, omrežna skupina Novo mesto pa bo letos razdeljena na dve skupini z glavnima centralama v Novem mestu in Krškem. Precej dolg je tudi seznam medkrajevnih povezav, ki bodo razširjene v letu 1988. To je še posebnega pomena, ker so ravno te zveze povsod zelo problematične in marsikje glavna ovira za vključevanje novih telefonskih naročnikov v omrežje, ki si samo zgradijo krajevno omrežje.

ski ravni. V omrežje JUPAK namenjajo vključiti vse uporabnike, ki so združevali sredstva za ta sistem, ostalim pa v skladu z možnostmi prenos podatkov preko telefonskih zvez. V promet naj bi vključili tudi 5 novih teleks naročnikov. Telegrafske storitve naj bi bile letos večje za 5 odstotkov.

V okviru območne sis bo za naložbe letos zbranih 500,787 milijona din, od tega bo šlo pol za naložbe skupnega pomena v okviru sozda, pol pa za naložbe na dolenskem in posavskem

Znanje namesto pare

Pred 8. februarjem, slovenskim kulturnim praznikom, doseže sicer celoletno zmerno jadikovanje in tarnanje nad revno in zapostavljeno usodo slovenske kulture svoj vrhunec. Da spet ni denarja, da ljudje ne bero in ne hodijo v gledališče, da damo vsako leto za nerazvito bratstvo več soldov kot za vso slovensko kulturno žitje in bitje, da smo z usmerjenim izobraževanjem za desetletje ali dve spodrezali korenine cvetu naroda itd. Prav nam je! Imamo namreč natanko takšno kulturo, kakršno si zaslužimo. Škarje in platno sta namreč v naših rokah, oziroma v rokah naših delegatov in njihovih o vsem odločujočih podaljškov. Popolnoma slovenski problem je, če narodovi modreci in veljaki odločijo, da sta (recimo) jeklo in aluminij bolj važna kot bazično znanje prihodnje generacije Slovencev, sami smo si krivi, če nismo sprevideli, da so znanje, kultura in civiliziranost temeljni zidaki razvoja v 21. stoletju. Bolj temeljni, kot sta bila v 19. stoletju premag in para. Dokler bomo Slovenci menili, da so doktorji znanosti, inženirji, tehniki, elektroničarji, knjižničarji, režiserji, kustosi, pisatelji in ne tako maloštevilni pesniki manj delavci, kot če karikiramo, človek, ki sicer pošteno in častno koplje vodovodne järke, za slovensko kulturo v najširšem pomenu besede ni prevelikega upanja. Še naprej bo dobivala le mrvice s sicer ne bogate mize. Problem slovenske kulture je namreč silno preprost in silno zapleten. Na kratko bi mu rekli: kako kultivirati tiste, ki odločajo. O kulturi in vsem drugem. M. BAUER

V drugi polovici se bo nadaljevalo nestalno vreme z deževjem in snegom do nižin.

Cestari kar prezirli važen cestni odsek

Kaj bo z rekonstrukcijo odseka magistralke pri Boštanj

SEVNICA — Pri pregledu analize razvojnih možnosti na magistralnih in regionalnih cestah za obdobje 1986 — 1990 in 1986 — 2000, so na sevniki občini ugotovili, da rekonstrukcija magistralne ceste M-10-3 na odseku boštanjka graščina — mirenski most ni zajeta niti z enim samim stavkom, četudi bi bilo potrebno sočasno in celovito urediti ta cestni odsek že zaradi gradnje HE Boštanj.

Predsednik občinskega komiteja za družbeni razvoj in gospodarsko-upravne zadeve Kamil Krošelj je na zadnji seji sevnškega občinskega izvršnega sveta povedal, da jih je Republiški komitej za promet in zveze obvestil, da bo zahteva Sevnčanov po rekonstrukciji omenjenega odseka obravnavana v drugi fazi dopolnjevanja in spreminjanja planskih aktov v skladu z objektivno ugotovljenimi potrebami in možnostmi razvoja cestne infrastrukture.

Sevnčani pa opozarjajo, da so objektivno ugotovljene potrebe razvidne že iz posebnih strokovnih podlag lokacijskega načrta HE Boštanj. Zahteva je vključena tudi v zapisnik koordinacijskega sestanka glede priprave predloga dopolnitve planov Slovenije, ki je bil oktobra lani. Ko so Sevnčani opozorili, da na ravni republike ne potekajo aktivnosti glede usklajevanja planov sisov materialne proizvodnje, je republiški komitej za varstvo okolja in urejanje prostora sklical sestanek, da bi se dogovorili o zagatnih vprašanjih cestnega omrežja ob gradnji boštanske elektrarne. Dogovori s tega sestanka in tistega pri podpredsedniku republiškega izvršnega sveta Janezu Bohoriču, ki je bil sredi decembra lani, pa niso vključeni v analizo razvojnih možnosti. Zdaj sevniki izvršni svet zahteva, naj skupnost za ceste Slovenije pojasni, kako bo uredila omenjeni odsek, sprožil pa bo tudi delegatsko vprašanje v republiški skupščini, ker cestari premalo sodelujejo pri vprašanjih, ki gotovo niso zgolj sevnški problem.

P. P.

STRAH IMA VELIKE OČI — Televizijska napoved, da ni deviz za surovine, ki jih potrebujejo tovarne pralnih praškov, so med poslušalci naredile pravi preplah. Trgovine so na mah izpraznili in sproti pokupili vse pošiljke, verjetno tudi tiste iz zaloga, zdaj se pa pritožujejo nad slabo kakovostjo. Marsikdo je dobil že v kepe sprjet prah, ki je izgubil prvotno učinkovitost. Naglica pri nakupih ima včasih tudi slabe strani.

Ljubljansko pismo

Zadružništvo ni vračanje v preteklost

Ustava je žal še nejasna glede zadružne lastnine

LJUBLJANA — O zadružništvu pri nas v zadnjih 40 letih nismo veliko govorili niti pisali in tudi zato med srednjo in mlajšo generacijo zanj (še) ni pravega razumevanja. Ta način poslovanja poznajo predvsem starejši občani, ki so se pred vojno v velikem številu posluževali svojih zadrug, ki so dobro poslovale. Posebno gospodarno so poslovale nekdanje železničarska zadruga v Ljubljani, Mariboru in na Jesenicah, zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Celju in Mariboru, Konzum na Kongresnem trgu v Ljubljani, Rudarski konzumi v Zagorju in Trbovljah, Hrastniku, na Senovem, v Šentjanžu itd. Poleg omenjenih je bilo še veliko večjih in manjših kmetijskih zadrug, ki so prav tako delovale v zadovoljstvo kmetov, zadrugarjev; kreditne zadruga, zadruga hranilnice in posojilnice pa so svojim naročevalcem nudile pod zelo ugodnimi pogoji posojila za gradnjo hiš in gospodarskih poslopij ter nakup poljedelskih strojev.

Hkrati s krizo prihajajo novi časi in s tem nove strategije razvoja; vsaj delno bo treba spremeniti veljavni sistem poslovanja v trgovini, bankah, gradbeništvu, elektrogospo-

Vrsta vprašanj ob HE Boštanj

(Nadaljevanje s 1. strani)

Posavju še vedno ni dogovorjena in sprejeta lokacija regijske sanitarne depozije komunalnih, niti posebnih od-

padkov.

Rešitve v osnutku lokacijskega načrta HE Boštanj upoštevajo izhodišča, da je reka Sava očiščena do Radeč in da so pritoki do Boštanja v drugem kakovostnem razredu. Postavlja se vprašanje, kakšna bo rešitev v lokacijskem načrtu HE Boštanj, če ne bodo izvršeni vsi ti ukrepi. Izgradnja lokalnih čistilnih naprav (Smarčna in Kompolje) je vprašljiva tako z vidika obratovanja, kakor z vidika samega financiranja. Sofinanciranje takih čistilnih naprav je povsem nedorečeno. Lokacijska načrta pa ne moremo poglobljeno obravnavati tako dolgo, dokler ne bo poleg besedila še grafičnih podlag, ki pa jih ne moremo dobiti, če ne bodo plačane, poudarja namestnik predsednika komiteja za družbeni razvoj in gospodarsko-upravne zadeve inž. Jože Kolar, ki je pri sev-

Jože Kolar

niškem občinskem izvršnem svetu še posebej zadolžen za spremljanje gradnje savskih HE.

P. PERC

SPREJET ODLOK O PARKU LAHINJA

ČRNOMELJ — Pred kratkim je začel veljati odlok o razglasitvi krajinskega parka Lahinja, s čimer je to območje ovrednoteno kot naravna dediščina velikega pomena. Kot je rečeno v obrazložitvi odloka, ukrep ne zmanjšuje razvojnih možnosti območja, ampak ima namen omejevati nezaželene posege v prostor. Naravni park Lahinja bo imela na skrbi občina Črnomelj, vendar ocenjujejo, da se bo v njegovo varovanje in razvoj vključila tudi republika.

Letos manj investicij

Upočasnjena rast, manj denarja — Seznam naložb

RIBNICA — Ribniška občina je v zadnjih letih v primerjavi z drugimi slovenskimi občinami investirala in napredovala nekoliko hitreje. Za letošnje ugotavljajo, da bo investicij manj, saj je potrebno odplačati posojila za dosedanje investicije, in da bo tudi razvoj občine nekoliko počasnejši.

V Donitu načrtujejo posodobitev proizvodnje žičnih tkanin (opremo bodo uvozili). V ITPP bodo posodobili emajlirnico. V Riku bodo dokončali investicijo »Razširitev in posodobitev tozda Rikostroj«. Pletenina Ljubljana bo v svojem obratu v Sodražici začela letos graditi proizvodno halo za konfekcijo. Bombažna predilnica in Tkalnica Tržič pa bo v obratu v Loškem potoku zamenjala del opreme.

Več investicij načrtujejo tudi v Inle-

su. V Ribnici bodo opremili novo lakirnico in dopolnili opremo. Lakirnico bodo opremili tudi v tozdu v Sodražici, kjer bodo tudi nabavili del nove opreme za ta obrat. V Dolenji vasi bodo izpopolnili s sodobno opremo proizvodno oken. Tudi v Loškem potoku bodo dopolnili proizvodni proces za okna in za lamelirane izdelke. Tozd trgovina pa bo zgradil in opremil novo prodajno skladišče v Mostarju.

Elektro načrtuje investicije na območju Gornjih in Dolnjih Podpoljan, Sodražice in Ortneka, Hydroid pa novi globinski vrtini pri Sodražici in še ene pri Grčaricah, priključek prvih dveh vrtin pri Sodražici, obnovu vodovodov (Blate, Sodražica) in pripravo dokumentacije za vodni zbiralnik za Ribnico.

J. P.

Za vrhunsko kakovost papirja

V TCP Djuro Salaj v Krškem, kjer bodo letos izdelali več kot 130.000 ton papirja, bodo z izboljšavami strojev težili k svetovni kakovosti

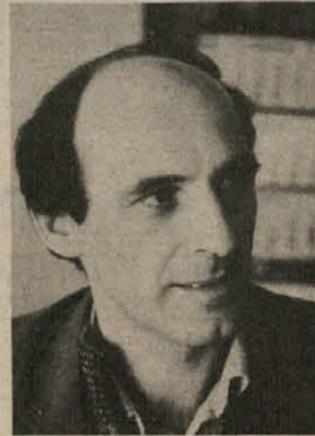
KRŠKO — »Novo leto smo začeli s proizvodnjo za izvoza in smo v ta namen domala v celoti izkoristili zmogljivosti naših strojev. Računamo, da bomo letos izdelali 133.800 ton papirja najrazličnejših vrst, vendar za okoli 2000 ton manj papirja, ker imamo predvidenih nekaj zastojev v proizvodnji zaradi remontov in rekonstrukcij,« je povedal Jože Cerle, vodja proizvodnje v tozdi Proizvodnja papirja TCP Djuro Salaj v Krškem.

»Mi se vse bolj zavedamo, da bomo lahko samo z nenehnim posodabljanjem sledili zahtevam trga, ki seveda želi vedno boljše kakovost. In to velja tako za tuji kot domači trg. Naj omenim, da smo že lani opravili določene izboljšave na papirnih strojih PS — 2 in PS — 3, v načrtu pa imamo še dodatne izboljšave. Na PS — 2 bomo vgradili nov previjalni stroj, na PS — 3 pa bomo izboljšali električni pogon. Zaradi tega se bo izboljšala kakovost papirnih zvтков in papir se bo manj trgal.

Kot smo že poročali, se bodo že prihodnje leto v TCP lotili rekonstrukcije papirnega stroja PS — 1, ki je bil prv

jugoslovanski papirni stroj. Po rekonstrukciji se bo močno izboljšala kakovost papirja hkrati pa se bo povečala tudi zmogljivost stroja za okoli 10.000 ton na leto.

»Kako bomo delali v proizvodnji, je seveda v veliki meri odvisna od naše poslovne politike. Naša politika pa je že tako in tako znana in lahko rečem, da bomo delali pri nas samo tiste vrste papirja, za katere bomo največ iztržili. V grobem pa je naš proizvodni načrt tak-

Jože Cerle: Kakovosti papirja posvečamo vse večjo pozornost.

le: vsega skupaj bomo izdelali več kot 133.000 ton papirja, vendar bomo 14.000 ton rabili za lastne potrebe. Okoli 80.000 ton papirja je za domači trg, največ bo časopisnega papirja, nekaj pa tudi satiranega za revije. Za izvoz bomo izdelovali lesovinske voluminozne papirje, ki jih izvažamo predvsem v Italijo, pa tudi v Francijo in Ne-

»Izboljšave so potrebne, saj je proizvodnja papirja zelo občutljiva. Za ponazoritev naj pomenim, da se morajo naši delavci okoli strojev gibati povsem brez osebnih predmetov, ki bi lahko padli v stroj. Če zaradi škatic vžgalic, ki pade v stroj, lahko nastane materialna škoda, ki se meri v milijardah dinarjev. Nasploh pri nas kvaliteta v zadnjem času posvečamo izredno pozornost. Od 420 zaposlenih delavcev, ki so vsi posredno odgovorni za kakovost izdelanega papirja, jih je kar 100, ki so neposredno odgovorni za kvaliteto,« je povedal Cerle.

mčijo. Naši kupci jih uporabljajo za tiskanje žepnih knjig. Tu se srečujemo z najostrejšo konkurenco, a že stejemo v zgornji kakovostni razred. Tega papirja bomo na te trge prodali okoli 20.000 ton. Izvozili bomo tudi od 10.000 do 20.000 ton časopisnega in satiranega papirja, kjer smo sicer z manjšimi rekonstrukcijami že izboljšali kakovost, prizadevamo pa si, da bi dosegli svetovno kakovostno raven. Mislim, da bomo z rekonstrukcijo PS — 1 ta razred lahko že v prihodnjem letu dosegli,« je povedal Jože Cerle.

J. S.

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 21 z dne 1. februarja 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivno, črke, kreditna pisma in poštne nakaznice		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	935,50	936,91	938,32
Avstrija	šiling	100	11184,00	11200,80	11217,60
Kanada	dolar	1	1039,14	1040,70	1042,26
Danska	krona	100	20541,51	20572,37	20603,23
Finska	marka	100	32365,40	32414,02	32462,64
Francija	frank	100	23331,54	23366,59	23401,64
ZR Nemčija	marka	100	78635,94	78754,07	78872,20
Grčija	dragma	100	986,24	987,72	989,20
Irska	fun	1	2092,39	2095,53	2098,67
Italija	lira	100	107,46	107,62	107,78
Japonska	jen	100	1025,49	1027,03	1028,57
Kuvajt	kv. dinar	1	4805,29	4812,51	4819,73
Nizozemska	gulden	100	70029,11	70134,31	70239,51
Norveška	krona	100	20709,82	20740,93	20772,04
Portugalska	escudo	100	958,11	959,55	960,99
Švedska	krona	100	21926,33	21959,27	21992,21
Švica	frank	100	96158,09	96302,54	96446,99
V. Britanija	fun	1	2326,20	2329,69	2333,18
ZDA	dolar	1	1326,50	1328,49	1330,48
	ECU	1	1624,89	1627,33	1629,77
Belgija	frank/F	100	3751,71	3757,35	3762,99
Belgija	frank/C	100	3763,42	3769,07	3774,72
Španija	pezeta	100	1165,45	1167,20	1168,95

Naša anketa

Kakovost pred ceno

Podatki o tem, koliko nam tuji kupci zavrnejo izvoženih izdelkov, ker so preslabe kakovosti, pri nas bolj poredko zagledajo luč sveta. Njihova točnost je še takrat vprašljiva. Poleg tega to ni edini pokazatelj kakovosti naših izdelkov, ki so za doma navadno še precej slabši kot za na tuje. O kakovosti govori tudi cena, ki jo naše delovne organizacije dosega za svoje izdelke na tujih trgih, čeprav je tudi ta odvisna še od drugih stvari. V zadnjih letih se zadeve glede kakovosti izboljšujejo, vsaj pri tistih, ki jim je jasno, da samo na domačem trgu ne morejo živeti in preživeti, da morajo izvažati in se srečevati s (hudo) tujo konkurenco na tujih trgih. Še vedno pa je obilo razlogov za to, da je bilo letošnje leto proglašeno za leto kakovosti. Kakovost je namreč povsod vse pomembnejša, celo bolj pomembna od cene.

DANIEL OŠTIR, glavni tehnolog proizvodnje papirja TCP Djuro Salaj Krško: »Pri nas smo se že pred dvema letoma lotili akcije za izboljšanje kakovosti naše proizvodnje. Marsikaj smo že naredili, zadnje besede pa tudi še nismo rekli. V naši delovni organizaciji imamo kadre, možnosti in stroje, kar vse je nujen pogoj za izboljšanje kvalitete. Pomemben je tudi posluš vodstva in tega pri nas ne manjka. Pri tem najnovjšem gibanju za kvaliteto je pomembno zlasti to, da enkrat za vselej opravimo z delitvijo izdelkov za domači in tuji trg.«

MILAN JAZBEC, vodja kontrole kvalitete v Metalni Krmelj: »Glede na našo namensko proizvodnjo je kvalitetno delo naša stalna naloga. Kupci naših izdelkov pač postavljajo ostre zahteve, in če hočemo dobro gospodariti, jih moramo upoštevati. Če na ravni delovne organizacije imamo zastavljen poseben režim za jamstvo kvalitete, katerega bistvo je v tem, da na minimum zmanjšujemo škart. Kar zadeva individualno proizvodnjo, bomo lahko kakovost v marsičem izboljšali tako organizacijsko kot s pripravo dokumentacije v sami proizvodnji.«

JANEZ MIHEVC, direktor Trelesa Trebnje: »Marsikaj je boj za kvaliteto, žal celo manj pomemben od boja za višjo ceno. V lesni industriji je tega morda še najmanj, ker je huda konkurenca in se kupci večkrat odločijo za kvalitetnejšega kot pa cenejšega proizvajalca. V Trelesu smo lani dosegli najboljše rezultate, a je vrsta stvari, na katere ne moremo vplivati, prijeljala naš prizadevni kolektiv le med povprečno uspešno. V letu kvalitete bi radi temeljito izboljšali našo tehnologijo, da bi se več izvažali in da bi se še bolj uveljavili doma.«

BRANIMIR NOVOSEL, tehnični vodja Pionirjevega tozda Zaključna dela v Metliki: »Pogoj za kakovost je dobra oprema, zato imamo letos v načrtu nakup zmogljivejšega stroja. Delavce spodbuja k boljšemu delu nagrajevanje, in sicer dodatek na kakovost in oditek za slabo delo. Imeli smo sestanke glede delovne discipline. Za dvig kakovosti imamo še možnosti z inovacijami. V tem pogledu nameravamo več narediti letos.«

ANTON ZAJC, vodja splošne službe v Beltu Črnomelj: »Kakovost naših izdelkov je odvisna od kvalitete vhodnih materialov, ki so večkrat slabi. Delamo na stari opremi in tudi zato težko dosežemo dobro kakovost, ugotavljamo, da nam manjka ustreznih kadrov. Za izboljšanje stanja smo okrepili vhodno kontrolo nabavljenih surovin in ne sprejemamo več vsega, natančneje pa ugotavljamo kakovost tudi pri polizdelkih. Z novim sistemom nagrajevanja prav tako želimo dati poudarek kakovosti.«

RUDI ARNŠEK, vodja tozda Brebus v Brežicah: »Naše prevoznike storitve bomo letos izboljšali z nakupom petih avtobusov kvalitetnejše izdelave. Izpopolnili bomo komercialno ponudbo. Tudi v Brežicah bomo poslej prodajali letalske vozovnice, rezervacije za spalnice v brzovlakih, uvajamo izposojilo osebnih avtomobilov. V tečajih tujih jezikov že nekaj časa izobražujemo vozno osebo in delavce iz komercialne, da ne bodo imeli težav v stikih s turisti. Znanje tujih jezikov lahko izboljša naše storitve.«

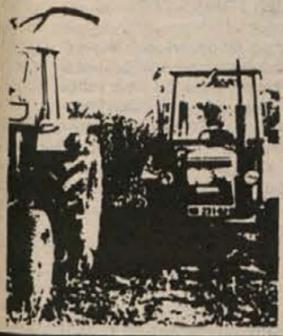

MILENA ORAŽEM, tajnica v Mercatorju-tozda Jelka Ribnica: »S ceno se še lahko primerjamo z izdelki iz drugih držav, s kakovostjo pa ne. Pralni stroj Candi sem kupila, ker je boljši od domačega in dalj trajna. Kupci vse bolj gledajo ne le na ceno, ampak tudi na kakovost, na čas trajanja izdelka, na to, kako je poskrbljeno za servis. Vse bolj drži izrek, da nismo tako bogati, da bi si lahko privoščili poceni nakupe.«

KATICA GORŠE, vodja oddelka poštstva v kočevski Nami: »Glede na kakovost poštstva je več cenovnih razredov. V glavnem drži, da je blago iz višjih cenovnih razredov tudi boljše. Najmanj reklamacij imamo za poštstvo slovenskih proizvajalcev. Kakovost poštstva pa je odvisna od proizvodnje, kontrole pa tudi od proizvajalca do trgovine oz. kupca.«

Kmetijstvo

Tako zapravljamo zaupanje

Kljub odločitvi ustavnega sodišča še vedno niso izplačane vse odškodnine za pozebo v zimi 1984/85

Roka pravice je sicer dolga, vendar (pre)počasna, zlasti če je vezana na birokratske mlino. Kmalu bo leto dni, odkar smo na tej strani napovedali konec žalostnega poglavja slovenske (ne)solidarnosti, vendar le-to še vedno traja. Kmetije imajo pravico, nima jo pa denarja, to je dosojene odškodnine, ki so jo utrpeli v katastrofalni zimski pozebi pred tremi leti.

Ustavno sodišče Slovenije je namreč 22. januarja lani razveljavilo leto dni stari sklep podpisnikov družbenega dogovora o načinu in uporabi sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki je priznal doškodnino le družbenim obratom in pogodbenim vinogradnikom, ne pa tudi tistim, ki niso vključeni v družbeno pridelovanje grozdja, čeravno tudi oni prispevajo zakonsko določen prispevek v sklad solidarnosti. Ustavno sodišče je tako odločitev sprejelo na pobudo društva vinogradnikov ljubomersko-ormoških goric, ki ga je podprlo tudi dolensko vinogradništvo društvo.

Toda odločitev ustavnega sodišča je bila šele začetek križevega pota za razveljavitev diskriminatorne delitve družbene pomoči in za uveljavitev dosojene pravice. Ker gre za neorganizirane kmete, ki ne zmorejo družbenega pritiska, se birokraciji očitno

prav nič ne mudi, da bi prizadetim vinogradnikom izplačala denar. Na poziv odbora podpisnikov sporazuma, naj bi prizadete občine oz. njihovi izvršni sveti poslali svoje zahtevke, so to storile le tri občine, Ormož, Ljutomer in Gornja Radgona, vse druge pa so se obnašale, kot da jih stvar ne zadeva. Seveda ima vsaka svoj izgovor.

V odboru so že pred meseci oblikovali predlog, po katerem bi za delno pokritje škode po pozebi občinam (neorganiziranim kmetom) dodatno izplačali 527.555.000 din. Od tega bi brežiška občina dobila 159.650.000, Črnomelj 17.307.000, Metlika 3.582.000 in Sevnica 61.011.000 din. Res ni veliko, vendar tudi teh nekaj dinarjev, ki so vsak dan manj vredni, ne bo, dokler tega spiska ne bodo potrdile vse slovenske občine, podpisnice sporazuma. Večina jih je sicer to zdaj že naredila, nekaj pa jih še čaka, med njimi kočevska, kaiera izvršni svet pravi, da ne bo dal soglasja, dokler ne bo rešeno vprašanje nadomestila za škodo zaradi neurja v dolini Kolpe iz leta 1984 (čeprav ne dosega cenzusa, ki je potreben za republiško solidarnost).

Tako si zapravljamo zaupanje ljudi v pravico, solidarnost — in s tem v družbeni sistem.

M. LEGAN

Jubilej slovenskega čebelarstva

90 let osrednje organizacije in Slovenskega čebelarja

LJUBLJANA — Slovensko čebelarstvo, ki ima večstoletno sloves, bo 13. februarja v kinodvorani Union v Ljubljani počastilo 90-letnico delovanja osrednje slovenske čebelarke organizacije in 90-letnico izhajanja revije Slovenski čebelar. 24. januarja 1898 je bilo namreč na pobudo Gustava Pirca ustanovljeno Čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko. Posamične čebelarke organizacije so sicer obstajale že prej, osrednja pa živi od tega datuma.

V minulih 90 letih je slovensko čebelarstvo preživelo boljše in slabše čase. Danes šteje Zveza čebelarskih društev Slovenije 8.500 čebelarjev, ki imajo skupno 136.000 panjev, približno 15 odst. čebelarjev pa je še neorganiziranih in vedno znova vabljanih med članstvo. Slovenski čebelarji dosegajo nadpovprečne proizvodne rezultate. V letu 1986 na primer so pridelali na hektar 15 kg medu, kar je polovico več, kot je povprečje v Jugoslaviji, pomembne pa so tudi pridelane količine voska, cvetnega prahu in matičnega mlečka. Seveda se otepaajo tudi z veliki ekonomskimi težavami, saj se je reprodukcijski material podražil mnogo bolj, kot pa so se zvečale cene medu. Svoje je prispeval tudi pojav novih bolezni (varroza), ki je povečal pridelovalne stroške, ni pa vzel veselja čebelarjem in ljubiteljem čebelarstva, ki vztrajajo v svojem delu.

SEMINAR ZA KMETIJSKE POSPEŠEVALCE

BAJNOF NA TRŠKI GORI — Več kot sedemdeset kmetijskih pospeševalcev iz Domžal, Vrhnike, Logatca, Ribnice, Kočevja, Grosupljega, Ivančne Gorice, Trebnjega, Zagorja, Hrastnika, Litije, Novega mesta, Brežic, Krškega, Črnomlja in Metlike je zadnje tri dni prejšnjega tedna na Srednji kmetijski šoli Grm širilo svoje znanje iz poljedelstva, govedoreje in prašičereje.

Zastoj pri melioracijah

»Zeleni« proti spreminjanju sedanje krajine

RIBNICA — »Smo tako rekoč že sredi sedanjega srednjeročnega plana, po katerem naj bi v ribniški občini meliorirali okoli 560 ha zamočvirjenih zemljišč. Na območju Bistrice bi jih morali samo lani kar 166 ha, a nismo še ničesar. Težave imamo s pridobivanjem soglasja, a ne pri kmetih, pač pa pri »zelenih«, se pravi varstvenih narave, predvsem so to ribiči in lovci, ki žele, naj bi ostala krajina taka, kot je zdaj,« pravi Mirko Pirc, direktor Kmetijske zadruge Ribnica.

Nadalje ugotavlja, da je zadnja problemska konferenca o okolju izpadla tako, kot da so kmetijski največji uničevalci narave, čeprav se v resnici prizadevajo le, da bi zemljo spravili v stanje, v kakršnem je bila že pred 30 in več leti.

V občini Ribnica že desetletja pozidujejo kmetijsko zemljo. Kmetijski želijo to izgubo vsaj delno nadoknaditi tako, da bodo iz močvirja ustvarili plodno zemljo. Pri tem pa, zagotavlja direktor Pirc, kmetijski niso za ravne struge in kanale, ampak si tudi oni želijo lepo krajino.

Izrazil pa je dvom, ali bodo z melioracijami sploh lahko začeli letos, čeprav je to v planu občine. Denar sicer je zagotovljen, delno tudi v planu območne vodne skupnosti, vendar je pogojen tudi s komasacijo tega območja. Pri kmetijski zadruzi ugotavljajo, da s čistimi kmeti, lastniki teh zemljišč, ne bo težav, saj so se z njimi o vsem dogovorili že na sestankih. Težave pa bodo s pridobivanjem soglasja, pa tudi z lastniki zemljišč — nekmeti. Po predpisih sicer nekmetje sploh ne bi smeli biti lastniki kmetijskih zemljišč I. in II. kategorije in melioriranih zemljišč, vendar je odnos do njih še vedno sentimentalni in ta sentimentalnost nas pogosto tepe, pravi direktor Pirc.

J. P.

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli rejci naprodaj 165 prašičev, starih do 3 mesece, in 23 starejših. Prvih so prodali 105 po 2.000 din kilogram žive teže, drugih 7, in to po 1.600 din kilogram žive teže.

NOVO MESTO — V ponedeljek je bilo naprodaj 415 prašičev, starih od 6 do 16 tednov, in 15 starejših. Skupaj so jih prodali 176. Mlajši so stali 40.000 do 80.000 din, starejše so prodajali po 1.600 din kilogram žive teže. Na sejmu so pripeljali še 6 krav in 11 bikov. Prodali so 2 kravi, in to po 700 do 1.000 din kilogram žive teže, ter 9 bikov, katerih kilogram žive teže je veljal 1.400 do 1.600 din.

Za varno in varčno delo s traktorjem

Nekaj osnovnih načel

Da bi bilo delo s traktorjem, traktorskimi priključki in kombajni kar se da varno in učinkovito, je treba upoštevati naslednja načela.

• Voznik traktorja mora poznati konstrukcijske in delovne značilnosti. Traktor in priključni stroji morajo biti pravilno tovarniško zaščiteni, in to vsi njihovi gibljivi deli. Traktor in delovni agregati morajo biti opremljeni z varnim priklopom in zavorami, imeti pa morajo tudi predpisano signalizacijo in varno, vsestransko pregledno kabino.

• Traktor mora imeti tudi protipožarno opremo, vsi deli traktorja in priključnih strojev pa morajo biti pravilno vzdrževani in uravnani. Voznik naj obvlada tehniko vožnje in dela s stroji. Poznati mora traktorske zmogljivosti in tehnološke zahteve strojev.

• Vse delovne operacije naj bodo dobro premišljene. Tveganje ni dovoljeno. Delati je treba z normalnim tempom, pri tem pa paziti na okolico okrog sebe. Voznik in pomočnik naj uporabljajo ustrezno osebno zaščito in opremo.

• Organizirana naj bo učinkovita servisna služba s primerno opremljeno delavnico. Voznik mora imeti ustrezno spričevalo oz. dovoljenje za upravljanje in delo. Za dobro, uspešno delo je potrebno solidno tehnično in praktično znanje.

M. ŽMAVC

Da ne bo zaradi sorte rkaticeli koga bolela glava

Umestno opozorilo

V Kmečkem glasu je bil 20. januarja objavljen razgovor s strokovnjakom Kmetijskega inštituta Slovenije mag. Tonetom Zafošnikom o razvoju in stanju trsnicarstva v Sloveniji. Tone Zafošnik med drugim pove, da je leta nazaj Jugoslavija izvozila (poleg Madžarske in Bolgarije) največ tri cepeljen v Sovjetsko zvezo za obširne sovjetske vinograde, in to zlasti iz Velike Drenove v Srbiji. Zdej je tega izvoza čez noč konec, ker je Sovjetska zveza u najnovjšim dekretom (borba proti alkoholizmu pod Gorbačevom) prepovedala sajenje vinogradov. Tako je ostalo v trsnicah v Srbiji veliko število cepeljen (govori se o 40 milijonih tri cepeljen), namenjenih v Sovjetsko zvezo. Med temi postaja popularen »ruski rizling«, to je gruzijska sorta rkaticeli. Ta sorta pa v naših podnebnih razmerah komaj dozori, v Sloveniji pa sploh ne. V Srbiji imajo s to sorto zasajenih 200 ha matičnih vinogradov, ker so potrebovali cepiče za cepljenje te sorte, namenjene Sovjetski zvezi. V okolici Smederova in v vršačkih vinogradih, kjer so to sorto pred leti posadili, danes ugotavljajo, da daje vino te sorte navadno »kislico«, ki ni primerna niti za predelavo v vinjak. Kot samostojna sorta ne ustreza, rodi pa izmenično. Še v Makedoniji dozoreva prepozno. Poudarjena odpornost te sorte proti nizkim temperaturam (zimski pozebi) se je izkazala kot neresničana, dvomljiva.

Že od nekdanj je veljalo pravilo, da je pot trsnih cepeljen od juga proti severu prepovedana, oziroma strokovno zgrešena. Južne sorte v severnejših predelih, v Sloveniji največkrat ne dozori, ob večjem mrazu pozebejo in sploh niso odporne in prilagojene. Čeprav bo ponudba cepeljen z juga glede cene morda vabljiva, bo vsakogar, ki bo vabljivi ceni nasedel, pozneje bolela glava. Zato je bolje, da se odločimo za nakup trt pri domačih trsnicarjih, tako, kot sem priporočal v zadnji št. Dol. lista.

T. DOBERŠEK

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so prodajali jajca po 150 do 170 din. Kilogram očiščenega radiča je veljal 4.000 din, hrenovih korenin 3.000, redkve 600, korenčka in čebule 800, solate 1.400 ter česna 6.000 din. Fižol je stal 2.000 din. Kilo skute se je dalo dobiti za okrog 1.200 din, krvavica za 3.500 in ajdove moke za 800 din. Lonček smetane je veljal 1.500 do 1.700 din, merica motovilca je bila na voljo za 500 din, medtem ko so orehova jedra prodajali po 10.000 din. Kilogram jabolk je stal 700 do 1.000, enaka količina mešanega suhega sadja pa 2.000 din. Kupiti se je dalo tudi cvetje. En nagelj je stal 300 din, šopek teloha ali mačic 200 ozi. 500 din.

• Največji blagor, ki ga človek lahko doseže, je dobra vzgoja, bodisi dokler je človek še otrok pa tudi pozneje, je modro biti dovteten za nasvet ljudi, ki razumejo več, kot razumeš sam.

ANDREJ GRABAR

Odločilna prednostna pravica

Kako je s prodajo gozda in kdo je najprej upravičen do njega

• Vprašanje: Ali lahko nekmet pri prodaji svojega gozda izbira kupca po lastni želji?

• Odgovor: Po Zakonu o kmetijskih zemljiščih mora občan, društvo ali druga pravna oseba, ki namerava pro-

oddaljenosti. Nekmet prednostne pravice sploh nima.

Kmet mora v tridesetih dneh po tem, ko je kmetijska zemljiška skupnost sprejela ponudbo, uveljaviti svojo prednostno pravico do nakupa. Ponudbo mora sprejeti s pisмено izjavo, in sicer takšno, kot je bila objavljena. Pošlje jo s priporočeno pošiljko prodajalcu in pristojnemu krajevnemu uradu. Ko ponudnik sprejme izjavo kmeta, da sprejema ponudbo, je pogodba sklenjena.

Ponudnik s tem trenutkom ne more več umakniti svoje ponudbe in ga lahko

PRAVNI NASVETI

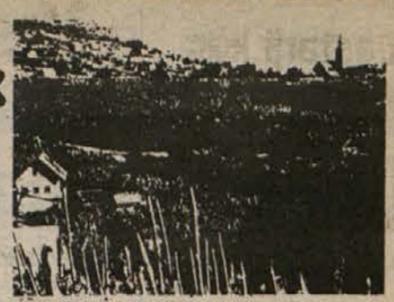
dati kmetijska zemljišča ali gozd, izročiti predhodno ponudbo v treh izvodih pristojnemu krajevnemu uradu. Ponudba mora vsebovati vse bistvene sestavine, ki jih mora kupec vedeti, da lahko sklene pogodbo (ceno gozda, označbo z zemljiško knjižnimi podatki in druge prodajne pogoje).

Upravičenci do prednostnega nakupa so po citiranem zakonu naštetih po naslednjem vrstnem redu: kmetijska organizacija in kmet, ki meji na ponudeno zemljišče, kmetijska zemljiška skupnost ali druga kmetijska organizacija ali kmet, ki ima zemljo v primerni

BRIGADIRJI LETOS NA MALEM CIRNIKU

BREŽICE — V temeljni organizaciji kooperantov pri Agrarii so dali pobudo za organizacijo mladinskega tabora. Mladinci naj bi predvidoma urejali letošnji svet občinske skupščine je predlagal, naj organizator tudi na tej delovni akciji poskrbi za družbeno življenje in izobraževanje brigadirjev v raznih interesnih oblikah, kot je bilo to v minulih poletih. Vnaprej morajo narediti celovit finančni proračun, da se ne bodo naknadno pojavili še kakšni nepredvideni stroški. Teh namreč iz proračuna ne bo mogoče poravnati.

Ureja: Tit Doberšek

Trsnni izbor

V Uradnem listu SR Slovenije št. 48 z dne 30. decembra 1987 izšel Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o rajonizaciji vinogradniškega območja Slovenije, o sortah vinske trte, ki se smejo saditi, in o območjih za proizvodnjo kakovostnih vin.

Spremembe se nanašajo na besedilno pravilnika, objavljenega v Uradnem listu Slovenije št. 16/74 in 18/77. V 13. členu starega pravilnika novi pravilnik (v 1. členu) v šmarsko-virštajnski okoliš poleg dosedanjih vinorodnih krajev vključuje še južno pobočje Paškega Kozjaka, Plešivca, Ravne, Bele vode, Ljubijo, Polzele, predele ob vznožju hribov do Celja, po dolini Savinje do Laškega in ob tem do meje sosednjega okoliša (bizejsko-sremiškega).

Priporočene in dovoljene sorte

Dopolnjeni pravilnik v 2. členu ponovno navaja, kaj so priporočene in kaj dovoljene sorte:

• Priporočene sorte so glavne sorte plemenite vinske trte, ki na določenem vinorodnem območju za gozdarstvom (namizna; kakovostna, vrhunska) ter predstavljajo gospodarsko osnovo za razvoj vinogradništva na določenem vinorodnem območju.

Dovoljene sorte so dopolnilne sorte plemenite vinske trte, ki v posameznih vinorodnih območjih kot samostojne sorte niso širše uveljavljene za proizvodnjo vin. V določenih agroekoloških pogojih lahko prisotnost teh sort v vinu kakovost vina izboljša in dopolni, če pa vino dovoljene sorte doseže stopnjo kakovostnega ali vrhunskega vina, se tako vino lahko označi s sorto.

Novo je zlasti določilo pri dovoljenih sortah. Tako lahko prisotnost teh sort v vinu kakovost vina izboljša in dopolni, če pa vino dovoljene sorte kot sortno vino doseže stopnjo kakovostnega ali vrhunskega vina, se lahko označi s sorto. S tem dopolnilom je praktično odpadla razlika med priporočenimi in dovoljenimi sortami. O nesmiselnosti se ločitve sem pisal v Dolenskem listu 20. avgusta lani in je morda to pisanje le pripomoglo k popravili. Tako popravek strokovno enači pri oceni vina priporočene in dovoljene sorte. Ločevanje ima le še gospodarski pomen, in to v tem, da bi vinogradniki priporočene sorte sadili v večjem obsegu, ker so bolj donosne in bolj tržne. Dovoljene sorte pa so po sodbi predlagateljev popravljenega trsnega izbora na po-

sameznih vinorodnih območjih manj gospodarne, manj tržne, vendar enake glede kakovosti kot priporočene, in se smejo saditi kot priporočene sorte. Vinogradnik se bo v posameznem primeru sam odločil, katero sorto bo sadil, ali priporočeno ali dovoljeno.

Vinorodni okoliši so v dopolnjenem pravilniku isti kot v prejšnjem predpisu. Ker je

• OCENA LETNIKA 1987 — Upravni odbor Društva vinogradnikov Dolenske je 30. januarja sklenil, da podružnice društva Cerklje, Podbočje, Sentjerne, Škofjanc, Trška gora, Podgorje, Straža, Trebnje, Šentupert, Malkovec, Sevnica ocenijo vino letnika 1987 svojih članov do konca februarja. Člani društva, ki so plačali članarino (2000 din), dajo v oceno pridelek, če so pridelali vsaj 200 l vina, ki ga dajo v oceno. Za vsak vzorec vina, ki ga član da v oceno, plača za stroške ocene in podeljeno priznanje (zahvalo) 1000 din. Podružnica lahko namesto denarja kot plačilo sprejme tudi vino. Tako so vinogradniki nakazali tudi za sedaj sprejemljivo ceno za liter namiznega vina v znesku 1000 din. Po končani oceni bodo podružnice za vse vinogradnike in druge goste priredile skupno oceno pri podružnici ocenjenih vin. Glavna ocena vina lanske letine bo 25. in 26. marca v Srednji kmetijski šoli pod Trško goro. Prispevek za stroške glavne ocene in odličje je po UO društva določen na 2000 din od vzorca. O času in kraju zaključne pridelitve glavne ocene vina, to je o tradicionalnem »Teden dolenskega cvička«, bo upravni odbor sklepal na prihodnji seji v začetku marca.

Tajnik društva:

T. DOBERŠEK

ločitev na 3 vinorodne rajone praktično brez pomena, bom omenil le vinorodne okoliše od severa, juga do zapada. Vseh vinorodnih okolišev je 14:

1. prekmurske gorice, 2. radgonsko-karpeške gorice, 3. ljubomersko-ormoške gorice, 4. srednje Slovenske gorice, 5. mariborski vinorodni okoliš, 6. Haloze z obrobim pogorjem, 7. šmarsko-virštajnski okoliš, 8. bizejsko-sremiški okoliš, 9. dolenski okoliš, 10. belokranjski okoliš, 11. briški okoliš (Goriška Brda), 12. vipavski okoliš, 13. kraški okoliš, 14. kopski okoliš.

T. D.

(Drugič o sortah)

Kmetijski nasveti

Nevaren traktorski sedež

Le redki traktoristi dočakajo upokojev v svojem poklicu. Večina jih že prej postane »prava človeška razvalina z mnogimi poklicnimi boleznimi,« pravi dr. Mirko Križnar, mož, ki v Jugoslaviji najbolj pozna hibe traktorjev in tegobe traktoristov. Obširne medicinske raziskave so pokazale, da je imelo kar dve tretjini vseh traktoristov, ki so na leto opravili več kot 1.200 delovnih ur s traktorjem, okvarjena hrbtnična vretenca, ena četrtnina pa bolezni želodca.

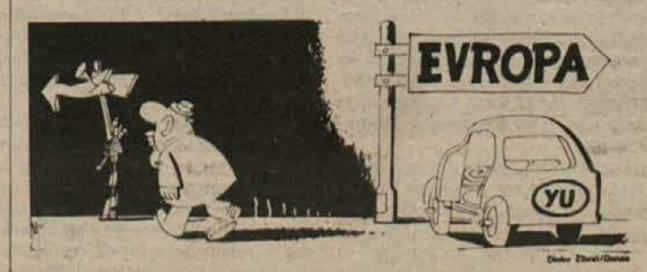
Poglaviti vzrok za tako številne zdravstvene okvare je neustrezen traktorski sedež oz. vibracije, ki jih ne prepreči. Zato meni eden naših najboljših poznavalcev kmetijske mehanizacije dr. Raoul Jenčič, da je najboljši sedež za traktor komaj dober, ter se hkrati jezi na izdelovalce, da bolj ne prislubnejo tragičnim opominom prakse.

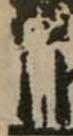
Traktorski sedež mora na tresljaje dobro reagirati in jih učinkovito blažiti. Dober sedež ima paralelogramsko vzmetenje, ki dovoljuje le navpična nihanja. Mora biti premakljiv kot avtomobilski sedež, manjkati pa mu tudi nismo smejo primerno oblaženo naslonjalo in naslonjali za roke. Sedežna plošev naj bo 40 cm nad stopali za noge.

• Sodoben kmetijski traktor ima dvostopenjsko sklopko, regulacijsko hidravliko, poseben odgon za kosilnico, dober priklop za dvoosno prikolico in seveda trdno traktorsko kabino. Kabina brez varnostnega okvira je ob prevratni smrtno nevarna past. V Avstriji so ugotovili, da je bila taka kabina kriva za polovico vseh smrtnih primerov.

Že tako nezdravo delovno okolje traktorista kvari še izpušna cev. Obvezno mora imeti dušilnik, obrnjena pa mora biti navzgor, tako da se izpušni plini čimprej razkadijo in ne zastrupljajo delavcev na priključnih strojih ali traktorista. Vsekakor bo potrebno še veliko storiti za boljše zdravstveno varstvo traktoristov, saj se je pokazalo, da smo varčevali prav tam, kjer je bilo najbolj škodljivo.

Inž. M. LEGAN

Delegatski posluh za kmetijstvo

Novomeška občinska skupščina sprejela višjo prispevno stopnjo za pospeševanje tržne pridelave hrane od predlagane

NOVO MESTO — Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti novomeške občinske skupščine sta na seji 28. januarja sprejela odlok o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje nemotene osnovne preskrbe in za blagovne rezerve. Po predlogu odloka naj bi obveznost znašala skupaj 0,59 odstotka od dohodka, a zbor sta podprla predlog delegacije kmetijske zadruge Krka Novo mesto za 0,2 odstotka višjo stopnjo, čeprav je s tem presežena dogovorjena raven skupne prispevne stopnje, gospodarstvo pa bolj obremenjeno.

Republiška skupščina je lani sprejela zakon o pospeševanju proizvodnje hrane in o zagotavljanju osnovne preskrbe ter z njim predpisala tudi ustanovitev tovrstne interesne skupnosti (doslej so delovali skladi) v občinah in republikah.

V Novem mestu je bila skupnost ustanovljena 25. junija lani, samoupravni sporazum o temeljih plana skupnosti pa podobno kot drugje v Sloveniji še ni sklenjen. Da zaradi tega ne bi bilo prekinjeno financiranje pospeševanja

proizvodnje hrane in zagotavljanja nemotene osnovne preskrbe, je bilo treba v občinah sprejeti omenjeni odlok. Po predlogu o 0,59-odstotni prispevni stopnji v Novem mestu bi se 0,19 odstotka zbiralo za pospeševanje tržne proizvodnje, 0,1 odstotka za program intervencij za zagotavljanje osnovne preskrbe in 0,3 odstotka za blagovne rezerve. Novomeška delegatska odločitev v občinski skupščini pomeni 0,39-odstotni namesto 0,19-odstotnega prispevka za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane.

Če bi ostalo pri prvotnem predlogu, bi bil postavljen pod vprašaj praktični celotni program pospeševanja tržne proizvodnje hrane v občini, pa morda celo delo pospeševalne službe, ki se je v zadnjih letih precej okrepila. Ni namreč realno pričakovati, da bi na skupščini Jože Bratkovič iz KZ Krka, da bo Novemu mestu uspelo priti v programe republiške interesne skupnosti, katere cilj je koncentracija živinorejske proizvodnje v (tipično kmetijskih občinah) Sloveniji in s tem izboljšanje njene rentabilnosti.

• **Dejstvo je, da kmetijstvo v novomeški občini stalno zaostaja za ostalim gospodarskim razvojem in da dosega le okrog 80 odstotkov produktivnosti slovenskega kmetijstva. V njem predstavlja kar 87 odstotkov tržni zbiranje (v Sloveniji je ta delež 70 odstotkov), ki je od vseh kmetijskih panog daleč najmanj donosna, zaradi česar se v zadnjem obdobju hitro zmanjšuje priraje mleka in mesa. Lani je v občini prenehala s tržno priraje mleka desetina kmetij. Kmetijstvo nima ekonomske moči niti za enostavno reprodukcijo, kaj šele za intenziviranje in prestrukturiranje pridelave ter za hitrejši tehnološki razvoj.**

Takšno stanje bi brez dodatnih intervencij onemogočalo novomeškemu kmetijstvu enakopravno s drugimi območji Slovenije pridobivati republiška sredstva za intervencije v pridelavi hrane ter ga potisnilo še bolj nazaj. Sredstva iz višje prispevne stopnje, za katero ob vsem navedenem odločitev ni bila težka, bodo šla v glavnem za dodatno regresiranje mineralnih gnojil za pridelavo krme.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Ali sodi (tak) zlet v preteklost? Pobuda Novega mesta

NOVO MESTO — Lanski novomeški Zlet bratstva in enotnosti je v teh dneh znova deležen večje obravnave na občinski konferenci ZSMS Novo mesto. Ta je poslala na občinske konference Zveze socialistične mladine na zletnih območjih dopis, s katerim mlade poziva na delovni sestanek o tej že skoraj sporni prireditvi.

Novomeškemu vabilu je botrovala ugotovitev, da so se lani po prireditvi mladi »razšli v različni občutki, ali pa tudi ne, in vprašanji, ki zadevajo vsebino ter izvedbo.« Zato na novomeški občinski konferenci ZSMS menijo, naj se mladi iz treh republik sami dogovorijo, kakšno družjenje potrebujejo, in naj to tudi povedo.

S kritično presojo zleta naj bi mladi iz zletnih območji, sledile novomeški pobudi, našli zlasti možnosti, da bi na zletu nastopili v bodoče v kakšni novi vlogi, »če si ne želimo le transmissijske vloge mladinske organizacije.«

S tem vabilom občinska konferenca ZSMS Novo mesto nadaljuje prizadevanja za prenovo vsebine medrepubliških zletov. Zdejšnja je že večkrat ocenila za neustrezno, tako pa naj bi bilo po mnenju predsednika OK ZSMS Novo mesto in še nekaterih med drugim še poročilo o 19. zletu. To naj bi neupravičeno ustvarjalo vtis splošne naklonjenosti prireditvi. Ob njem so se nedavno zlasti gospodarstveniki spraševali o pokazateljih gospodarskega sodelovanja medzletnih območji. Zadnja pobuda novomeške mladine tedi odnosov verjetno ne postavlja kot glavno vprašanje, vendar se zanjo zdi, da prihaja na dan kot neka skupna slaba vest.

M. LUZAR

Letos bo razvoj upočasnjen

Občinska skupščina sprejela resolucijo

NOVO MESTO — S sprejetjem resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine so delegati občinske skupščine 28. januarja potrdili predvidene globalne okvire družbeno-ekonomskega razvoja novomeške občine v letu 1988. Začrtani kazalci se precej razlikujejo od tistih v osnutku občinske resolucije, ki je bil v glavnem bolj pesimističen.

Fizični obseg proizvodnje naj bi se letos povečal za 1,5 odstotka. Najbolj naj bi porasel na področju drobnega gospodarstva ter prometa in zvez (za 3 odst.), pa v industriji in kmetijstvu (za 1,5 odst.). To naj bi ob racionalnejšem gospodarjenju prispevalo k 1,6-odstotni rasti družbenega proizvoda. Izvoz naj bi bil večji za 2, uvoz za 1,5 odstotka, pri čemer ni upoštevana oprema. Delež akumulacije v dohodku naj bi se povečal za 1 odstotek. Število zaposlenih v industriji se bo zmanjšalo za 250 delavcev, v družbenih dejavnostih pa bo ostalo na lanski ravni. Zaradi naravnega odliva naj bi se nanovo zaposlilo okrog 450 delavcev. To pomeni, da bo letos problem zaposlitve celo občinski generacijski priliv. Osebnih dohodkov bodo ob načrtovani rasti družbenega proizvoda realno manjši od lanskih.

Za okrog 3 odstotke realno manj denarja kot lani pomeni zahtevana 8-odstotna počasnejša rast sredstev od dohodka v gospodarstvu za skupno in splošno porabo. Takšna usmeritev, prevzeta kot obveznost iz zvezne in republiške resolucije, je za novomeško občino še posebej boleča zaradi njenih infrastrukturnih problemov in slabega položaja v nekaterih družbenih dejavnostih. Za hudo krivično jo imajo tudi sami delavci v teh dejavnostih. A kot rečeno, je to zakonska obveznost »od zgoraj«, ostane le, da se novomeški delegati v republiški skupščini še naprej trudijo doseči, da bi se položaj družbenih dejavnosti urejal enakopravneje.

Dogajanje in razvoj na vseh ostalih področjih, cestnem, komunalnem, stanovanjskem, pti itd., bo seveda v skladu s splošnimi gospodarskimi razmerami. Pogoji gospodarjenja, kolikor so znani, predvidena rast družbenega proizvoda in dohodka pa omejevalna politika porabe na vseh področjih vsekakor ne nudijo veliko možnosti za hitrejši razvoj na teh področjih. Že resolucija vsaj ponekod računa s sodelovanjem ljudi v krajevnih skupnostih in posameznih akcijah. Investicijske aktivnosti načrtuje v letu 1988 22 ozdov, v glavnem pa ne gre za večje naložbe. V negospodarskem programu na vrsti dograditev šole v Mirni peči in obnova stare šole v Vavti vasi, po posebnem sporazumu pa nadaljevanje gradnje lekarne in po dve igralnici za potrebe otroškega varstva v Mirni peči in Vavti vasi.

Z. L.-D.

ZA DRUGAČNO RESOLUCIJO

NOVO MESTO — Delegati v občinski skupščini so ob sprejemanju letošnje resolucije podprli razmišljanje predsedstva občinske konference SZDL o (ne)potrebosti takšne resolucije, kot jo imamo sedaj, ki je sprejeta, ko še vrsta pogojev gospodarjenja ni znanih in ko se zavzemamo za tržno gospodarjenje. Dana bo pobuda za spremembo zakona o planiranju, da resolucija ne bi bila več potrebna. Če pa s tem ne bi uspeli, naj bi za prihodnje leto sprejemali drugačno resolucijo. Vanjo bi zapisali le tisto, kar bi se res dalo uresničiti, to pa je odvisno od občine. Za to bi bilo potem tudi lažje zahtevati in uveljavljati odgovornost.

M. LUZAR

»Lenuhov ne trpimo!«

Govori eden najboljših Pionirjev delavcev

NOVO MESTO — Med najboljšimi Pionirjevimi delavci v lanskem letu je bil tudi Alojz Bačar iz Stopič, ki je kot zidar in skupinovodja v tej delovni organizaciji že dobrih trideset let. »Priznanja sem vesel, čeprav

J. P.

mislim, da bi ga zaslužili tudi moji sodelavci. Pri našem delu je uspeh, če popirne vsa skupina. Lenuhov, delomržežev in kritizerjev v naših vrstah ne trpimo, čeprav imamo nemalokrat težave z delavci iz drugih republik, ki se na naše delovne navade kar težko privajajo. Seveda so med njimi tudi izjeme, tudi vzorni delavci, nekateri med njimi so tudi med današnjimi nagradenci. Mislim, da delavci lahko veliko prispevajo, da bi ponudba v gradbeništvu cenejša od ostalih. Seveda ne na račun kvalitete gradnje, veliko lahko prihranimo pri materialu in času. To pa lahko dosežemo, če smo pri delu disciplinirani, gospodarni, inventivni in ne nazadnje, brez dobrih medsebojnih odnosov tudi ni pričakovati dobrih uspehov našega dela.« je povedal nagradenec Alojz Bačar.

Cilj je čim manj ročnega dela

Metliški elektromotorji po evropskih normah z domačim materialom

METLIKA — V metliškem obratu za proizvodnjo elektromotorjev, ki posluje v okviru IMP Ljubljana, so lanskega decembra začeli proizvajati tip manjših elektromotorjev. Pri njihovi proizvodnji so skrčili izdelavni čas na minimum, tako da v tem pogledu obrat ne zaostaja za drugimi izdelovalci elektromotorjev.

Zaradi pretežno strojnega dela potrebujejo po normativu za izdelavo rotorja in statorja 45 minut, medtem ko je ta čas pri manj mehaniziranih postopkih samo za stator 4 ure. S tem so na trgu konkurenčni v kakovosti. Ponudili bi lahko še večje količine, vendar 24 delavcev v eni izmeni zdaj pokriva vse potrebe matičnega tozda Črpalke. Za to zadostuje 3.000 teh manjših elektromotorjev.

Zmogljivosti obrata so precej večje, zato izdelujejo poleg tega tipa elektromotorjev še druge, del zmogljivosti pa zaposlujejo še s servisiranjem opuščenih vrst elektromotorjev. Po eni strani je dobro, da so tako z dobavami materiala

torje s svojimi. To dosega s pretežno domačimi vhodnimi materiali, saj pri vseh tipih elektromotorjev uporablja manj kot 1 odstotek uvoženih surovin. Z enim in drugim materialom so preskrbljeni do polletja, tako da z njim ne bi smelo biti težav. Podobnega prepričanja so v obratu glede uresničevanja letošnjih načrtov.

• **Lani je obrat izdelal vseh elektromotorjev skupaj 29.465. Na ta način je nekoliko preseglel načrtovani fizični obseg proizvodnje.**

M. LUZAR

Proračun ne bo okrnjen

Novomeški zbor združenega dela v tretje le glasoval za višji davek iz osebne dohodka

NOVO MESTO — Ob tretjem odločanju je zbor združenega dela novomeške občinske skupščine 28. januarja le sprejel odločitev, da se davek iz osebne dohodka delavcev v občini za občinske potrebe splošne porabe zviša od 0,6 na 0,75 odstotka, s tem da neto osebni dohodki ne bodo manjši. Zbor krajevnih skupnosti se je tako opredelil že 3. decembra lani, zbor združenega dela pa takrat ni bil več sklepčen, 24. decembra pa je za višji davek glasovalo premo delavcev.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Ivo Longar je delegatom zbora združenega dela pretekli četrtek pojasnil, da daje izvršni svet predlog o višji davčni stopnji na dnevni red že tretjič zaradi tega, ker ocenjuje, da ne more nositi odgovornosti za izvedbo programa ob tako zmanjšanih sredstvih. Če

davka iz osebne dohodka ne bi zvišali, bi občinski proračun znašal 4,674 milijarde in bi bil le za 49 odstotkov večji kot lani, bil pa bi ob 621 milijonov. Od tega bi bilo 322 milijonov izpada zaradi manjšega davka, 299 milijonov pa zato, ker občina ne bi dobila denarja iz republiškega proračuna. Določeno je pač, da lahko računajo na republiška proračunska sredstva le občine, ki imajo uveden davek iz osebne dohodka po stopnji 0,75. Še enkrat je treba spomniti, da je s prenosom obveznosti financiranja temeljnih pravosodnih organov na republiko ta »vzela« občinam tudi davek od prodaje alkoholnih pijač. Za Novo mesto to pomeni izgubo, saj je lani pokasiralo 37 odstotkov več davka od prodaje alkoholnih pijač, kot pa so znašale obveznosti do pravosodja.

Če se delegati ne bi odločili za zvišanje davčne stopnje iz osebne dohodka, bi bil občinski program splošne porabe marsikje precej okrnjen. Sredstva za delo upravnih organov in družbenopolitičnih organizacij (lani so skupaj s sredstvi za pravosodje predstavljala 82,7 odstotka proračuna) bi namesto za 72, zvišali le za 56 odstotkov. Borčevske priznavalnine, ki znašajo 4,2 odst. proračuna, bi namesto za 73 zvišali za 55 odstotkov. Sredstva za Veterinarski zavod, Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine, Studio D in Dolenjski list, ki znašajo 2 odstotka proračuna, bi zvišali le za 15 namesto za 96 odstotkov. Za SLO in DS, ki znašata 2,4 odst. proračuna, pa tudi za prostorsko izvedbene dokumente (pomenijo 3,6 odst. proračuna), bi lahko namenili le toliko denarja kot lani, sedaj ga bodo za prvo za 70, za drugo pa za 44 odst. več. Na lanski ravni bi ostala tudi sredstva za krajevne skupnosti, ki pomenijo 2,2 odst. proračuna, prav letos pa jih nameravajo povečati za 166 odstotkov, ker so tovrstne potrebe velike.

»Črne« variante novomeškega občinskega proračuna letos torej ne bo treba uporabiti, kljub temu pa bodo, po besedah Iva Longarja, vsaj v občinskih upravnih organih poskrbeli za prevrtitev in racionalizacijo.

Z. L.-D.

DEŽURNE PRODAJALNE

V soboto, 6. februarja, bodo odprte do 19. ure naslednje prodajalne živil:

- v Novem mestu: Market, Ljubljanska
 - v Šentjerneju: Mercator Samopostrežba
 - v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
 - v Žužemberku: Market Dolenjka
 - v Straži: Mercator KZ
- Vse ostale prodajalne živil bodo odprte do 13. ure.

ZIMOVANJE NOVOMEŠKIH TABORNIKOV

MIRNA GORA — Odred gorjanskih tabornikov je od 29. januarja do 2. februarja na Mirni gori izvedel zimovanje z vodniškim tečajem. V okviru tečaja so vodniki obnovili in dopolnili predvsem znanje o orientaciji in topografiji, organiziranju delovnih akcij vodov, o igrah in taborniških veščinah. Zimovanja se je udeležilo 29 tabornikov, v ceni tabornine, ki je znašala 22.000 din, pa so bili vračunani stroški prevoza, bivanja v koči in prehrane.

M. K.

Gnojnica in kabelska televizija

Iz KS Drašiči

DRASIČI — »Smo ena najbolj zaostalih krajevnih skupnosti. Nimamo vode, ne trgovine, ne telefonov, vsega tega, kar imajo mnoge druge krajevne skupnosti. Imamo sicer drago elektriko in cesto, po kateri odvažamo presežke pridelkov in jih tako poceni prodajamo,« orise v kratkem razmeh Jože Mavretič, predsednik sveta krajevnih skupnosti Drašiči.

V njegovi krajevni skupnosti zlasti pogrešajo vodovod. »Ker ga ni, imamo vodnjake, a en vodnjak ne pomeni ničesar. Že zdaj smo v vasi brez vode. Vodo sicer vozijo, a to je drago. Pred vasjo pa imamo vodovod, ki gre iz Jamnika preko Radovice do Drašičev. V vas ne, ker po vasi še teče gnojnica, v to pa se ne smejo polagati cevi. Za vodovod sprašujemo na občini, prizadevamo si, a ni konkretnega odgovora, ker ni denarja. letos bi morali kaj narediti. Krajani so pripravljene delati,« pojasnjuje Mavretič.

Pred vodovodom bodo najbrž delali kanalizacijo za hudourni meteorne vode in dokončno odpravili gnojnico, čeprav ima večina domačij greznice. Prav radi bi napeljevali tudi telefon. Zanjo doslej že postavili drogove in po njih napeljali kable, tako da jih čaka že približno 4 kilometre zemeljskih del. »Najbrž bo največji problem telefonska centrala v Metliki,« pravi Mavretič, ki je prepričan, da glede na prispevek okrog 100 zaposlenih Drašičanov krajevna skupnost dobi premo družbene pomoči v obliki sredstev, ki bi se vračala v obliki občinskega denarja.

M. LUZAR

Jože Mavretič: »Pred kratkim smo dobili pismo, da bi se priključili kabelski televiziji, pa še osnovega nimamo.«

AVTOBUSI — Občani, ki so v ponejdeljek v Ljubljani sedli v avtobus Gorjanec, ki je odpeljal proti Novemu mestu, so do dolenske prestolnice pokadili natanko tri cigarete (za vse jih je prižgal voznik). Sicer pa si je možak z nečim moral miriti živce. Kazalec na števci je ves čas silil čez 80 km na uro, na kar je lepo opozarjala lična rdeča lučka. Sicer pa vozniku vsa čast in slava, vozil je večje in zanesljivo, ko smo šli narazen, je voščil tudi lahko noč.

ČASNIK — V zadnjem času sta naročnino in Dolenjski list odpovedala kar velik industrijski tozd in pomembna ustanova. Obljubljamo, da bomo še naprej izbrpno in objektivno poročali o obeh nekdanjih strankah, saj naš časnik ni tako majhen, da bi se oziral na vsako malenkost. Kaže pa, da omenjena podjetje in ustanova nista tako velika, da bi si lahko še naprej privoščila Dolenjski list.

PALICA — Sporočili so nam, da je KUD Prečna pod »režijsko palico« N. N. zelo uspešno z deli: Črna žena, Cvetje v jeseni, Prisega ob polnoči, Po dvanajstih letih, Veriga itd. Doslej v svetu ni bilo v navadi, da bi režiserji pri postavljanju iger potrebovali palice, taka potreba se je pokazala samo v Prečni.

Ena gospa je slišala, da se okoli izbire novega direktorja pekarnice dviguje precej prahu in moke. Morda pa poslej v kruhu ne bo več pečenih miši in žice.

PREDLAGANA JANEZ STANOVNIK IN MARKO BULC

NOVO MESTO — Predsedstvo občinske konference SZDL je predlagalo za možna kandidata za predsednika predsedstva SR Slovenije Janeza Stanovnika, že sedaj člana predsedstva in Marka Bulca, predsednika Gospodarske zbornice Slovenije.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 21. do 27. januarja so v novomeški porodnišnici rodile: Olga Tomazin iz Senuš — Sandija, Dragica Rihter iz Krškega — Boštjana, Tatjana Može iz Vel. Brusnic — Tjaša, Marjeta Jesih iz Dolenje vasi — Primoža, Tanja pernar iz Leskovca pri Krškem — Darjana, Anica Pečjak s Cviblja — Anjo, Alojzija Šega z Dolža — Betko, Alojzija Ivančič iz Družinske vasi — Jožeta, Jožica Kobe z Dolža — Toma, Andreja Luzar iz Gabrja — Majo, Jožica Mohorčič iz Zalisca — Natašo, Andreja Pavlin iz Veniš — Anito, Anica Pucelj iz Dešeče vasi — Nejc, Alenka Zupet iz Slepš — Tino, Marijana Hudobec iz Črnomlja — Karla, Jelena Cindrič iz Metlike — Antonijo, Irena Ostič iz Sevnega na Trški gori — Mirando, Vladika Zdravljivič iz Drašičev — Damira, Marjeta Tič iz Mirne — Majo, Jožica Rogelj z Rihpovca — Bojana, Andreja Kramar z Mirne — Gašperja, Darinka Kovačič iz Dobruške vasi — dekllico, Danica Novak iz Osrečja — dekllico, Sedonija Zagar z Vrha pri Pahi — dečka.

IZ NOVEGA MESTA: Jožica Radak iz Ul. Majde Silc 21 — Uroša, Alenka Šercelj s Trdinove 5 — Ines, Mira Rus iz Kristanove 24 — Donna, Marija Rajer iz Adamičeve 37 — Tino, Darja Jenkole, Pot na Gorjance 20 — Kajo, Miroslava Ravbar, K Roku 69 — Kristijana, Jadranka Miškovič iz Ul. Slavka Gruma 6 — Suzano, Luca Čutura z Drške 46 — Ivana, Mojca Fink z Mestnih njiv 11 — Karmen, Marjanca Gorenc s C. herojev 38 — Simona, Maja Likar, z Majde Silc 20 — dečka. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

BELO KRAJINO, TUDI METLIKO je preplaval z nastopi deček Velibor, ki ba je vidi brez oči. Tako je vsaj pisalo na plakatu, ki je vabil senzaj željno občinstvo v kulturne hrame. V Metliki je bila dvorana nabit polna, vstopnina je bila 3000 dinarjev, ljudje pa so odhajali domov zadovoljni in vznemirjeni nad sposobnostmi fantiča, suhega in bledega. Pa se človek vpraša, kakšno zanimanje prebivalstva bi vzbudil šele kakšen občinski velemoč, ki ne da samo vidi brez oči, ampak celo razmišlja brez glave.

ZA POČASTITEV SLOVENSKEGA kulturnega praznika pripravlja program oktet Vitis. Fantje bodo peli v soboto, 6. februarja, v Ganglovem razstavšču Belokranjskega muzeja. Za to priložnost so se naučili nove pesmi, program pa bo povezoval Toni Gašperič. Priložnostne prireditve bodo še v osnovni šoli ter v srednji šoli tekstinke usmerite.

ČE BO, BO LETOŠNJA VINSKA VIGRED, največja belokranjska vinarstvo-turistična prireditve, sredi maja. Pripravljali odbor se še ni sestel, bo se pa to zgodilo vsak čas. Čeprav je nekaj glasov proti, bi bila brez dvoma škoda, če letos Vinske vigrede ne bi bilo. Zadeva je namreč odlična priložnost za predstavitev belokranjskih vin širši slovenski javnosti.

RAZKOŠJE V ŠOLI — Na seji črnomaljske skupščine je nekdo pred časom dejal glede stanja v osnovnih šolah v občini, da zaradi pomanjkanja denarja stavbam ne popravljajo streh in da učenci ne gredo v okviru pouka na morje. V srednji tekstilni šoli v Kranju je pred leti dijakinja na vprašanje, zakaj se je vpisala na to šolo, odgovorila, da zato, ker na tekstilnem šolskem centru v Kranju organizirajo tudi šole v naravi. Po tej logiki imajo črnomaljske šole, da je osnovna šola obvezna, drugače bi bile šolske stavbe brez osnovnošolcev.

KDO SMETI?! — Romom iz naselja Lokve so na nekem sestanku pred kratkim predlagali, naj bi v svoj letošnji delovni načrt vnesli tudi pospravljanje okrog svojih bivališč. Že, že, je menil eden od Romov, a ne glejte le naših dvorišč, ampak tudi mesto Črnomelj, ker bi bilo tudi v njem gotovo kaj pospraviti. Potemtakem bi prišla kar prav čistilna akcija, kakršno pripravljajo skrbni za okolje predani domačini za črnomaljsko mesto in verjetno širše ozemlje.

TAKTIKA — »Stanje v penzionu Smuk v Semicu je čedalje slabše. Objekt je med večjimi prazniki in ob nedeljah zaradi organiziranja poročnih kosil oziroma večerj zaprt. Zaradi slabega kadra pada kvaliteta uslug, opaža se tudi pomanjkanje vzdrževanja objekta (neurejene sanitarije in sobe),« so ugotovili delegati črnomaljske skupščine. To je bilo lani, zato se da razumeti stanje v Smuku kot taktiko: narediti čimveč za to, da bi bilo kaj delati v letu kvalitete.

Drobne iz Kočevja

BRADAČ GRE OKOLI SVETA — Sreča pa le ne gre vedno mimo Kočevja. Pri zadnjem žrebanju »Podarim, dobim« je bil izbrana za potovanje okoli sveta Marjan Bradáč iz Dolge vasi, ki dela kot mesar v mesnici GK na Trgu zbora odposlancev v Kočevju.

KAJ JE Z JOGURTOM? — Kupci zadnje dni ne pohvalijo posebno kakovosti jogurta. Nekateri zagotavljajo, da se jim pokvari že po enem dnevu, čeprav je na njem odtsinjeno, da bo trajal še teden dni. Jogurt je nenavadnega okusa pa tudi pokrovček se hitro napne. Gre za posebno vrsto protesta izdelovalcev, ki trdijo, da so mlečni izdelki prepoceni?

OGENJ NA BALKONU — Običajno je največ požarov med hudo zimo, ko ljudje najbolj kurijo. Ta zima pa je mila, vendar je kljub temu v kočevski občini prišlo do nekaj nenavadnih požarov, kot požar v postelji (Fara), vnel se je senik (Ložine) itd., zdaj pa je gorelo celo na balkonu v Turjaški ulici v Kočevju. Gospodinja je namreč stresla pepel, v katerem je bila še žerjavica, kar v kartonsko škafijo.

TEŽAVE Z NOVOSTMI — Novo vodstvo Komunale se trudi, da bi bilo Kočevje čim bolj urejeno. Zato so razposlali obvestila, da naj bi obrtniki, podjetja in hišni sveti kupili nove kontejnerje. Pravega odziva na to pobudo pa še ni, kot tudi ne na tisto, da bi Komunala pridobila sovlagateljce za gradnjo nove tržnice.

Ribniški zobotrebc

MANJ NAKUPOV — Ribniški trgovci ugotavljajo, da sedanja sezonska razprodaja ni posebno uspešna in da so prednja leta ob takih priložnostih več prodali. Krivde za to pa ne mečejo le na slabo kupno moč, zapravljane ob novem letu in na dolgi januar, pač pa menijo, da je krivo predvsem nenavadno tople vreme.

NARASLA BISTRICA — Minuli teden je Bistrica nekoliko narasla, saj je nekajkrat tudi deževalo. Dobra stran tega je bila, da je visoka voda nekaj nesnage ob bregovih odnesla ali vsaj prekrila, da pa je hkrati nekaj nesnage prinesla od drugod in jo odložila na grmovju in obrežju.

UGODNE PRODAJE — Proizvajalci bi se radi znebili zaloga in nudijo preko trgovine potrošnikom razne ugodnosti. V ribniški Blagovnici prodajajo pod ugodnimi pogoji kopalnice Gorenja, akustiko, belo tehniko, pohištvo, talne obloge in preproge. Izbrja je kar velika, »ugodni pogoji« pa pomeni, da nekateri prodajajo s popustom ob takojšnjem plačilu, brezobrestnim posojilom do 6 mesecev ali posojilom z nizkimi obrestmi. Ugodna prodaja se je najbolj obnesla pri mopeditih, ki so jih razprodali v dveh dneh.

Trebanjske iveri

ČESTITKE — Odkar novomeški radio »navija« čestitke v večerne ure, so se voščila iz trebanjske občine na Studiu D starejšemu bratu — sevniskemu radiu preplovloma. Mirna ostaja še najbolj zvesta sevniskemu valu. Pri denarju se skrha marsikakšno bratstvo. Ali se nam torej obeta kakšna posebna vojna na radijskih valovih?

ŠČURKI — Na trebanjskem smetišču so dober pedej globoko odkrili spet velike zaloge Trebanjcem tako dobro znanih ščurkov. Vsi krajani, ki jih je že lani neznanako razjezilo, da so bili prisiljeni svoje domove deliti z gnusnimi insekti, s strahom pričakuje prave pomladanske otolpive. Pri Komunali se resno bojijo, da bo kdo od vodilnih po kratkem postopku zatiral na nižje, če ne bodo kos nalogom, zato so se spet zavzeto lotili pokrivanja smeti z zemljo.

TRADICIJE — Negovanje tradicij bojnih enot je bilo nekaj v trebanjski občini precej bolj uspešno kot zadnja leta. Medtem ko se je prvega pohoda po poteh Gubčeve brigade, ki so ga pričeli, da bi opomnili, zakaj Trebanjci praznujejo svoj občinski praznik, udeležilo pred šestimi leti 15 ekip, leta 1983 še celo ena več, jih je bilo lani komaj še 5. Še bolj žalostno je, da je med pohodniki vse manj domaćinov.

Črnomaljski ne želijo v šolo

Za šolo za odrasle v občini ni zanimanja — Slovenščina za vodilne

ČRNO MELJ — Tukajšnja Delavska univerza je organizirala v zadnjem času več tečajev, med drugim učenje strojnega pletenja, šivanja, gospodinjstva in strojepisja. Zanje je precej zanimanja, saj se je nabralo prijavljenih za več skupin. Dobro je bil sprejet tudi tečaj angleščine za predšolske otroke in podobno upajo še za drugo jezikovno usposabljanje. Organizirati nameravajo namreč tečaj slovenskega jezika, ki naj bi se začel 8. februarja in je namenjen zlasti neslovensko govorečim vodilnim ljudem v delovnih organizacijah in gostincem, pa tudi drugim, ki pri vsakdanjem delu uporabljajo slovenščino. Bojijo pa se, da ne bodo mogli zbrati dovolj kandidatov za osnovno šolo za odrasle, čeprav je po razpoložljivih podatkih dovolj občanov, tudi mladih, z nedokončano osnovno šolo. Prijavi ni, ne odzivajo se niti kadrovske službe organizacij združenega dela, čeprav bi bil tečaj brezplačen, ker bi dala sredstva občinska izobraževalna skupnost. Delavska univerza Črnomelj organizira sicer v času počitnic še tečaje aerobike, rekreacije in ritmike za najmlajše. V kratkem naj bi izvedla tudi usposabljanje občanov za potrebe SLO.

Folklor bo korak naprej

Z občnega zbora društva Romov

ČRNO MELJ — »V začetku smo dvomili, če bo to društvo zaživelo. Zdaj smo zadovoljni, ker vidimo, da bo delovalo. Razveseljuje, da je v njem precej mladih članov, ki so porok za nadaljnje delo,« je dejal v imenu črnomaljske občinske konference SZDL Stane Simc na občnem zboru društva Rom Bela krajina 30. januarja v Črnomlju. Ocenil je, da se društvo dobro vključuje v občinski prostor. Menil je, da je razveseljivo, da društvo razvija romsko kulturno dediščino, in se zavzel za ustanovitev folklorne skupine. Prav delo na kulturnem področju naj bi bilo letos v ospredju, in če bodo vidni te vrste uspehi, naj bi bilo društvo Rom deležno tu-

• Na zboru je predsednik »Roma« povedal, da bo društvo Rom sestavilo svojo mladinsko delovno brigado.

di denarne in ne le moralne podpore. Na zboru so ugotovili, da društvo dobro sodeluje tudi s svojo matično krajevno skupnostjo Petrova vas in da je ta še naprej pripravljena na tako sožitje. Romi se po besedah Jožeta Kapša, predsednika sveta KS Petrova vas, celo premalo obračajo na krajevno skupnost za denar, npr. pri izvedbi različnih tekmovanj. Tako se zdi, da je nesoglasij več v samem društvu, saj v njem medsebojni odnosi po besedah Matije Hudorovca še zdalce niso tisto, kar bi morali biti. Manjka enoten nastop članov.

Sicer so na zboru veliko pozornosti posvetili športni dejavnosti 43-članskega društva. Razen tega naj bi sodelovali z drugimi, posebej romskimi društvi in se vključili v praznovanje svetovnega dneva Romov. Za vse to so s finančnim načrtom predvideli 2 milijona dinarjev. M. LUZAR

V prihodnost vodijo tri poti

V črnomaljskem tozdu Promet in delavnice ukinjeno družbeno varstvo — Ni časa za pretiran optimizem — Posebne vožnje in popravila za druge

ČRNO MELJ — Upoštevanje poročila o uresničevanju sanacijskega načrta v tozdu Promet in delavnice Črnomelj, so se delegati črnomaljske občinske skupščine 26. januarja izrekli za prenehanje ukrepa družbenega varstva v tem tozdu.

Prevladala je ocena, da so se razmere v kolektivu v zadnjem letu odločno izboljšale, vendar so o tej temi na seji razpravljali samo z zmernim optimizmom. Po uvodnem poročanju člana začasnega kolektivnega poslovnega organa Leopolda Pucija je opozoril predsednik IS

občine Črnomelj na možnost ponovnega poslabšanja razmer v tozdu. Zato bo treba, kot je menil namestnik občinskega družbenega pravobranilca samoupravljanja Jože Petrovič, posvetiti pozornost dolgoročnemu razvojnemu programu. Pripombi sta bržkone izhajali iz letošnje ocene, s katero so predstavniki občinskega vodstva ter začasnega vodstva tozda Promet in delavnice skupaj ugotovili glede te temeljne organizacije, da bo treba posvetiti veliko skrbi kadrovskim problemom, zlasti na vodilnih mestih, načrtovanju razvoja in investicij, nagrajevanju in urejanju medsebojnih odnosov.

KMALU O USTAVI

KOČEVJE — Te dni in še do 19. februarja v kočevski občini usposabljujejo tiste, ki bodo vodili razprave o ustavnih spremembah. Po programu občinske konference bo javna razprava po krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela, organizacijah, društvi in občinski skupščini trajala od 15. februarja do 15. aprila, se pravi dva meseca. Razpravo bodo zaključevali in zaključili od 15. aprila do 30. aprila, ko se bodo sestali vodstveni organi organizacij in zadolženi za vodenje razprave, za zaključek pa bo seveda razširjena skupna seja OK SZDL in OS ZS Kočevje.

RIBNIČANI LANI IN LETOS

RIBNICA — V ribniški občini načrtujejo tak razvoj za letos (v oklepaju je ocena lanskih dosežkov): družbeni proizvod — porast za 2 odstotke (2); fizični obseg industrijske proizvodnje — 4 odst. (24,1); izvoz 8 odst. (9,5); uvoz — počasnejši od izvoza (uvoz — počasnejši od izvoza); zaposlenost 2 odst. (4,9); produktivnost 2 (4,9 odst.); rast akumulacije — hitrejša od dohodka (počasnejša od rasti dohodka), delež investicij v družbenem proizvodu bo nižji (6 odst.) in realni osebni dohodki bodo ohranili rast in se postopno povečevali (tudi lani so porasli).

SPET GRADOVI OBLAKIH?

RIBNICA — Gostinstvo in turizem sta bila doslej v ribniški občini vedno postranska panoga in tudi v bodoče ne bo bolje, saj so v letošnjo resolucijo zapisali tudi take neoprijemljive načrte kot »izboljšanje turistične in gostinske ponudbe, popestritev ponudbe trgovskega blaga in storitev v Ribnici« in v okviru revitalizacije Ribnice »urejanje lokalov in videza starega mestnega jedra.« Turistične, gasilske, kulturne in športne organizacije tudi za letos načrtujejo organizacijo že tradicionalnega Ribniškega sejma, ki pa bo v bodoče slonel na samostojni ekonomski motivaciji (?). Prodajalno spominkov nameravajo priključiti Kmetijski zadrugi Ribnica, kar bo pripomoglo k večjemu poslovnemu učinku (?). Pri razvoju zasebnega gostinstva bodo letos dajali prednost odpiranju obratov višjih kategorij.

Vse lepo in prav, če ne bi bili pri Ribničanih navajeni, da v turizmu in gostinstvu kaj radi zidajo gradove v oblakih.

J. P.

K taki oceni pa sodijo še podrobnejše ugotovitve o minulem in prihodnjem delu. Omeniti velja, da je temeljna organizacija lani ustvarila večji celotni prihodek od načrtovane in izboljšala delo v vseh svojih dejavnostih. V potniškem prometu so tako povečali obseg posebnih prevozov, ki pomenijo zdaj že petino vseh

• Po nekaterih ocenah vidi tozdu svojo prihodnost v vlogi nosilca razvoja prometa, turizma in delavniških storitev v Beli krajini. Njegove delavnice naj bi se med drugim usmerile v delno specializacijo, s tem da bi dobile status pooblaščenih servisov za gospodarska in osebna vozila znamk TAM in golf. Sčasoma naj bi začele opravljati tudi preventivne tehnične preglede vozil drugih organizacij združenega dela.

vožen, a naj bi njihov delež dosegel 40 odstotkov. Sicer jim je uspelo z avtobusi pokriti vse potrebne prevozne solarjeve in delavce v občini. Težje čase preživlja tozdu tovorni promet. Potem ko so po uvedbi družbenega varstva ukinili mednarodni prevoz blaga, so vozila usmerili na premajhno domače tržišče in zdaj ugotavljajo, da je npr. v Beli krajini zanje zelo malo tovara. Tako potniški kot tovorni vozni park v tozdu »pomlajujejo«. Ob znižanju stroškov vzdrževanja si s tem odpirajo še možnost, da v svojih delavnicah nudijo usluge tudi zunanjim naročnikom. Podobno usmeritev navzven pomeni tudi dejavnost tozdevega Turističnega biroja, ki naj bi kmalu ponudil znatno več kot zdaj. M. LUZAR

ZBORI KRAJANOV

ČRNO MELJ — V krajevnih skupnostih v občini potekajo od 1. do 7. februarja zbori krajanov, na katerih obravnavajo uresničevanje programa javnih del v lanskem letu in v letu 1988 ter razvojno resolucijo. Razen tega je Socialistična zveza na dnevne rede uvrstila še obravnavanje ustavnih sprememb in delovanja delegatskega sistema v krajevnih skupnostih in v občini.

DAN ODPRTIH VRAT

KOČEVJE — V ponedeljek, 8. februarja, bo imela kočevska knjižnica »dan odprtih vrat«. Tega dne bo odprta neprekinjeno od 9. do 19. ure in v tem času se bodo lahko brezplačno včlanili novi bralci.

Ne diši jim vojaška suknja

Trebnje: ni zanimanja za vojaške poklice

TREBNJE — Zanimanje slovenskih fantov za vojaške poklice je že nekaj let precej manjše od potrebe. Tako naj bi bilo po sorazmernem deležu v JLA 7,8 odstotka slovenskih starešin, vsa ta leta pa dosegamo komaj 2,1- do 2,4-odstotno zastopanost. Če bi se hoteli v trebanjski občini približati zahtevam »ključa«, bi morali imeti vsako leto 4 do 6 kandidatov za vojaške šole. Toda bilo je takole: predlani je bil le en kandidat sprejet v vojaško šolo, lani sploh ni bilo nobenega. Slabo kaže tudi letos.

Trenutno so na srednjih vojaških šolah trije mladi Trebanjci, štirje so med gojenci na akademijah. Opažajo pa, da je dosti izstopov, zlasti v 4. letniku, saj so od leta 1985 izstopili 3 učenci. Ob tem, da se niti en učenec ni opredelil za vojaško šolo, ko so nazadnje ugotavljali poklicne namene na trebanjskih osnovnih šolah, kaže, da se odnos ne bo spremenil.

Na občinskem sekretariatu za ljudsko obrambo v Trebnjem se zato lotujejo sodobnejših oblik obveščanja mladih o različnih vojaških poklicih. Tako so se odločili, da bodo šolam zagotovili tudi videokasete o vojaških šolah in poklicih. Ravno te dni pošiljajo vprašalnike za nabornike šolam, krajevnim skupnostim, delovnim organizacijam in letos prvič tudi družbenim organizacijam in društvom. Rezervne vojaške starešine pozivajo, naj se bolj zavzeto vključijo v kadrovanje za šole za rezervne vojaške starešine. P. P.

Odkrito o ustavnih dopolnilih

Občani govorili tudi o delikatnih temah, kot o pravici do odcepitve, neodtujljivih pravicah republike, svobodi razmišljanja, spodbujanju znanja itd.

KOČEVJE — Minuli četrtek je bila v Kočevju uvodna razprava o osnutku amandmajev k ustavi SFRJ. Začel jo je predsednik republiške komisije za spremembe in dopolnitve ustave in zakona o združenem delu ter član komisije skupščine SFRJ za ustavno vprašanja dr. Janez Šinkovec, ki je tudi odgovarjal na vprašanja udeležencev razprave.

Naj za uvod naštejemo nekaj misli dr. Šinkovca. Ustava je preobsežna, saj bo postala s sprejetjem predlaganih amandmajev celo najobsežnejša na svetu. Dan je prevelik poudarek fizičnemu delu, premajhen za znanje, inovacijam. Preveč je poudarjena krepitev repesije, namesto da bi spodbujali boljše delo in obnašanje. Človek, ki se mu omejuje svoboda razmišljanja, ne more biti ustvarjalen. Kdor vlaga kapital v drugo delovno organizacijo, drugo republiko, mora imeti tudi vpliv na njegovo porabo. Sprostiti je treba elemente tržnega gospodarstva. Če delavci v delovni organizaciji ne zagotavljajo razširjene ali vsaj enostavne reprodukcije, bi morali izgubiti pravico upravljanja z družbe-

nimi sredstvi. Centralnega vodenja ne kaže krepiti. Vsak narod (in njegovo vodstvo) je v prvi vrsti odgovoren za svoj razvoj. Zveznih pristojnosti tudi ne kaže krepiti na področju sodstva, tožilstva in drugod. Upoštevati je potrebno, da so republike na različni stopnji gospodarskega, kulturnega itd. razvoja, zato posamezne rešitve, predpisi itd. niso primerni za vse. Prav to ne govori v prid večje pristojnosti zveze. Na vprašanje, zakaj ni v ustavi zapisana pravica do stavke je dr. Šinkovec odgovoril, da je pač pri nas z ustavo določeno, da je delavec gospodar. In kako naj gospodar stavlja proti samemu sebi? Seveda so razpravljajci o tem povedali še drugačna mnenja.

Razpravljajci so menili, da bi morala biti zvezna ustava odraz republiških. Prav v Kočevju je bila izvoljena leta 1943 delegacija za zasedanje AVNOJ v Jajcu, se pravi, da je bila takrat grajana država od spodaj navzgor. Ob tem je bilo v razpravi povedano tudi odločno mnenje, da je v republiško ustavo potrebno zapisati nekatere postulate, preko katerih ne sme ne republiška vlada, ne partija. V republiški ustavi morajo biti zapisane ne le neodtujljive pravice delavca, ampak tudi naroda, republike. Dopuščanje, da nekdo (delegati v zvezni skupščini?) samovoljno glasuje za odtujitev rezultatov dela svojega naroda, bi moralo biti opredeljeno kot zločin nad narodom. Podobno velja za spreminjanje značaja svojega naroda. Ob tem so kritično spregovorili o tako imenovanih enotnih izobraževalnih jedrih, saj ne smemo dopustiti, da bo kdo izven Slovenije odločal, kaj in kako naj se v Sloveniji učimo. Skratka: v republiških ustavah mora biti jasno zapisano, kaj je dopustno in kaj ne.

Na ta razmišljanja je dr. Šinkovec pripomnil, da je pač treba razumeti tudi druge narode (republike), ki gospodarsko slabo stojijo. Odgovor na to pa je bil: Slovenci ne smemo več popuščati, saj bi s popuščanjem škodili vsej Jugoslaviji in seveda tudi sebi, svojemu narodu.

P. PERC

• Za zaključek je prišlo na vrsto vprašanje, kako je s pravico odcepitve posamezne republike. Odgovor je bil, da naša ustava predvideva pravico do odcepitve (samoodločbe), podobno pa tudi mednarodno veljavna določila. Hkrati pa pravi nas kazenski zakonik, da stori kaznivo dejanje, kdo dela na protiustavni odcepitvi. Toda nikjer ni opredeljeno, kaj je smatrati za protiustavno odcepitve (tudi v ustavi ne) oziroma v katerih primerih je dopustno izkoristiti pravico do odcepitve.

Poudarjeno je bilo tudi, naj bo naš tisk še bolj demokratičen, da bo v stvarni luči prikazoval dogodke doma in po svetu. V zvezi z javno razpravo o ustavnih spremembah naj bi odprli pri časopisih posebne rubrike, v katere bi pisali svoja mnenja občani. JOŽE PRIMC

Več za opremo kot za zidove

Trebanjsko gospodarstvo bo letos zamenjalo in posodobilo opremo

TREBNJE — V letošnjem letu organizacije združenega dela v trebanjski občini dajejo prednost naložbam za izvoz in zahtevnejše razvojno-tehnološke programe, seveda pa bodo gospodarstveniki najprej poskrbeli, da bodo z zamenjavo iztrošene opreme zagotovili, da se bodo stroji čimbolj nemoteno vrtili. Zato bodo bolj malo zidali in raje posodobili opremo.

V Novolesovi tovarni akrilnih proizvodov v Trebnjem bodo izdelali pralni stroj, izgradili oddelek za proizvodnjo polproizvodov iz litega poliamida in poskrbeli za opremo za skladišče kalupov. V temeljni organizaciji IGK na Račjem selu bo Novoles zagotovil dokončno preusmeritev v proizvodnjo ploskovnih pohištvenih elementov in tako verjetno tudi spлавil iz dolgoletnih težav. V Trimu bodo ob znanih težavah z jeklenimi konstrukcijami, s katerimi ne ustvarjajo ostanaka dohodka, prisiljeni nakupiti strojno opremo, da bi se bolj razvili dopolnilne programe.

V Kolinski na Mirni bodo zamenjali izrabljeno opremo in instalacije. V industrijskem obratu Pohorje Dob pri Mirni in v Tesnilih na Veliki Loki nameravajo posodobiti tehnologijo, v

tesnilih pa imajo denar tudi za izboljšanje informatike in skladišč. Tudi v IMV na Mirni bi radi s posodobitvijo najpomembnejše tehnološke opreme odpravili ozka grla. Mizarsko podjetje Hrast iz Šentlovenca bo kupilo novo strojno opremo, v Kmetijskem gospodarstvu Slovenska vas pa bodo posodobili kmetijsko mehanizacijo. Mokronoški gozdarji bodo nabavili traktor in vozili za prevoz delavcev, urediti nameravajo tudi gozdno cesto Kalinorimi ne ustvarjajo ostanaka dohodka, prisiljeni nakupiti strojno opremo, da bi se bolj razvili dopolnilne programe.

Mercator-tozdu Gradišče Trebnje bo letos prenovil blagovnico in samopostrežbo v Trebnjem ter samopostrežno prodajalno v Mokronogu. M-Kmetij-

Z vinom v ZDA in Hong Kong

Na domači trg prihaja Slovin Bizeljko — Brežice z novostjo — z delno gaziranim belim bizeljčanom in modro frankinjo

BREŽICE — Pri Slovinu so te dni napolnili steklenice s poskusno serijo delno gaziranega vina, ki za zdaj nima imena in ga še ni v prodaji. Vodja enologije Roman Šepetavec je pojasnil, da je to Slovinova novost in da so v tujini taka vina zaradi svežine zelo cenjena. Gre za izbrano mlado vino, ki vsebuje veliko naravnega ogljikovega dioksida, nekaj pa mu ga dodajo umetno. Za gaziranje so izbrali dva tipa, belega bizeljčana in modro frankinjo. Oba sta polsuha in vsebuje 10 g nepovrtenega sladkorja ter 4,5 g ogljikovega dioksida na liter. Prodajali ju bodo v 0,75-litrskih steklenicah z navojnim zamaškom kot jih imajo za coolerje, pozneje pa morda tudi v četrtlitrski embalaži.

Roman Šepetavec se kot poklicni poznavalec vin posveča predvsem njihovi negi in tipiziranju. Za seboj ima desetletno delovno prakso. Agronomijo je študiral v Ljubljani in diplomiral iz vinarstva, zdaj pa pripravlja magistrirski študijski program iz enologije. Doma je z Bizeljkega in je tudi sam vinogradnik. Kot Bizeljčanec in enolog želi, da bi se vina iz tamkajšnjega okoliša znova uveljavila in si pridobila

nekdanji sloves. Po vrhunski kakovosti izstopa zdaj v bizeljsko-sremiškem okolišu modra frankinja, za katero je 1983 dobil Slovin veliko zlato medaljo.

Negovanje kakovostnih vin in vin z

Roman Šepetavec: »V lesenih posodah vino naravno zori. To bi lahko dosegli tudi v nerjavečih kovinskih in poliestrskih cisternah, vendar le s sodobnejšo tehnologijo.«

geografskim poreklom je zahtevno in v Brežicah uporabljajo za to lesene posode. Slovinove kleti sprejmejo 7 milijonov litrov vina in od tega ga 2 milijona litrov šolajo v lesenih sodih. Preostale količine imajo v nerjavečih kovinskih rezervoarjih in poliestrskih cisternah. Kot je povedal Šepetavec, pripravljajo v Brežicah 15 tipov vina: iz bizeljsko-sremiškega okoliša belega in rdečega

Za kakovostnega belega in rdečega bizeljčana z geografskim poreklom je pred kratkim prišlo že drugo naročilo iz Hong Konga, kjer ju prodajajo v ekskluzivnih hotelih. V Avstrijo izvažajo cviček, z naročniki v Oregonu v Združenih državah Amerike pa se dogovarjajo za izvoz vseh vrst originalno ustekleničenih vin z geografskim poreklom.

bizeljčana, laški rizling, šipon, modro frankinjo, iz dolenskega okoliša cviček in iz TOK Plešivica plešivičko vino in kakovostni plešivički roš. V pripravi imajo tudi kakovostna sorta vina iz drugih republik laški rizling iz Slavonije in smederevko iz Smederevskega vinogorja, pa narazna vina brez geografskega porekla, družino dobrovoljčka, belega in rdečega starčka in vina posebne trgatve letnik 1986 iz bizeljskega okoliša. V prodaji je izbor laškega rizlinga, pripravljajo pa še laški rizling prave trgatve 1987 in lanski izbor sauvignona iz istega okoliša.

J. TEPPEY

Dan odprtih vrat v muzeju in knjižnici

V Brežicah brezplačen obisk muzeja in celoletna izposoja knjig

BREŽICE — V ponedeljek, 8. februarja, so obiskovalci v obeh brežiških kulturnih ustanovah še posebej dobrodošli, tudi taki, ki že dolgo niso bili tam, ali pa sploh še niso prestopili njunega praga. V muzeju si bodo lahko ogledali zbirke brez vstopnine, v knjižnici pa se bodo vse do 15. februarja lahko brez članarine vpisovali med bralce in si leto dni brezplačno izposojali knjige. Tam bodo šolarji lahko videli razstavo knjig o Piki Nogavički v več jezikih in izdajah doma in na tujem. Vnaprej napovedane skupine bodo imele priložnost prisluhniti prizoru, ki so ga po tem priljubljenem mladinskem delu švedske pisateljice Astrid Lindgreen pripravili učenci brežiške osnovne šole. Knjižnica bo do 29. februarja samo ob torkih in četrtek odprta od 7. do 15. ure, vse druge delavnice razen sobote pa od 7. do 17. ure. Obiskovalci bodo lahko prebrali imena dosedanjih darovalcev knjig in denarnih zneskov knjižnici z namenom, da bi si ta do konca desetletja zagotovila po dve knjigi na prebivalca občine in tako izpolnila enega od pogojev za ohranitev matičnosti.

J. T.

Odnos do izobraževanja se izboljšuje

Študijsko središče izpolnilo pol programa

KRŠKO — Medobčinsko študijsko središče politične šole CK ZK Slovenije za Posavje je konec preteklega meseca izpolnilo polovico svojega letnega programa. V programe usposabljanja in dopolnilnega izobraževanja so vključeni politični aktivisti, zagotovo pa je največ tem namenjenih prosvetnim delavcem. »Večina vzame zelo resno ta predavanja, saj se prosvetni delavci še kako zavedajo pomena dodatnega izobraževanja,« je povedala Branka Kastelic, predstojnica medobčinskega študijskega središča za Posavje. »Zanje smo zato pripravili program čisto strokovnih tem, seveda pa v njem ne manjka tudi idejnopoličnih predavanj. Naj omenim, da sta pri nas že predavala Jože Miklavc, izvršni sekretar P CK ZK Slovenije, zadolžen za vzgojo in izobraževanje, ter Sonja Lokar, ki skrbi za idejno delo. V ciklusu predavanj Šola in idejnost je dr. Marko Kerševan predaval o šoli, religiji in ateizmu, Benjamin Jurman pa o delu s posebno nadarjenimi učenci. Dr. Ludvik Horvat je predaval o kvaliteti življenja otrok. Pri nas pa sta že ali še bosta gostovala dr. Matjaž Kmecl in Ciril Zlobec itd.,« je povedala Kastelica.

Poleg tega, najobsežnejšega in najtemeljnejšega programa poteka tudi program usposabljanja članov ZK. Pred kratkim je na novo izvoljen sekretarjem osnovnih organizacij ZK iz Posavja predaval predsednik predsedstva CK ZK Slovenije Milan Kučan. Izvedli so že tudi predavanja o SLO, ki jih je s svojimi izjavami obogatil Silvo Komar, zadolžen za to področje pri CK ZK Slovenije. Letos pa ne bodo izvajali programa za novo sprejete članke ZK, ampak bodo z njimi opravili razgovore. V drugi polovici februarja bodo v Krškem začeli z intenzivno občinsko politično šolo.

V medobčinskem študijskem središču pa organizirajo tudi predavanja za organizacije združenega dela. »Odnos do izobraževanja se spreminja, vendar pa ne sprejemajo več splošnih tem o marksizmu in podobnem, ampak hočejo dobro organizirana predavanja o aktualnih družbenih temah, ki jih morajo podati strokovno dobro podkovani predavatelji,« je povedala Branka Kastelic.

J. S.

Na vrsti je kakovost življenja

V Krškem več novih objektov — Pozornost kulturi in družabnemu življenju

KRŠKO — »Dobrim gospodarskim rezultatom mora slediti tudi boljša kakovost življenja v našem mestu. Ta pa doslej ni bila kdove kakšna, saj naše mesto deluje vse r kot mesto; v njem občutimo pomanjkanje čistoče, premalo je športnih objektov, možnosti za kulturno življenje in še bi lahko naštevali,« je povedal za uvod Jože Habinc, predsednik svea krajevne skupnosti Krško.

»Seveda pa slika ni tako temna, kakor sem jo jaz naslikal, saj smo v zadnjih letih za naše mesto marsikaj naredili, a po mojem mnenju še vedno ne dovolj. Vsekakor se lahko pohvalimo s tem, da bomo končno le dokončali akcijo za kabelsko televizijo. Naj povem, da bomo v Krškem zgradili tudi TV informativni sistem, ki naj bi deloval ob izrednih dogodkih. Vsekakor smo lahko ponosni na obnovo starega mestnega jedra, kjer se bliža konec gradnje prve faze, a so že sedaj več kot ugodni rezultati obnove vidni in oprjemljivi. Končno se je z mrtve točke premaknila tudi gradnja nove avtobusne postaje, kjer bo potrebna gradnja nove obvoznice. Dokončati moramo

skega praznika, je predsednik Habinc prišel še obnovo Valvasorjeve knjižnice, ureditev parka zaslužnih mož. Precej ljudi pa se zanima za urejanje cest in ulic in marsikje so pripravljene za to prispevati tudi svoj denar. Več pozornosti bodo posvetili kulturnemu življenju, kjer vsekakor še ni doseženo vse. V Krškem je zlasti občutiti pomanjkanje razstavišča za likovna dela. Nameravajo pa poleg visoke kulture gojiti še naprej poltelna družabna srečanja pred delavskim kulturnim domom v Krškem, ki so se lani izkazala kot zelo dobra osvežitve poletnega mrtvila.

»Na skupnem sestanku z združenim delom, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in drugimi, ki smo ga sklicali zaradi sprejemanja planov in programov v letošnjem letu, smo seveda govorili tudi o zdravstvenem domu. In večina je soglasno podprla zamisel, da konec tega leta opravimo popravni izpit lanskega neuspelega referendumu za samoprispevek. Tedaj naj bi glasovali za en sam samoprispevek, denar iz tega vira pa bi porabili izključno za opreml-

janje zdravstvenega doma. Seveda imam v mislih medicinsko opremo. Takšno zbiranje denarja za opremo se je namreč v drugih okoljih izkazalo kot zelo uspešno. Računamo, da se bodo tudi naši krajin odzvali taki akciji,« je povedal Habinc.

J. S.

DUHOVNICI PRED SLOVINOM V ŠENTLENARTU — Novoletno srečanje s predstavniki verskih skupnosti je bilo 27. januarja v Slovinovi upravni zgradbi, ki so jo pred kratkim prenovili in z njeno novo podobo polepšali stari del Brežic. V uradnem delu srečanja so si izmenjali pozdravne besede predsednik pristojne skupščinske komisije inž. Franc Filipič, predsednik OK SZDL Miha Haler in brežiški župnik g. Milan Kšela. Po sprejemu so duhovnikom razkazali obrat za predelavo grozjda, polnilnico, kleti in tovarno brezalkoholnih pijač v Slovinu v Šentlenartu. (Foto: J. Teppey)

Odrinjeni bodo samo zamudniki

Prednost izvoznikom, kmetijcem, tudi drugim ne jemljejo upov

BREŽICE — V Sloveniji je sto firm, ki so nosilke gospodarske preobrazbe, toda to ne pomeni, da druge delovne organizacije lahko čakajo križem rok. Ničesar ne bodo dobile na krožniku. V vsaki občini, posebej pa v taki, ki leze samo navzdol in se s težavo oprjeme najnižjih klinov na lestvici, morajo računati s tem, da po starem ne gre.

V Posavju je ta hip pred veliko prenovo Tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj Krško, ki bo za modernizacijo papirnega stroja potrebovala 89 milijard dinarjev in jo bodo poleg Ljubljanske banke podprli tudi drugi bančni sistemi. Posavska banka obljublja pomoč pri kreditiranju vsem, ki spreminjajo izdelke, izboljšujejo kakovost in uvajajo sodobnejšo tehnologijo. Med posavskimi nosilkami gospodarske preobrazbe sta razen Celuloze še SOP Krško in Lisca, vendar imajo pri banki prednost tudi kmetijske investicije.

Agrokombinat Krško računa na posojila za nasade sadnega drevja, Agraria Brežice napoveduje gradnjo hladilnice za sadje in ABC Sevnica ima prav tako v planu nekaj naložb. V regiji ne bodo nikogar odrinili, če ima količjak dobre volje za nadomestitev izrabljenih zmogljivosti ali za posodobitve, dokazati pa mora, da gre za izdelke, po katerih je dovolj povpraševanja doma in na tujem. Trenutno gre najslabše kovinarjem, Trimu v Dobovi in STT v Sevnici, vendar v banki obvojnim očitajo, da so za izube krivi sami, posredno pa tudi obe občini, ker niso o pravem času poskrbeli za kadre. Tudi v krškem SOP si ne delajo iluzij, čeprav so jim je presenetljivo dobro uspel eden največjih devizijskih poslov, pri katerem so nvočili predvsem znanje. Kovinarji morajo prvi razmišljati, kako naprej, ker jih je čas že zdavnaj prehitel in s strojogradnjo ter konstrukcijami za hale ne morejo več pričakovati izvoza na zahod.

J. TEPPEY

Jože Habinc, predsednik sveta KS Krško

športne objekte v Žadovinsku, kjer, kot je že znano, gradimo teniška igrišča. Sicer pa sem prepričan, da bi bilo Krško lahko veliko lepše, če bi vsi meščani skrbeli za njegovo lepšo podobo. To pa bi se dalo narediti brez velikih investicij,« meni Habinc.

Med pomembne objekte, ki bodo bržkone končani do letošnjega občin-

SEVNICANI NADALJUJEJO S SATELITSKO TELEVIZIJO

SEVNICA — Kot nam je povedal predsednik gradbenega odbora za kabelsko televizijo v Florjanski ulici, Drožanjski cesti, Cesti na grad, Glavnem trgu in naselju Pod Vrtačo v Sevnici, Vinko Govekar, po uspešno zaključeni akciji nadaljujejo z anketo, koliko interesentov s priključkom kabelske televizije bi se odločilo še za satelitsko televizijo. Rezultati ankete v Florjanski ulici so pokazali, da so skoraj vsi vprašani pripravljivi primakniti še 20.000 din v enem obroku, da bi do 20. februarja še po stari ceni lahko naročili satelitsko postajo za vsaj 4 tuje programe. Anketa v drugih predelih je še v teku.

Vsak dan so v vsaj 40 hlevih

Sevniški veterinarji navkljub številnim težavam kos večini nalog

SEVNICA — »Lani so bili naši trije osrednji problemi pomanjkanje delavcev, avtomobilov in renerabilnost določenih dejavnosti. Po več kot pol leta smo pomanjkanje veterinarja, tehnika in administratorkle rešili. Potrebovali bi 5 terenskih vozil, zdaj imamo le 3 avtomobile, že močno izrabljene, zato morata dva delavca na teren s svojim avtomobilom. Izgubo 1,8 milijona dinarjev pri umetnem osemenjevanju smo ob koncu leta pokrili z že tako pičilimi denarci v okviru enote. Seveda tudi na račun že tako slabih plač,« je povedal dipl. veterinar Dubravko Cavrič, vodja sevniške veterinarske postaje, ene izmed enot na novo ustanovljenega Dolenjsko-posavskega veterinarskega zavoda Novo mesto.

Po novi organiziranosti imajo tudi Sevnici 3 veterinarske oddelke, in sicer za higieno živil, za epizootologijo in za reprodukcijo. Ker so zaposleni le 3 diplomirani veterinarji, 2 tehnika, 1 higienik in administratorka, sta v vsakem oddelku največ dva delavca.

Lani so sevniški veterinarji opravili kar 3.230 kurativnih intervencij, 4.354 osemenitev, okrog 7.000 preventivnih oblik varstva živali, tudi po programu sisa za intervencije v kmetijstvu itd. Kot pravijo, so cene za umetno osemenjevanje določene na ravni republike, v sevniški občini pa je neugodna konfiguracija terena — velike so razdalje, gostota živali pa majhna — tako da osemenjevalca komaj zmoreta postoriti vse in na koncu se račun ne izide. V občini je 2.590 krav in vsaka je veterinarjem prinesla povprečno 1.558 din izgube.

»Uradni podatki, statistike dokazujejo, da smo pri delu uspešni. Res pa je, da skušamo glede na večkratne podražitve cen storitev in predvsem zdravlil čim več opraviti že z eno intervencijo, da bi bilo breme za živinorejce lažje. Zato dajemo zdravila s podaljšanim delovanjem, ki pa niso tako učinkovita. Srečujemo se tudi z nenehim pomanjkanjem zdravlil antibiotikov do hormonalnih sredstev. Antihistaminikov ni že tri mesece! Okrog 2,5 stare milijarde bi potrebovali, če bi hoteli nabaviti zdravila, da bi bili preskrbljeni vse leto. Seveda si takega bremena ne moremo privoščiti. Kmetje zaradi bojzani, da ne bodo imeli nepotrebnih izdatkov, velikokrat odlašajo s klicem na pomoč. Lani je stal obisk za zdravljenje velike živali povprečno 16 in za malo žival 13 tisočakov, medtem ko se je cena v decembru povečala na 24.000 din za zdravljenje velike in 18.600 din za zdravljenje male živali.

Kakovost živali se sicer iz leta v leto z umetnim osemenjevanjem dviguje. Toda karkoli svetuješ, kmet odgovori, da se ne sploča. Ljudje bi pač radi s čim manj vlaganji izžili čimveč. To pa ne gre. Zato je tehnologija reje še marsikje precej zaostala, prehrana živali je enostranska itd.,« je povedal Cavrič.

P. P.

Dubravko Cavrič: Po odstotku uspešnosti osemenitev pa smo nad slovenskim povprečjem!

Novo v Brežicah

ALI RES VSI VSE ZNAJO? — Po tem, kakšen je odziv posavskih občin za izobraževanje vodilnih delavcev iz gospodarstva na Brdu, samo Sevnici priznavajo, da še ne vedo vsega, ker so edini iz Posavja imeli tam šest udeležencev. Iz Brežic ni bilo nobenega, vendar nekateri krivijo za to razdaljo. Če je to res, potem, bo iz brežiških delovnih organizacij velik naval na Mokrice, ko se bo pod grajsko streho razmahnil seminarski turizem.

UMIKAJO SE — Obrtniki in njihovo združenje ne kažejo posebnega navdušenja za sofinanciranje računalniške povezave prek SOP s centrom v Celju. Z zdaj še dvomljivo o koristih, češ da bodo drugi vse vedeli o njih, oni bodo pa lahko dobivali leto dni stare podatke, s katerimi si ne bodo mogli pomagati.

REDKI SO IMELI SREČO — V dobravskih gozdovih je bilo v nedeljo lovcev kot lista in trave. Po končanem lovu pa se je več družin srečalo pred tamkajšnjim lovskim domom, saj je bil družabni del pomembnejši od zalezovanja divjadi. Zlobneži so dejali, da bi sicer polovico lovcev ostalo praznih rok, četudi bi polovili vse miši daleč naokoli.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 23. do 29. januarja so v brežiški porodnišnici rodile: Silva Keršmanc iz Ledine — deklico, Jožica Gabrič s Senogove — Dejana, Zlatica Martinko iz Laduča — Martino, Jožica Jurman s Senogove — Tanjo, Nada Bencalič iz Male Jazbine — Igorja, Martina Cemič iz Vel. Podloga — Andrejo, Irena Haralovič iz Gorice — Tilna, Marija Lupšina iz Podgorja — Aleksandra, Majda Stopar iz Dol. Skopice — Sabino, Aljuna Markotič iz Ključa — Kristino, Stanka Škerbec iz Sel — Tamaro, Marjana Štrifot iz Dubrave — Kristijana, Karmen Petkovič iz Samobora — Tomislava, Sladana Šikič-Knežević iz Samobora — Ano, Dušana Kalin iz Gôr. Skopice — Davorja, Dragica Iljaš iz Brežic — deklico Alenko Fanika Senica iz Sedma — Antona. Čestitamo!

Krške novice

PUSTNE NOVICE BODO — Seveda, spet nam bodo očitali, da se poslužujemo stare novinarske zvižake. Najprej smo namreč objavili, da letos Pustne novice ne bodo izšle, ker so trudnikom najbolj norega krškega časopisa primanjkuje gradiva. Zdaj pa to prvotno vest demantiramo in sporočamo, da Pustne novice za gotovo izidejo. Zvižaka naj bi bila v tem, da iz enega samega »štofa« narediš dve vesti. Pa je šlo v resnici za veliko štško, ki pa jo bodo sodelavci Pustnih novic nekako premagali.

KAJ STORITI — Tu in tam je slišati, da je kakovost te rubrike padla pod sicer solidno intelektualno raven, osebje družbenopolitičnih organizacij se pritožuje, da vse bodice niso najbolj razumljive, tretji spet govornijo, da taka rubrika škoduje ugledu občine v Sloveniji in Jugoslaviji. Pravi alarm so menda dvignili v JE Krško, kjer so dolgo iskali človeka z vinogradom, velikim kot prt (baje imajo tam več takih osebkov), skratka, potekala je živahna politična in kulturna dejavnost. Pa se doslej zaradi nastopanja v Krških novicah nikomur ni skrivil niti las. Nasprotno, nekateri postanejo izredno popularni in so nekaj časa prave občinske zvezde. V času po objavi je lastnik vinograda iz JE Krško hodil po svetu ves vesel in dobre volje. Ko pa je šel enkrat samkrat na podvodno masažo v čateške Terme, je prišel domov komaj živ, rdeč pa kot kuhan rak.

CESTARJI SE SELIJO — Kot je bilo slišati iz zaupnih virov, cestarji ne bodo več dolgo krasili vhoda v mesto Krško. Še letos naj bi se preselili na drugo lokacijo, kamor bodo odpeljali tudi svojo kramo s peskom, asfaltom in zemljo vred. Občani zlobno namigujejo, da bo Krško potem veliko lepše in bojda že kar zrela za turistični nagelj.

Sevniški paberki

GOSTOLJUBNOST — Organi občinskega komiteja ZK, SZDL in sindikata za obveščanje so prejšnji petek od 11. ure do približno 14.20 zasedali v sejni sobi Betona, to je v kletnih prostorih »rdeče kapi-ce.« Sejanje je bilo kar plodno in da je v Betonu živahen delovni utrip, so oznanjali tudi pogosti prihodi njihovih delavcev v pisarno v kleti, saj je bil dostop možen le skoz omenjeno sejno sobo. In glej ga zlo-mka, ko je bila seja končana, so vsi odhiteli po svojih opravkih, a so jih na tej poti zaustavila zaklenjena vhodna vrata dela »rdeče kapi-ce«, ki pripadajo Betonu in zavarovalnici. Ni znano komu pripisati tolikšno gostoljubnost, dejstvo pa je, da sta nepavedano točko dnevnega reda »Nič nas ne sme presenetiti!« sekretar sindikata in novinar kar prepričljivo odgrala: ročno sta splezala na plano skoz kletno okno.

PLAKAT — Ko so si zadnjič sevniški ribiči skupaj z inšpektorji ter predstavniki novomeškega vodnogospodarskega podjetja in cestnega podjetja ogledovali, kako bi nekoliko omilili posledice za ribji zarod po gradnji mirense ceste od Jelovca do Boštanjia, so ob strugi opazili tudi precej razne navlake. Celo smučko so našli, žal brez para. Najbolj zanimiv pa je bil kup smeti, ki naj bi ga bili pripeljali celo iz Krmelja, kjer so mladi temeljito počistili prostore ob silvestrovanju. Plakat s povabilom na zabavo naj bi bil najmočnejši corpus delicti, o tem dokazu pa drugi precej dvomijo, ker vedo, da je mladina ekološko dosti bolj osveščena kot marsikateri odrasel človek.

BLIZNICA? — Kolegom s sevniškega radia se zdijo kaj čudne poteze, ki jih vleče najnovejša konkurenca — Studio D. Novomeščani so namreč zaprosili novinarjo ljubljanskega radia za pogovor z direktorjem sevniške Lisce. Novinarja je doma pri Dobovi.

Kultura s šampanjcem

V Krškem bodo ob dnevu kulture počastili kulturne delavce z gledališko predstavo in šampanjcem

KRŠKO — V krški občini ob letošnjem kulturnem prazniku ne bodo pripravili osrednje občinske proslave. Kulturnemu prazniku bo posvečeno gostovanje SNG Maribor, ki se bo v delavskem kulturnem domu 6. februarja predstavilo s svojo postavitevjo Linhartovega dela Matiček se ženi. Vsaj pol velike dvorane pa bodo zasedli krški kulturni delavci, ki bodo na ta način praznovali svoj dan. Nekateri med njimi bodo prejeli tudi srebrne Prešernove plakete.

»V Zvezi kulturnih organizacij smo se odločili, da osrednje proslave letos ne bomo pripravili predvsem zaradi tega, ker bi jo prav gotovo morali pripraviti sami kulturni delavci. Ti pa so imeli več kot dovolj takega dela že čez leto,« pravi Marija Kalčič-Mirtič, tajnica krške ZKO in sodelavka krškega Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja. »Zato smo zanje organizirali gostovanje mariborskega gledališča. Kot kažejo prijave iz društev, kamor smo poslali ponudbo in vabilo na gledališko predstavo za najbolj prizadene kulturne delavce v preteklem letu, bo odziv kar velik. Za ponazoritev naj povem, da se bo iz DKD Svoboda Senovo udeležilo proslave 25 kulturnikov, 32 kulturnikov bo prišlo iz Zdol, 7 iz Koprivnice, iz aktivna kmečkih žena pri Agrokombinatu 37 itd. Hkrati nam iz vseh kulturnih društev, ki jih je v občini 10, pošiljajo tudi predloge za prejemanje srebrne Prešernove plakete. Seveda že lahko povem, da bomo kulturnike v odmoru pogostili s šampanjcem in pozno trgativjo laškega rizlinga iz Agrokombinatove kleti, predsednik kulturne skupnosti Krško pa bo podelil

občinska priznanja za najbolj prizadene kulturnike. Žal nam v občini ni uspelo uskladiti se in bo istega dne ob isti uri srečanje treh posavskega pevskih zborov, ki se na ta dan srečujejo že tradicionalno,« je povedala Marija Kalčič-Mirtič. Sicer pa bodo v krški občini pri-

Marija Mirtič-Kalčič: »Ob dnevu kulture bomo pripravili pogostitev za najbolj prizadene kulturnike.«

pravili več krajevnih proslav ob dnevu kulture in večina bo takih, da se bodo gledališniki predstavili s prvimi predstavami gledaliških del. K temu naj dodamo še, da bodo kmalu ustanovili kulturno-umetniško društvo v krajevni skupnosti Vel. Podlog, mešani pevski zbor Viktor parma pa namerava delovati kot samostojna kulturna skupina, tako da bo v krški občini v kratkem delovalo že 12 kulturno-umetniških društev.

J. S.

Spet kulturniško srečanje

To bo na kulturni praznik v Trebnjem — po otvoritvi razstave iz likovnih delavnic — Gost tudi Kolenc J.

TREBNJE — V trebnjski občini tudi tokrat slovenskega kulturnega praznika ne bodo počastili na tradicionalen, proslavarski način, temveč s prireditvami.

Osrednje dogajanje bo v Trebnjem, in sicer v ponedeljek, 8. februarja. Ob 17. uri bodo (v galeriji ali v osnovni šoli) odprli 8. republiško razstavo Združenja likovnih skupin Slovenije. Na razstavi pod imenom Iz likovnih delavnic, ki so jo prvič videli lani decembra v Dolenjski galeriji v Novem mestu in zdaj potuje po slovenskih razstaviščih, ne bodo na ogled končne stvaritve amaterskih likovnikov, marveč programi šestih različnih izobraževalnih likovnih delavnic in kolonij, ki jih je Zveza kulturnih organizacij Slovenije

močno odražajo tudi na kulturnem področju.

Teden kasneje, v ponedeljek, 15. februarja, pa bo gost trebnjske občine pesnik prof. Janez Kolenc, mirenski rojak, ki živi in dela v Novem mestu. Predstavil se bo kot avtor zbirke pesmi za otroke Otroštvo v srcu, ki je lani novembra izšla v zbirki Siga v založbi pri Dolenjskem muzeju v Novem mestu. Nastopil bo tudi pevski zbor glasbene šole iz Črnomlja in zapel nekaj Kolenčevih pesmi, kakor jih je uglasbil dirigent in skladatelj Silvester Mihelčič. Prva prireditev bo za učence mirenske osnovne šole, in sicer v kulturnem domu na Mirni, druga pa nekaj ur pozneje, a z enakim programom v Trebnjem za učence trebnjske osnovne šole, pripravili pa jo bodo kar v šoli.

I. Z.

• Udeleženci srečanja kulturnikov v Trebnjem bodo dobili na ogled najnovejšo številko revije Samorastniška beseda, ki bo izšla za praznik. Številka bo zanimiva tudi zato, ker se bo z njo zaključilo dolgoletno izhajanje Samorastniške besede kot občinske revije. Revija namreč prerašča v pokrajinsko publikacijo z novim, razširjenim konceptom in bo poslej izhajala v Novem mestu.

organizirala v letih 1986 in 1987. Kot zanimivost povejmo, da je kar pet od šestih omenjenih oblik likovnega izobraževanja potekalo v Novem mestu.

Po otvoritvi in ogledu razstave bo v Trebnjem kulturniško srečanje. Na srečanje, ki ga pripravljajo že drugič, bodo povabili pesnike, pisatelje, slikarje, kiparje, likovne pedagoge, mentorje literarnih krožkov, pevce, glasbenike, gledališnike, organizatorje kulturnega življenja in druge, ki se kakorkoli ukvarjajo s kulturo v trebnjski občini. Udeleženci se bodo pogovorili o lastnem snovanju in načrtih pa tudi o možnostih kulturnega delovanja v občini, še posebej z vidika kriznih članov, ki se

SREČANJE S PISATELJICO MARJETO DAJČMAN

ČRNOMELJ — Tukajšnja občinska matična knjižnica bo v ponedeljek, 8. februarja, dopoldne pripravila na OŠ Mirana Jarca srečanje z Marjeto Dajčman, avtorico zbirke črtic Marjetka ve, kaj je vojna, z učenci te šole. Kulturni program bodo pripravili učenci.

Kulturni praznik Prečne

V nedeljo proslavili 60 let organiziranega kulturnega dela v tem kraju — Krajinu so zvesto občinstvo

PREČNA — Prečenci praznujejo šestdeset let organiziranega kulturnega dela. Jubilej so proslavili v nedeljo, 31. januarja, popoldne s prireditvijo v svojem kulturnem domu. To je bilo obnem prijetno srečanje zdajšnjih kulturnih zagnancev z nekdanjimi igralci, režiserji in drugimi, ki so se za kulturno življenje v tem kraju trudili leta in leta. Obiskovalci so med drugim videli odlomek iz lani uprizarjanega Torkarjevega »Švejska« in nekaj prizorov iz komedije »Bosa v parku«, ki jo je domača gledališka skupina naštudirala za to sezono in bo premiera v soboto, 6. februarja.

Krajinu se zavedajo, da bi bila tudi Prečna zelo nepopolna in manj zanimiva za življenje, če ne bi imela kulturnega društva in dejavnosti, če se ne bi v okvi-

JAKI IN VETRIHOVA V BREŽICAH

BREŽICE — Osrednja prireditev v počastitev slovenskega kulturnega praznika bo 8. februarja v Posavskem muzeju, kjer bosta razstavljala svoja dela slikarja Jože Horvat-Jaki in njegov sin Goran.

Otvoritev bo ob 18. uri. Program se bo začel s monodramo Blagi pokojnik, dragi možje. S tem delom italijanskega avtorja Alda Nicolaija se bo brežiškemu občinstvu predstavila slovenska igralka Polona Vetric, ki tokrat prvič gostuje v Brežicah.

Tudi Jakija Brežičani do zdaj še niso imeli priložnosti videti v svoji galeriji. O pomenu praznika bo govoril predsednik skupščine kulturne skupnosti Brežice Branko Baškovič.

V PREČNI »BOSA V PARKU«

PREČNA — Gledališka skupina kulturnega društva Prečna bo nastopila v soboto, 6. februarja, ob 19. uri v tukajšnjem kulturnem domu s komedijo Neila Simona »Bosa v parku«. Predstavo, v kateri bodo stopili na oder že znani prečenski amaterski gledališniki, je režirala Ana Marija Kozlevčar. Prečenski igralci bodo nastopili s komedijo 7. februarja ob 18. uri v Metliki.

ru te dejavnosti tolikokrat oglašali govornica in peta slovenska beseda. Kulturno društvo kot prireditelj najrazličnejših oblik kulturnega življenja si je ustvarilo tudi svoje občinstvo in to je ponosno na svoj oder. Glas o Prečni pa je dosegel tudi druge kraje, celo v Ljubljani ga je bilo slišati, zato prečenskemu kulturnemu društvu lani tudi ni bilo težko pripraviti glasbeni recital z opernimi solisti Ladkom Korošcem, Sonjo Hočevar in Rajkom Koritnikom.

Ob visokem jubileju, ki ga praznujejo v Prečni, velja izreči čestitke vsem, ki so se trudili nekoč in se trudijo še danes, še posebej pa nepogrešljivi režiserki Ani Mariji Kozlevčar.

R. Š.

Za praznik: glasba in beseda

V črnomaljski občini bo več prireditev za kulturni praznik — Župančičeva priznanja

ČRNOMELJ — Tu so dokončno oblikovali program prireditev, s katerimi bodo v črnomaljski občini počastili skorajšnji slovenski kulturni praznik.

Osrednja prireditev bo na sam praznik, torej v ponedeljek, 8. februarja, v črnomaljskem kulturnem domu in se bo začela ob 19. uri. Na uvodni slovenski bodo podelili letošnja Župančičeva priznanja za trud in dosežke na kulturnem področju. Zatem bo koncert simfoničnega orkestra Srednje glasbene in baletne šole iz Ljubljane pod vodstvom Franca Rizmala. Na sporedu bodo dela Zvonimira Cigliča, Janeza Krstnika Doljarja in Ludwiga van Beethovna. Solist bo pianist Tomaž Tobing. Nastopil bo tudi igralka Rajko Stupar, v Lendavi udomljeni rojak iz Krškega, in sicer z recitalom Beseda Miška Kranjca.

Gostujoči orkester bo imel istega dne dopoldne ob 11. uri v kulturnem domu koncert za učence srednje šole Edvarda Kardelja v Črnomlju. Več nastopov pa bo imel z omenjenim recitalom Rajko Stupar, ki bo v Beli krajini gostoval do 11. februarja. Nastopil bo v osnovnih šolah v Črnomlju, Dragatušu, Vinici, Starem trgu in ob Kolpi in Metliki ter na srednji tekstilni šoli Beti v Metliki in srednji šoli Edvarda Kardelja v Črnomlju. Poleg tega bo gostoval tudi na Preloki, kjer bo prireditev za krajanu v tamkajšnjem kulturnem domu.

Ob tem je treba povedati, da se bo v praznovanje vključila tudi črnomaljska glasbena šola. Njeni učenci bodo 11. februarja s lastnim koncertom gostovali na osnovnih šolah v Dragatušu in Vinici.

V FARI ZA KULTURNI PRAZNIK

FARA — V krajevni skupnosti Kostel v občini Kočevje bo osrednja svečanost v počastitev slovenskega kulturnega praznika v soboto, 6. februarja, ob 18. uri v dvorani v Fari. Organizirajo jo domače KSD Kostel, na njej pa bodo nastopili: ženski pevski zbor Jesen, plesna skupina Palestra (oba delujeta kot posebni skupini v okviru delavske godbe Kočevje), kvintet klarinetov glasbene šole Kočevje (ki bo zastopal našo republiko tudi na predstaviti mladih glasbenikov treh dežel), učenci osnovne šole Fara in moški pevski zbor Kolpa, ki deluje v okviru KSD Kostel.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Pomisel ob 8. februarju

Prihodnji teden se bo začel s kulturnim praznikom. Namizni koledarji, ti naši dežurni opominiki, ki jih imamo nenehno pred seboj, da ne bi česa pomembnega pozabili ali zamudili, nam tega sicer ne povedo, saj je pod 8. februarjem izpisano le staro slovensko ime Janez. Toda kdaj je vsaj nekaj časa drgnil osnovnošolske klopi, mora ali pa bi moral vedeti, da je na ta dan (letos mineva že 139 let) umrl dr. France Prešeren, prvi med velikani slovenskega slovenskega parnasa in slovenske misli, in da je bil Prešernov smrtni dan še sredi srdite vihre druge svetovne vojne in našega narodnoosvobodilnega boja proglašen za slovenski kulturni praznik. Odtlej Slovenci praznujemo vsako leto, zadnja leta sicer nekoliko drugače, kot smo prva obdobja po vojni, ko smo se, velikokrat tudi nekritično, vdajali proslavomaniji; zdaj namreč ne več samo recitiramo Prešerna, temveč deklamiramo kulturo v najširšem pomenu, tako da poleg zlahne poezije prihaja do izraza naša naravna in kulturna dediščina, okolje in še marsikaj, kar je bilo leta nazaj bogokletno uvrščati v kulturo. Kjer se nam le ponudi priložnost, manifestiramo to kulturo v vseh najrazličnejših pojavnih oblikah, tudi če gre samo za uporabo slovensčine v zvezni skupščini. Kajti s kulturo, kakršno imamo, in s kulturnostjo slehernega od nas se v pravi luči kažemo kot narod. Kultura pa je tudi eden tistih vzvodov, brez katerih si ne moremo zamisliti napredka, materialnega in duhovnega blagostanja, in če si v spomin priključimo čas narodnoosvobodilnega boja, je bila prav kultura tista, ki je pomagala, da borbeni duh naših, včasih gorokih, partizanov ni klonil. In tudi v zdajšnjih kriznih, gospodarsko in sicer težavnih časih nam je kultura lahko v nezamenljivo oporo, da bomo ostali na nogah in postali moralno še trdnejši. Toda če želimo vse to od kulture, ji moramo pomagati, da bo to tudi zmogla. Dati ji moramo, kar sama potrebuje za življenje, to pa ne smejo biti samo drobtine, ampak pošten kos kruha. Spremeniti moramo ravnanje s kulturo, in to naj se zgodi od posameznika prek delovne organizacije in krajevnih skupnosti vse do občine, republike in zveze. Ne glejmo tistih dinarjev, ki jih dajemo za kulturo, kot strošek, kot nekaj, kar bi bilo koristne porabiti za kaj drugega, marveč kot naložbo — v duha. In če se nismo prepričani, da bi bilo tako prav, si vzemimo čas za premislek. Morebiti bo prav 8. februar priložnost za to in že s tem, če se bomo sami prepričali ali se dali prepričati, da je kultura vendarle nekaj več kot knjigovodski strošek, ji bomo veliko pomagali.

I. ZORAN

Podaljšan rok za literarno srečanje

Prispevke sprejema ZKO Črnomelj

ČRNOMELJ — Tradicionalno srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov Dolenjske in Bele krajine, ki ga vsako leto prirejajo v Vinici, bo letos predvidoma 16. aprila. Organizatorji — občinske Zveze kulturnih organizacij z območja dolenjske regije — že več mesecev zbirajo prispevke. Kot pravijo na črnomaljski ZKO, ki v imenu soprirediteljev vodi to akcijo, do zdaj ni bilo kdove kako velikega odziva. Svoje prispevke je na razpis poslalo vsega dvanajst avtorjev, to pa je za tako pomembno medobčinsko srečanje premalo, zato so se odločili rok za zbiranje prispevkov oziroma literarnih del podaljšati do 25. februarja. Po tem dnevu bo gradivo pretresla posebna strokovna žirija, iz nje izbrala najboljša pesniška in prozna dela za predstavitev na literarnem večeru.

Dve razstavi del iste slikarke

8. februarja bosta v Novem mestu odprti kar dve razstavi slikarskih del Vide Slivnik — Belantič: v galeriji Krke v Ločni in Dolenjski galeriji

NOVO MESTO — Akademka slikarka Vida Slivnik — Belantič, rojakinja iz Radelj ob Dravi, kjer se je leta 1945 rodila materi Rusinji in očetu Slovencu, udomljena pa v Ljubljani in od leta 1986 delujoča kot svobodna umetnica, je na Dolenjskem in predvsem v Novem mestu znana likovna ustvarjalica.

Kar štirikrat se je udeležila Krkine slikarske kolonije in nekajkrat Labodovih slikarskih ektemporov in z razstavljenimi deli vzbudila pozornost vsakokrat številnih obiskovalcev. Seveda so bili to, kar so mogli njenega videti na tako imenovanih skupinskih razstavah, le drobci iz obsežnega »repertoarja« te umetnice in se jim priložnost, da spoznajo njeno umetnost širše in temeljiteje, ponuja šele zdaj. Pravzaprav se jim bo od ponedeljka, 8. februarja, dalje, ko bosta v Novem mestu hkrati odprti kar dve razstavi del Vide Slivnik — Belantič: v galeriji Krke (avli poslovne stavbe tovarne zdravil) v Ločni in Dolenjski galeriji.

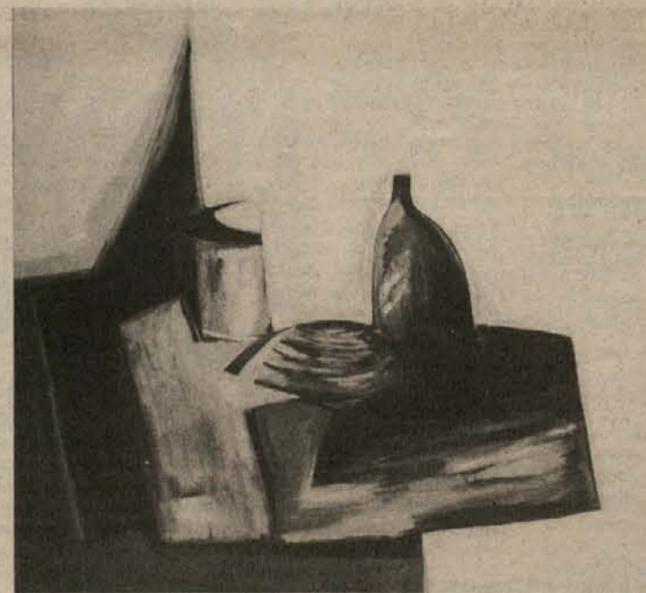
Otvoritev bodo pripravili samo v Krkini galeriji, in sicer bo na dan kul-

turnega praznika ob 13. uri. Na otvoritveni slovesnosti bo z izbranim sporedom zborovskih pesmi nastopil mešani pevski zbor Krke, sodelovala pa bo tudi recitatorka. Hkrati bo to tudi Krkina proslava v počastitev Prešernovega dne. V obeh razstaviščih bodo dela na ogled vse do 2. marca.

In kakšna dela bodo na ogled? Seveda se tudi slikarstvo Vide Slivnik — Belantič ni razvijalo enosmerno, prešlo je več faz in o zadnji je umetnostni kritik Janez Mesesnel med drugim zapisal: »Pod njenimi čopiči nastajajo, kot naključno vržene, podobe vizij in občutij neklih tihožitij na stilih in mizah ali cvetlic v loncih in vazah; v neklih prostorih, ki so barvne šifre za občutja in ne konvencionalni optični simboli za določeno

okolje. Spet prihaja do veljave njena naturalistična svetlobna igra nasprotij, a tokrat se gradnji dramatičnega loka pridruži še eleganten dekorativni občutek.«

I. Z.

Vida Slivnik Belantič: Omizje, acryl na platnu

Brezplačen ogled zbirk

V ponedeljek bo v Belokranjskem muzeju moč pogledati celo tja, kamor vstop običajno ni dovoljen

METLIKA — Slovenski kulturni praznik bomo proslavljali vsak po svoje. Nekateri resno, slovesno, z mislijo na slovenske velikane, katerih dela so pripomogla k ohranitvi slovenske samobitnosti in narodne zavesti ter pokazala svetu, da tudi majhni narodi rojevajo velike stvaritve. Drugi pa bodo zavoljo najrazličnejših razlogov praznovali manj svečano in bo marsikje tudi denarna stiska dovoljevala le skromnejše proslave. Nekateri, ki jim ni mar slovenska kultura, pa sploh ne bodo proslavljali in jim bo že sam 8. februar minil kot nešteto drugih dni v letu.

Belokranjski muzej v Metliki tega dne ne bo odpiral dragih razstav, se bo pa v njem vseeno marsikaj dogajalo. V

• V ponedeljek, 8. februarja, bosta za obiskovalce odprti tudi krajevna muzejska zbirka v Semiču in spominjska zbirka Otona Župančiča v Vinici. V prostorih Ljubljanske banke v Črnomlju pa bo Belokranjski muzej pripravil razstavo vitrino.

Ganglovm razstavišču bo koncert okteta Vitis. Obiskovalci pa si bodo 8. februarja lahko brezplačno ogledali stalno muzejsko razstavo pa tudi muzejske depoje, kamor sicer ne smejo vstopiti. Lahko bodo stopili tudi v arhiv in muzejsko knjižnico. V muzeju bo moč kupiti za polovično ceno vse publikacije, ki jih izdaja Belokranjsko muzejsko društvo.

Po dogovoru z metliško osnovno šolo bodo skupini zainteresiranih učencev višjih razredov posebej razkazali muzejsko dejavnost v celoti. Mladi obiskovalci se bodo seznanili s strokovno obdelavo zbranih predmetov, s pomenom muzejske dejavnosti za ohranjanje

kulturne dediščine, ogledali si bomo muzejske zbirke, ki jih muzej sicer ne razstavlja, so pa za muzejsko dejavnost izrednega pomena. Poleg tega bodo zvedeli še marsikaj zanimivega.

ZVONKO RUS

Te pesmi so protest srca proti zlu

Sevniški kipar Rudi Stopar izdal pesniško zbirko Te moje pesmi

SEVNICA — Sevniški kipar Rudi Stopar, ki je za park skulptur pred trebnjsko galerijo samorastnikov upodobil tako simpatičnega Desetega brata pa Krjavlja s kozo, se zdaj predstavlja še z drugovrstno ustvarjalnostjo — kot pesnik. Pesmi, ki jih je pisal, kot sam pravi, vseskozi, je nedavno izdal v knjigi z naslovom Te moje pesmi. Zbirko je sam založil, izšla pa je v 500 izvodih. Natisnili so mu jo (žal z več napakami) v novomeški tiskarni.

»K temu, da sem se odločil celoviteje predstaviti javnosti tudi del svojega tovrstnega dela, me je spodbudil televizijski novinar Janez Pezelj,« pripoveduje Stopar. »On je tudi od-

bral pesmi, ki so prišle v poštev za zbirko. Potem mi je nasetoval, naj se obrnem na pesnika Severina Salija, ki da mi bo pomagal oblikovati vsebinsko podobo knjige. Res sem tako storil, Severina Salija pa sem še poprosil, naj pesmi opili, da bodo prepričljiveje zvenele, in pa, naj zbirko uredi, kot to zna, ter kaj napiše. Blagohotno je ustregel moji želji in v moje veliko vesel-

je. Zunanjo in likovno podobo pa sem zbirki dal sam.«

In kakšne so te Stoparjeve pesmi? Vsekakor ne takšne, da bi jih »peli od veselja ali od žalosti, kot molitev ali kletev«. So, »kot da stopiš na gank domačije in nasloniš glavo na zavreček, da laže preneseš težke misli,

Rudi Stopar

pogled čez polje, zamegljeno z nečlovečnostjo; kot opora v osami, vendar pa so odgovor,« pravi pesnik. »Odgovor čemu?« »Odgovor na vse, kar me je kot človeka prizadelo po letu 1980, ko me je nauzдила neprijazna usoda in me pahnila na trnovo pot iskat pravico,« nadaljuje. »Pesmi so se mi oblikovale kot protest proti ravnanju z mano. Proti tistim posameznikom v kravatih, ki so se mi zdeli brezsrčni zvišenci, tistikrat nečuteči, z zlom nagačeno notranjostjo, čeprav morda niti niso takšni. Nisem prepričan, zato tudi nisem izgubil upanja, da so še ljudje s človečnostjo.«

Rudi Stopar se zaveda, da ga ta knjiga — prvenec — ne bo povzdignila med literarne izbrance. Saj je s takšnim namenom tudi ni izdal. »Pesmi je pisalo srce, zato so srcu tudi namenjene,« pristavi. Srcu pa zato, ker je pravičnejše in razsodnejše od razuma, predvsem pa je človeško čuteče. Pesmi naj bi torej prebirali samo tisti, ki jim »rce ni samo črpalčka za pretakanje krvi po žilah.«

I. ZORAN

PREDAVANJA
RDEČEGA
KRIŽA

METLIKA — Občinska organizacija je sestavila letošnji okvirni program predavanj za občane po krajevnih skupnostih. Na Božakovem in v Podzemlju bodo strokovnjaki govorili o rakastih obolenjih, na Suhorju o motnjah v menopavzi, na Radovici bodo obravnavali otroške bolezni in prehrano, medtem ko za Metliko in Drašiče še ni znana tema predavanj. V OŠ Metlika bo pripravila OO RK predavanje o boleznih odvisnosti in zobozdravstvo in bo namenjeno tako otrokom kot staršem. O navedenih temah bodo obiskovalcem spregovorili zdravniki metliškega zdravstvenega doma in onkološkega inštituta Ljubljana.

ZAHVALA INVALIDOV

Društvo invalidov iz Črnomlja je imelo 23. januarja redni letni občni zbor. Po uspešno izvedenem zboru se društvo javno zahvaljuje Beti Črnomelj, ki je odstopila prostor, zahvaljuje pa se tudi črnomaljski glasbeni šoli in sredstvom javnega obveščanja, predvsem Dolenjskemu listu.

ZLATA POROKA — 73-letna Marija Murn in 76-letni Franc Murn iz Hrušice 42 sta slavila 30. januarja 50-letnico skupnega življenja. Skupaj z njima so v soboto na njuni domačiji praznovali njuni najbližji, prišli pa so tudi znanci. »Naj bo vsaj danes poroka, če je zaradi revščine ni bilo pred 50 leti,« je rekel Franc. Res so se imeli lepo, čeprav Marija in Franc tokrat nista šla k maticarju. Zakonca Murn sta poznana po mlinu, saj je imel Franc 37 let mlinarsko obrt. (Foto: M. Luzar)

Kako krotovičijo naš jezik

330. izjava Jezikovnega razsodišča pri RK SZDLS

Dopisnik iz Ljubljane nam je postal vabilo sarajevskih hotelov lidža za zimske počitnice. Zdi se, da so v Sarajevu imeli dober namen povabiti slovenske turiste v svoje olimpijsko mesto po slovensko. Ob visokih cenah in propagiraju visoke kakovosti svoje ponudbe bi se to prav gotovo tudi spodobilo. Prvi (?) poskus žal ni ravno spodbuden. Kaj ponujajo v Sarajevu? Hotele, ki so oddaljeni od smučalnih stez 27 do 40 kilometrov, »steze, pogodne za vrhunske smučarje«, »mogočnost za raznovrstne, vsebinski dopusta,« »čudežni štik zapada in ishoda«. V Sarajevu ni težko priti, pravijo. »Enostavno: letalom..., vlakom..., avtobusom..., avtomobilom... Postoji tudi možnost charter poleta.«

Slovenskemu turistu med drugim ponujajo »maskenbal, zabavo, dobru uslugo, a predvsem — želimo da ugodimo vsakemu gostu«, ki bi se odločil za »sedem dnevno« ali »deset dnevno« bivanje »v najjužnem zimskem olimpijskem centru«. Da bi bila ponudba »res popolna, so se hoteli odločili: »osiguramo bivanje v enopostelnih, dvopostelnih in tropostelnih sobah visokega komforta (vse tuš ali kada-we)... transfer od aerodroma..., transfer na smučišče«. Posebej privlačno zveni »osiguranje« smučišča, ki si ga »lahko izbirate sami, odvisno od vremenskih prilik in višine snega (po vaši želji)« (?). Poskrbljeno je tudi za goste, ki jim ni do izbire višine snega po lastni želji: »V hotelih se nahaja konferenčna sala, kavarna, večerna restavracija z glasbo, TV-saloni, duty free shop, butik kozmetičnih proizvodov, časopisa, cigarete in suvenirji, ter lastna parkirišča.« Še več: »O zdravju gostov se briga team zdravstvenih strokovnjakov.« Nenavadno privlačno je opisana tudi okolica hotelov: »Obkroženi stoletnim debelj platan, oddaljeni od mestnega vrveža in buke, hoteli predstavljajo oazo miru

• Ni potrebno, da bi človek kdajkoli slišal za boga, pa je lahko čist in lep kot kristal.
ANDREJ GRABAR

Še živijo
dobri ljudje
med nami

Primer, ki je vreden
javnega priznanja

21. decembra lani sem dobila od sestre iz Novoga mesta sporočilo, da sta z 99-letno mamo v popolnoma nezakurjeni kuhinji že nekaj dni, ker je dimnik zamašen in se tako kadil, da je vsako kurjenje nemogoče. Dimnikarja pa že od aprila ni bilo kljub obljubi, da bo prišel. Tudi njuna sosedica sta povedala, da se je pri kurjenju tako kadilo, da je postal življenjsko nevarno. Končno je dimnikar obljubil, da bo prišel v ponedeljek, 21. decembra.

Takoj sem odpotovala v Novo mesto, a na obljubljeni ponedeljek dimnikarja zopet ni bilo. Ker je bilo sredi zime in nevarnost da se obe prehladita, sem se obrnila na Rdeči križ do tovarišice Možetove. Obljubila mi je, da bo poskušala vplivati na dimnikarja, da bi prišel naslednji dan.

Dimnikar je res prišel, pregledal dimnik in ugotovil, da je v dimniku opeka, da on s svojim orodjem ne more nič narediti, da mora priti zidar in odpreti tuljavo. Ker je bil dimnik pred sedmimi leti nov, bi bila res možnost, da je vanj padla opeka. Kje dobiti sedaj zidarja, ki bi hotel takoj priti. Spomnila sem se zopet na tovarišico Možetovo in ji telefonirala. Obljubila mi je, da bo skušala dobiti kakšnega zidarja in me o vsem obvestila v Ljubljano. 25. decembra mi je res telefonično sporočila, da sta z zidarjem mojstrom Vinkom Zaletjem iz Šmihela obiskala mojo mamo. Tov. Zaletja je ganil pogled na skoraj 100-letno gospo in je obljubil, da bo takoj v ponedeljek po praznikih prišel z delavci (bili so na dopustu) in vse brezplačno naredil. In res je držal besedo. Na obljubljeni dan je prišel z zidarji in vsem potrebnim materialom, za zidavo. Odprli so dimnik in ugotovili, da ni bilo notri nobene opeke, le da je bilo delo dimnikarjev malomarno. Očistili so tuljavo, jo zazidali in vse to naredili brezplačno.

Tovarišica Možetova, tovariš Zaletelj, obema iskrena hvala! Naj te skromne vrstice zahvale glasno govorijo o vajinem človekoljubnem dejanju.

VERA RIHAR
Ljubljana

Trihofitija se zopet širi

Nadležna kožna bolezen je nevarna tudi ljudem — Edino učinkovito zdravljenje bi bilo cepljenje živali, vendar je treba vakcino uvoziti

Kakor da v naši živinoreji že nimamo dosti težav, ki nam jih povzročajo novi ekonomski ukrepi! Pa je sama narava poskrbela še za dodatne težave. V Sloveniji zadnji dve leti zopet ugotavljamo porast kožnega lišaja oziroma trihofitije, kot ji pravimo strokovno, pojavlja pa se pri govedu. Posebna nevarna je zategadelj, ker jo uvrščamo med zoonoze, z obolenih živali se prenaša tudi na ljudi. Njen pojav na naših tleh ni nov, vendar je v zadnjem času opaziti, da se zopet bolj množično pojavlja v naših hlevih. To pa je že zadosten alarm za veterinarsko službo, da se na spopad z njo ustrezno pripravi. Nekatere primere bolezni so ugotovili tudi že v Posavju, in sicer v Krškem, Brežicah in Senvnici, pa tudi na Gorenjskem, Štajerskem, severnem Primorskem in v okolici Ljubljane. Do sedaj je bilo odkritih okoli 250 primerov bolezni. O posameznih primerih je potrebno obveščati republiško veterinarsko upravo, za kar poskrbijo občinske veterinarske inšpekcije, ker se bolezen na-aja na spisku zveznega zakona o zdravstvenem varstvu živali.

In kakšne so značilnosti bolezni? Povzročitelj je glivica Trichophyton, ki je v vlažnem okolju izredno odporna. Obolijo predvsem goveda, lahko pa tudi ovce in koze, vendar le te poredkoma. Za bolezen so najbolj dovzetna mlada goveda do starosti dveh let. Živali se okužijo med seboj pri neposrednih stikih, predvsem v hlevih, kjer je gostota živali velika. Če pa so hlevi še nehygienični, vlažni in topli, potem na izbruh bolezni res ni potrebno predolgo čakati. Bolezen najpogosteje opazimo v zimskem času, medtem ko letni meseci razvoju bolezni niso tako naklonjeni. Lastnik bo na bolni živali opazil sivorumenkaste kraste, predvsem po glavi in vratu živali, pa tudi po trupu. Ko kraste sčasoma odpadejo, se na teh mestih pojavijo gole lise brez dlak. Bolezen se lahko vleče tudi po pol leta. Sama bolezen je še posebej nevarna zato, ker se

lahko prenese tudi na ljudi. Zdravljenje glivičnih obolenj pa je tudi pri človeku dolgotrajno in naporno. Še posebej nevarno je, če bolezen prizadene nežno otroško kožo. Če omenjene spremembe pri živalih odkrijemo, moramo o tem obvestiti veterinarja, ki bo ustrezno ukrepal. Za zdravljenje se uporabljajo predvsem nekatera mazila (antimikotiki), ki jih je potrebno dalj časa nanašati na obolelo kožo. Zaradi tega je zdravljenje dolgotrajno, sama bolezen pa povečuje ekonomsko škodo. Bolne živali je potrebno osamiti, lastniki živali pa morajo po delu z živalmi poskrbeti za osebno higieno s tem, da uporabljajo razkužilo, milo in brisačo. Na ta način se vsaj delno zaščitijo pred nadležno boleznijo.

Trihofitijo pa uspešno zaustavlja vakcinacija živali. Živali, ki so cepljene z vakcino LTF-130, so proti bolezni odporne vsaj štiri leta. Vakcinacija je doslej najučinkovitejše sredstvo zoper to bolezen. Vendar pa tu že nastaja problem. Omenjene vakcine naša farmacevtska industrija ne proizvaja. Potreben bi bil uvoz vakcine iz Sovjetske zveze, Sovjeti pa manj kakor 50 tisoč

doz ne prodajajo. Ljubljanskemu Leku, ki ponavadi sodeluje s proizvajalci zdravil v tej državi, je nekako uspelo dogovoriti se za nakup 30 tisoč doz vakcine, vendar je bila porabljena že v lanskem letu. Konec lanskega leta pa so sklenili dogovor za uvoz 50 tisoč doz cepiva. Ker vakcina pri nas ni registrirana, jo je potrebno še testirati. Vse to zavleče postopek še za leto dni.

Seveda se bolezen za vse te formalnosti ne zmeni in ubira svojo pot. Zaenkrat se moramo samo skrbno delu veterinarske službe zahvaliti, da bolezen ni še bolj skokovito napredovala. Skrb zbujajoče pa deluje dejstvo, da bolezen ostane dolgo časa prikrita in ji lastnik ne posveča posebne pozornosti. Treba pa je dodati, da trihofitija ne vpliva na meso in mleko in je tu bojazen odveč. Vendar pa povzroča ekonomsko škodo, ker so take živali mnogo manj odporne proti različnim boleznim.

Med tem, ko čakamo na uvoženo vakcino, se zanesimo predvsem na lastno previdnost in upajmo, da bodo odgovorne strukture pospešile nabavo tega za edino učinkovitega zdravila.
IGOR LUZAR

KAKO UKROTITI PLAZ? — Na mirenski regionalni pri Boštanju so se novomeški cestarji že lani spopadli z zemeljskim plazom. Zgradili so 60 m močnega opornega zidu. Letošnja bolj spomladanska zima pa je spet pokazala zobe. Drseča zemlja in kamenje nista le nevarna za nemoten cestni promet, ampak tudi za reko Mirno. Dospel je s težko mehanizacijo odstranili že okrog 10.000 kubikov materiala, najmanj toliko pa bi bilo še treba odpeljati. Toda kam in kdo bo plačal velike stroške te že kar elementarne nesreče? Cestarji bodo te dni urno nadaljevali s podaljševanjem »skarpe« za po 4 m. Upajo, da jih bodo manj motili vozniki, ki ne upoštevajo zapore ceste. (Foto: P. Perc)

PONOVO OGLAR — Jože Špringer iz Dolenje vasi pri Mirni peči še ni pozabil posla, s katerim se je bavil pred 40 leti, to je žganja oglja — oglarjenja. V preteklih dneh je postavil oglarsko kopo v Grčvrhu in pričel kuhati oglje. Pri delu mu pomaga mlajši sin Slavko. Na kopo je treba paziti tudi ponoči, takrat je bila posneta tudi slika. (Foto: Darko Cesar)

KOČEVSKA RIBIŠKA
BILANCA

KOČEVJE — Na skupščini Ribiške družine Kočevje, ki je bila 29. januarja, so izvolili za novega predsednika Tineta Selana, za tajnika Janeza Pujgla, za gospodarja družine Davora Grgurica in za blagajnika Tomaža Arka. Trenutno šteje družina (ki jo sestavljata sekciji Rinža in Kolpa) okoli 200 članov (lani 236). Ribiči so lani ulovili blizu 3.000 postrvi in lipanov, 68 ščuk, 123 krapov, 39 linjev, 64 klenov in 554 ostalih rib. Vložili pa so 35.000 mladice lipana in 610 kg krapov. Posebno pozornost so posvečali tudi popravilu in vzdrževanju jezov in varstvu voda. Večjih poginov rib lani ni bilo.

ANDREJ GRABAR

in tišine, kar vam je predpogoj za ugodno bivanje in počitek.« Edina pomanjkljivost ponudbe iz Sarajeva je, da »cene za vertikalni transport na smučišču še niso formirane.«

Upamo, da bodo turistični delavci iz »najjužnega zimskega olimpijskega centra« za prihodnjo zimsko sezono »v ceno aranžmana lahko uračunali tudi usluge vertikalnega transporta«. Dotlej jim bo morda uspelo spremeniti svoj »vertikalni« odnos do slovenščine v — »horizontalnega«.

• Ljudje so dandanes trdi, betonski. Ne dovolijo drugim prostora, pa ga tako tudi sami ne najdejo. Merijo soljudi, koliko so primerni za njihove namene, in jih tako dušijo, ubijajo.

• Kdor človeka posiljuje s svojo zamisljivo, ga ubija.

• Filozofija za ljubezen ni potrebna. Pogoj za srečo je bližina, ki jo čutita dva, ko sta drug drugemu izhodišče, sreča pa prihaja od življenja samega.

Bo Slovenija postala evropski Singapur?

Dr. Peter Kraljič, direktor McKinseya iz ZR Nemčije, trdi, da ima naša republika lepo priložnost za razvoj predvsem zaradi znanja, nizkih stroškov in lege na pragu stare celine.

Je izkušnje uspešnih podjetij iz tuje mogoče prenesti v jugoslovansko okolje? Kako voditi moderna podjetja, da bodo čim bolj fleksibilno delovala v svetovnem gospodarstvu, ki ga spreminjajo nove tehnologije, novi konkurenti in trgi ter nove organizacijske oblike? Kje so prednosti naših podjetij pred tistimi iz tujine? Receptov seveda ni, so pa zgovorni primeri uspešnih tujih podjetij, ki so učinkovita tudi v negotoljubnih okoljih.

«Slovenska podjetja imajo pred drugimi nekaj prednosti, na primer cenejšo delovno silo kot na zahodu, kar pomeni nižje stroške, ta konkurenčna prednost omogoča investicije v nove izdelke in preboj na nove trge. Dobičke je mogoče usmeriti v izdelke, ki so danes še na razvojnih deskah,« trdi dr. Peter Kraljič, direktor McKinseya iz ZR Nemčije. Dr. Peter Kraljič, slovenski rojak, je o dejavnosti uspešnega podjetništva govoril vodilnim delavcem v Centru za usposabljanje vodilnih delavcev pri GZS na Brdu pri Kranju. McKinsey je ena izmed največjih svetovnih organizacij na svetu s šestdesetletno tradicijo. Izkušnje vodilnih svetovnih podjetij kažejo, da je prilagodljivo decentralizirano podjetje, ki ga vodstvo

vodi čim bolj neposredno. Naloga vodstva niso samo širitev na nove trge, varnost investicij, naložbe v kadre, pač pa tudi skrb za nizke stroške in ohranjanje prednosti pred konkurenco. «Uspešno vodstvo tudi ve, kdaj mora umakniti določeno tržno nezanimiv izdelek iz proizvodnje, vedeti pa je treba, da slovenska podjetja ne morejo obvladovati vseh tržnih segmentov na svetovnem trgu, zato si je treba izbrati nekatere trge in nekatere izdelke, ki jih razvijajo. Če podjetje prepozno opazi, da izdelek ni uspešen, ali pa, če posluje v okolju, kjer potrošniki pokupijo vse, izgubi samokritičnost. V svetu že dolgo izračunavajo minimalne stroške (Core Cost Concept) za izdelavo nekega izdelka. Stroški namreč dolgoročno ovirajo razvoj, zato se nikomur ne bi smelo zdeti nenormalno, če kupi v tujini izdelek, ali surovino, ki je doma dražja,« pravi Kraljič. Uspešno vodstvo tudi poskrbi za dober prehod med vodenjem in izvajanjem, med strategijo in vsakodnevnimi nalogami. Medtem ko pri nas še vedno rajši poslušamo z zalogami, za vsak primer, je v tujini uveljavljeno načelo zvit in time. Polizdeleki sproti vozijo v tovarno. Sicer pa je nekatere elemente v podjetju mogoče zelo hitro spremeniti, na

primer organizacijsko strukturo, zamenjati ljudi; dlje traja izdelava strategije, še več je treba za usklajen razvoj podjetja, s katerim bodo ljudje živeli. Najpomembnejša je naložba v ljudi, ki morajo delati v ustvarjalnem, odprtem okolju. «Ljudje morajo čutili, da se direktor zanje ne zanima samo z glavo, ampak tudi s srcem,« razlaga Kraljič, ki je prepričan, da morajo biti v vodstvu podjetja samo najbolj sposobni, ker bodo le-ti lahko vzgojili dobre kadre. Vsak, ki dela, dela tudi napake; iz njih se je treba učiti.

Je sploh mogoče uspešno gospodariti? Značilnost uspešnih podjetij je, da se razvijajo, rastejo, čeprav ne prehitro, ker so za vse strukturne spremembe potrebne določene prilagoditve. Dobra podjetja rastejo navznoter, sistematično vzgajajo vrhunske managerje (Kraljič: »Nevarni so ljudje, ki se nečejo razvijati, hočejo pa položaj!«) tako, da staro vodstvo vedno neboleče lahko nadomesti novo. Vodilni ljudje morajo pravilno razumeti funkcije podjetja (ne pa, da izgubljajo čas z reševanjem malenkosti, ki jih ne znajo rešiti podrejeni); izjemno pomemben je razvoj kot vir novih izdelkov, vse večja je vloga informacije in usposobljenih ljudi. Vodilni delavec mora slediti razvoju v svetu, razumeti gonilne sile v svoji industriji, kako splošne razvojne cikle nekega izdelka, kako v tradicionalne industrije vsaditi nove proizvodnje, slediti mora

konkurenci, ki išče prihodnosti v združevanju. Kaj mora spremeniti slovenska industrija?

Večina podjetij nima sredstev za naložbe v razvoj (vsaj 5 do 10 odstotkov denarja bi morali takoj usmeriti v raziskave), če razpolagamo s staro tehnologijo in omejenimi sredstvi, ni smiselno usmerjati se v surovinsko intenzivno izdelke, pač pa v pamet, v moderne tehnološke postopke, v kadre, v izobraževanje vodstva. Ne nehno se je treba spreminjati; dr. Kraljič celo trdi, da je uspeh že prva stopnica neuspeha, saj na vrhuncu človek začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v svetu, trdi Kraljič, splošne resnice je treba prilagoditi svojemu okolju. V podjetju mora vladati ugodna motivacija, predpogoj zanj je odgovornost. Dobro vodstvo je vzor zaposlenim: za vsakega človeka začne delati napake. Organizacijski okvir naših podjetij je moderen, nismo pa ga dobobra izkoristili. Približno 80% dejavnosti uspešnosti je veljavni kjerkoli v

10 mrtvih na 10.000 avtomobilov

Lani je na slovenskih cestah umrlo 554 oseb, kar je za 50 več kot v letu 1986. Največ mrtvih je bilo voznikov osebnih avtomobilov — 152, pešcev je umrlo 139, sopotnikov v avtomobilih 137, med umrli je bilo 46 kolesarjev, 37 voznikov koles z motorjem, 20 voznikov motociklov, 12 traktoristov, 8 voznikov tovornjakov in trije vozniki drugih motornih vozil. To pa je za narod, ki šteje manj kot dva milijona prebivalcev, prava katastrofa. Podatki pa so še nekoliko bolj grozljivi, če število mrtvih primerjamo s številom vozil. V Sloveniji je namreč na 10.000 vozil 10 mrtvih, v Jugoslaviji 14, v Avstriji 5, Italiji 3, v ZR Nemčiji 4. Tudi primerjava na 100 milijonov prevoženih kilometrov, ki upošteva število vozil in porabo goriva, je več kot grozljiva. Ob teh podatkih se seveda lahko vprašamo, kaj nas čaka letos?

Vprašanje prometne varnosti pa seveda ni povezano samo s prometno kulturo, spoštovanjem prometnih predpisov, ampak predvsem prometno infrastrukturo, tehničnim stanjem avtomobilov. Slednji so pri nas tako in tako tehnološko zastareli, posebno poglavje našega prometnega kaosa pa so ceste. Če takole na oko lahko domala vsak voznik preveri stanje ceste, če ceste gleda strokovnjak, pa bi bila ocena še veliko slabša. Temu primerne bi bilo treba ceste tudi popravljati, obnavljati.

Kot so ugotovili strokovnjaki, bi morali letos v Sloveniji obnoviti 333 kilometrov magistralnih cest, 625 kilometrov regionalnih cest, za vse skupaj pa bi potrebovali po cenah iz lanskega decembra 116 milijard dinarjev. Vendar pa je ta denar bolj podoben golobu na strehi kot vrabcu v roki, pa tudi če bi cestna podjetja imela dovolj denarja, vseh del niti fizično ne bi zmogla. Starje cest se je namreč zaradi slabega vzdrževanja tako poslabšalo, da bi bilo potrebnih dvajset let — ob tem tempu — da bi se spet začelo normalno vzdrževanje cest.

Cestari ocenjujejo, da bi nadaljnje slabšanje magistralnega cestnega omrežja, ki je najbolj obremenjeno, lahko preprečili z obnovo 10 odst. cest. Precej slabše je tudi stanje regionalnih cest itd. Nekateri cestni odseki niso zadovoljivi tudi s tehničnega vidika in kot taki ne zagotavljajo primerne prometne varnosti.

Vendar strokovnjaki hkrati menijo, da bomo letos v Sloveniji opravili samo 75 odst. potrebnih obnovitvenih del na cestah. Jugoslavija namreč ni znana samo po tem, da namenja najmanj denarja za cestno infrastrukturo in s tem za prometno varnost, ampak tudi po tem, da bencinski linar, namenjen cestam, porabi za druge namene. Zato tudi na republiškem svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu menijo, da bo potrebno izdelati nacionalni program obnove ceste. Preventivna vzgoja in represija sta samo začetek in konec prometne varnosti, vmes pa je cestna infrastruktura. In glasovi o nacionalnem programu za obnovo cest se že slišijo v delegatskih klopek. Pa ne bodo dovolj samo glasovi, če nečemo, da se letos in prihodnja leta spet ponovi krvava cestna rihla.

J. SIMČIČ

Onesnažena voda bo še dražja

Območna vodna skupnost Dolenjske je lani zbrala 596 milijonov din kot povračilo na podlagi količin onesnažene vode, kar je predstavljalo 13,67 odstotka vseh sredstev skupnosti. Zbrala je tudi 284 milijonov din (6,5 odstotka sredstev skupnosti) kot dodatni prispevek od onesnažene vode. Letos naj bi se iz prvega vira nabralo 1,291 milijarde din, kar bo 13,2 odstotka vseh sredstev skupnosti, iz drugega vira pa 1,273 milijarde din, kar pa bo 13 odstotkov vseh sredstev skupnosti. Prispevek oz. tarifa za enoto onesnažene vo-

de je po količini 1.418 din, dodatna tarifa za onesnaženo vodo pa 1.399 din.

Dodatna tarifa za onesnaženo vodo je letos bistveno višja kot lani. Ne gre za nič presenetljivega ali posebnega v celotnem slovenskem prostoru. Za to srednjeročno obdobje je bila namreč sprejeta usmeritev o naraščajoči tarifi, o progresivnem »obdavljenju« onesnažene vode. Tako visoka dodatna tarifa naj bi delovne organizacije spodbudila k temu, da bi začele razmišljati o vlaganju v čiščenje lastnih odpadnih voda, kar bi tako ali tako bila njihova dolžnost, ri tem pa delovne organizacije ne bi bile odvisne le od lastnega denarja.

Omenjeni prispevek se v vodni skupnosti namreč zbira namensko za sofinanciranje varstva kvalitete voda oz. za čistilne naprave in lahko delovne organizacije računajo na kar izdatno pomoč območne vodne skupnosti pri gradnji svojih čistilnih naprav. Tovarna zdravil Krka Novo mesto na primer bo letos dobila iz te blagajne za svojo čistilno napravo, s katero naj bi bil rešen problem delovanja sedanje osrednje novomeške čistilne naprave, 250 milijonov din, za čistilno napravo Črnomelj in Semič bo šlo 150 milijonov din itd.

Kljub jasni usmeritvi in znanim namenom delovne organizacije, velike proizvajalke bolj kot ne onesnaženih odpadnih voda, niso najbolj navdušene predvsem nad tako visoko dodatno tarifo za onesnaženo vodo. Na zadnji skupščini dolenjske območne vodne skupnosti so nestrinjanje z velikim letošnjim povečanjem izrazili predvsem delegati krške tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj, menili so, naj bi bila dodatna tarifa največ 50 odstotkov osnovne. Pritegnil jim je tudi delegat iz Novoteksa. Vsi ti prispevki skupaj naj bi bili po njihovem prevelika obremenitev za delovne organizacije, ki jim že tako ostaja vse manj dohodka.

To po svoje seveda drži. Nič manj pa ne drži, da je bilo doslej veliko premalo, marsikje pa sploh nič, storjenega za varovanje narave, voda, za čiščenje onesnaženih odpadnih industrijskih (in tudi komunalnih) voda, zaradi česar so naši vodotoki vse bolj zastarali in odročni kanali. Za ukrepanje je že skrajni čas, reke, okolje je treba očistiti in zavarovati, če hočemo preživeti. Tu težke gospodarske razmere sploh ne smejo igrati vloge. Ta strošek, čiščenje odpadnih voda, bi moral biti normalni del vseh stroškov poslovanja, vračunan v končno ceno. Kdaj zares bo tako, je žal, še veliko vprašanje. Morda bo omenjena tarifa pripomogla k rešitvi vsaj kakšnega problema, zato je usmeritev, da se

vsako leto bistveno poveča, gotovo vredna le pohvale.

Z. LINDČ-DRAGAŠ

Republika se boji bogatašev

Dokler bodo besede oznanjale eno plat, predpisi pa drugo, se drobno gospodarstvo ne more razmahniti in vsako upanje na večje zaposlovanje in večje prihodke iz teh virov je utopija. Ovira je nič koliko, posebno v zasebnem sektorju, najbrž je pa tudi res, da jih je v občini s 3000 obrtniki (Ljubljana-Vič) manj kot v občini s 500 zasebniki, med kakršne sodijo Brežice.

Drobno gospodarstvo sodi v Brežicah med prednostne panoge in mu od nekdaj obetajo velike razvojne možnosti predvsem zaradi bližine Zagreba, pa tudi zaradi potreb velikih delovnih organizacij v industrijskih središčih po kooperaciji za izdelke, ki se njim samim ne izplačajo.

V občini zatrjujejo, da bi se zasebna pobuda lažje sprostila, če bi imeli začetniki tudi olajšave pri prispevkih za zdravstvo, šolstvo in

druge dejavnosti, ki skupaj predstavljajo dve tretjini davitev. Davek torej ni največje breme. Oprostitev oziroma olajšava upošteva potemtakem le manjši del izdatkov za začetnika. Tudi v bankah ni še vse urejeno tako, da bi imel zasebnik možnosti za ugodnejša posojila. Stroje si po predpisih, kakršni zdaj veljajo, kupi zasebnik lahko samo enkrat, in to zaradi nerealne amortizacije. Potem mu ne kaže drugega, kot da delavnico zapre in poskusi srečo v podjetju, kjer bo imel vse poskrbljeno za socialno varnost. Delavci se iz obrti že tako raje selijo v delovne organizacije, ker so še bolj v skrbeh za jutrišnji dan kot njihovi delodajalci.

Če pa si že kak priden, inovativen in zagnan obrtnik utrdi svoj položaj s prodajo izdelkov, za katere ima stalne odjemalce tudi v tujini, mu vzame voljo zamrzitev cen. Svoje izdelke je prisiljen prodajati z izgubo.

Vse to so ovire, ki upočasnjujejo razvoj obrti in že vpeljane dejavnosti vodijo v propad. Marsikdo bi lahko veliko več naredil, če bi smel zaposliti kakega delavca več, saj ni vseeno, koliko ur stroj dela. V dveh izmenah bi bil zaslužek vsaj dvojen, če ne večkrat, ker bi to zmanjšalo režijo. V nekaterih strokah so prepričani, da bi lahko napravili petkrat več, če bi smeli bolje izkoristiti svoje zmogljivosti.

Torej ni le občina tista, ki omejuje razcvet drobnega gospodarstva, ampak ima veliko grehov za tako stanje tudi republika s svojimi zastarelimi predpisi. Kot da se boji bogatašev. Nič zato, če bi jih bilo nekaj vmes, saj imamo davkarje in ti bi morali biti kos tudi takim, ki skrijejo velik del dohodka. Do zdaj je bilo na žalost pogosto tako, da so najbolj pritisnili tiste, ki so povedali vse po pravici, saj so jih obdavčevali po tem, koliko dohodka je kdo prijavil, ne po tem kaj je prigrisprodaril.

J. TEPPEY

Motnje na telefonu Gabrje—Brusnice

Skupina občanov iz Gabrja je dala pred časom pobudo za razširitev krajevnega telefonskega omrežja. Zelo so se trudili, toda akcija doslej še ni stekla. Očitno se nekje nekaj zatika, kaže, da v Brusnicah. Dejstvo je namreč, da pripravljajo Gabrčani napeljavo telefona skupaj z Brusničani in da je njihov uspeh potemtakem odvisen tudi od dogajanja v Brusnicah.

Vse kaže, da je telefonski gradbeni odbor v Gabrju doslej naredil več. Pri delu ni nalezl na odpor v svetu svoje krajevne skupnosti, saj predsednik sveta ni niti za hip odlašal s podpisom naročniške pogodbe. A tudi osipa številna telefonskih interesentov se mu verjetno ni treba bati, saj krajani na nedavnem sestanku niso odstopili od svoje prvotne namere, da bi ne glede na stroške razširili krajevno telefonsko omrežje.

Toda kaj jim pomaga vse to, če v Brusnicah čakajo. Je za odlašanje res kriv predsednik sveta tamkajšnje krajevne skupnosti, češ da je zavlačeval s podpisom naročniške pogodbe, kot trdi v gradbenem odboru? Če je tako, kaj je temu vzrok? Je dal brusniški gradbeni odbor predsedniku sveta krajevne skupnosti v podpis slabo pogodbo ali nekaj škripnje v brusniškem samoupravljanju?

Naj bo tako ali drugače, zdi se, da bo akcija le stekla v obeh krajevnih skupnostih. Kot kaže, pa imata gradbena odbora pomisleke, komu zaupati napeljavo telefona. Vprašanje je, če je za to najprimernejša pošta. Njeno dosedanje ravnanje je verjetno najbližje brezbriznosti, saj vsa ta leta ni odpravila motenj v telefonskem prometu na območju brusniške centrale. Čeprav ji tukajšnji naročniki prispevajo najmanj toliko kot tisti v krajih z dobrim telefonom.

M. LUZAR

Kmet, če bi se spet rodil

Pajo se je komaj zrinil skozi vrata svinjaka in šele tedaj je postala očitna njegova velikost v vsej razsežnosti. Anton in Anica Miler sta se ponosna smehljala in pripravljala Pajo za slikanje. Slikati pa je bilo v resnici kaj. Pajo je namreč merjasec ameriške pasme durak, ki je pri Milerjevih zaplodil nič koliko malih puskov, sedaj pa čaka na zakol. Ko so ga namreč nazadnje tehtali, se je tehtnica ustavila šele pri

420 kilogramih, gospodar pa meni, da se je od tedaj zredil še za 30 kilogramov. Taka teža pa je tudi za junaka, kakršen je Pajo, kar prehudo breme, zato bodo Paja spremenili v klobase in salame.

In ko smo Paja ali po domače Reagana spravili na filmski trak, se je začel pogovor o vsem mogočem, največ pa sta oba Milerjeva seveda govorila o kmetijstvu. Pravzaprav niti Anton niti Anica nista nameravala postati kmeta, saj se je Anton najprej izučil za avtomehnika, Anica pa za frizerko. Ker pa je bilo doma dva hektara dobre zemlje na ravnini, v Mrtvicah, kjer živijo pa je vsa zemlja taka, se jima je zdelo škoda pustiti zemljo v pušči. K temu pa ju ni silila samo ljubezen do zemlje in kmetovanja, ampak tudi potreba. Pri hiši je bilo namreč pet otrok, trije so se rodili kar zaporedoma, pa je bila ena sama plača kar premalo za vse. In tako sta se Milerjeva vedno bolj spoprijemala s kmetijstvom in nazadnje je bilo pri hiši namesto dveh hektarjev zemlje že za devet hektarjev njiv in travnikov.

»Naprej sem delal na avtocesti, kasneje sem dobil zaposlitev pri novomeških Gorjancih, zdaj pa bo kmalu dvajset let, odkar sem zaposlen pri celjskem Izletniku,« pripoveduje Anton Miler. »Lepo plačo sem imel, pa smo njen velik del porabili za kmetijo. Kupovali smo zemljo,

stroje, zgradili smo hlev.« In na vse to Anica doda, da se ji je kmetovanje tako priljubilo, da bi bila še enkrat kmetica, če bi se še enkrat rodila. Kmetica pa je tako in tako ves čas, saj poleg petih otrok in kmetije ni bilo časa, da bi hodila še v službo. Zato je leta 1975 dobila status kmetice in Anton pove, da bo že čez dve leti šla v pokoj, ker je zavarovana.

Sicer pa so pri Milerjevih v resnici začeli na malo. Najprej je bila v majhni šupi ena sama krava, ki je dajala mleko za vsa lačna usta v družini. Potem se je število repov v hlevu povečalo, kravam sta se pridružili kobilii in žrebec. Pred petimi leti so se pri Milerjevih lotili tudi rejne prašičev. Poleti, ko je več krme, je v svinjaku po šest plemenskih prasic, pozimi pa sta samo dve. Lani so zredili oziroma priredili 200 malih puskov v tako imenovani fazi A. Te puskove so prevzeli ostali kooperanti krškega Agrokombinata in jih zredili do končne tržne teže sto kilogramov.

Anton Miler ponosno pove, da skoraj vsa krma za živino, prašiče in konje pridelajo doma. To jim seveda lahko uspeva, ker imajo dobro zemljo, vse stroje in ker jim ni žal stroška za umetna gnojila, ki jih vsako leto potrosijo najmanj 70 vreč. Še posebej pa so ponosni pri Milerjevih, ker posejajo pšenico na dveh hektarjih in je v skupno slovensko žitnico oddajo kar po 6

ton. Takih kmetov pa je celo na rodovitnem Krškem polju zelo malo. Tudi pridelek krompirja je velik in kar občudovanja vreden, saj

Anton Miler

pridelaval Milerjevi po 25 ton krompirja na hektar.

»Naše življenje ni bilo lahko,« pripoveduje Miler. »Ko sem prišel iz nemškega lagerja, nisem znal pisati ne nemško ne slovensko, pa sem kar nekako mimogrede naredil domače šole. Oče, koroški borec, se je s kolesom vozil na delo v Zagreb. Pa smo vse to zmogli in danes smo še kar zadovoljni.« K temu doda njegova žena Anica, da je najbolj ponosna na svoje otroke, ki so vsi prišli do kruha. Eden izmed sinov nadaljuje družinsko tradicijo in je šofer avtobusa, drugi bo nemara ostal na domači kmetiji, ker je končal kmetijsko šolo, dve hčerki pa sta končali šolanje za medicinsko sestro in za učiteljico.

Milerjevini bi se življenje zdelo še manj zapleteno, če bi v našem kmetijstvu vladale kaj boljše razmere. Tako pa tudi njih tepejo cenovna nesorazmerja, ki so jih že dostikrat opeharila za dohodek. Marsikatera krivica pa se dogodi tudi tako, mimogrede. Kmet mora plačati obresti, če zamudi plačilo akontacije za davek, v Agrokombinatu pa lahko čaka na plačilo prideleka celo večnost, ne da bi dobil obresti. Pa se pri Milerjevih niti malo ne pritožujejo čez Agrokombinat, ki deli svojo usodo s kmeti. Zato so Milerjevi še najbolj zadovoljni takrat, kadar pogledajo v hleve in svinjake, kjer zdrava in rejena živina kaže njihovo ljubezen do kmetovanja.

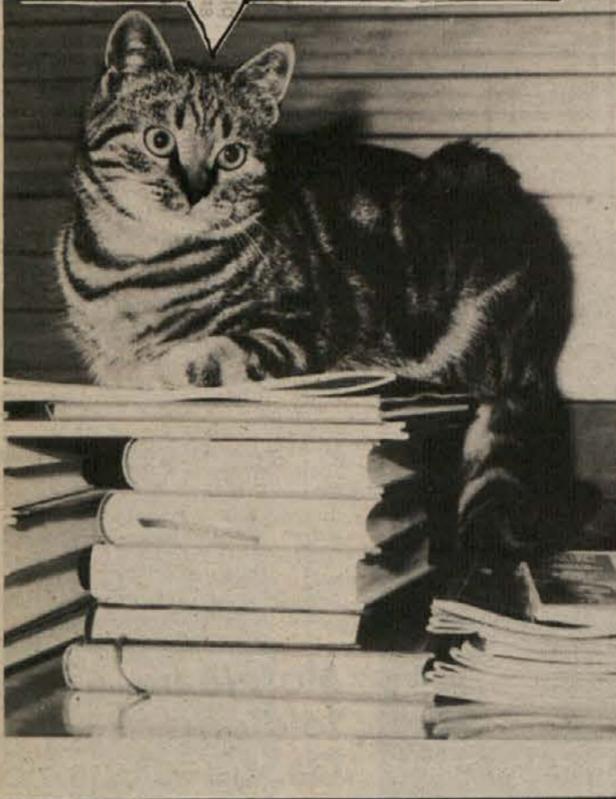
J. SIMČIČ

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal:
Milan Markelj

KULTURNIKOM SEM VSE POGOSTEJŠI SO-
DRUG V TEH RAZMERAH!

DOLENJSKI LIST PRED 20 leti

Potuha slabim gospodarjem

Zaradi ZIS trpi škodo sposobnejše gospodarstvo — Cigansko vprašanje bodo rešili z razselitvijo

ZNANO JE, da je zvezni izvršni svet tri mesece prekasno objavil predpise o letošnjem deviznem poslovanju. S tem je bil prekršen zakon, škoda pa trpi gospodarstvo, ki je v zastoju z uvoznimi in izvoznimi posli. Še huje pa je za slovensko predelovalno industrijo ponovna uvedba uvoznih dovoljenj in uvoznih kontingentov, kar podpira slabe gospodarje in zavira sposobnejše, ki so že prodrali na svetovni trg. Najmanj kar je mogoče reči: novi predpisi so slaba usluga gospodarski reformi.

DAVČNIM ZAVEZANEC v Suhu krajini ni jasno, zakaj plačujejo republiški vodni prispevek in kako se ta sredstva porabijo. Nekateri mislijo, da je ta prispevek za graditev vodovodov. Ljudje tudi ne vedo, za katera vozila morajo plačevati cestne pristojbine. Na letošnjih zborih volilcev bo treba to pojasniti.

ODKAR JE na Mali Loki pri Trebnjem prenehala delovati gospodinj-ska in nižja kmetijska šola, je šlo vse rakovo pot. Poslopja ni hotel nihče vzdrževati in prevzeti, delno je bilo uporabljeno za skladišča in zasilna stanovanja. Občina je grad ponujala marsikateremu interesentu, vendar se je vsak hitro ustrašil velikih popravil, ki bi jih zahtevale stavbe, da bi bile spet uporabne. Škoda je bila vse večja. Končno se je pojavil ljubljanski Mestni arhiv, ki je pripravljen v gradu hraniti arhivsko gradivo.

KER PRI DOSEDANJEM reševanju ciganskega vprašanja niso zalegli niti mili niti ostri ukrepi, je komisija za to vprašanje predlagala občinski skupščini nov poskus: vse v novomeški občini živeče Cigane bi za stalno naselili v okolici Novega mesta, Šentjerneja in Žužemberka, jim dali pitno vodo, javno razsvetljavo in sanitarije ter poskrbeli, da bi se otroci šolali, za delo sposobni pa zaposlili. Preselitev ne bo zadela tistih ciganskih družin, ki že bivajo v zaprtih prostorih.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
1. februarja 1968)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Za splošni blagor človeštva

Upati smemo, da dobi Novo mesto železniško zvezo z Brežicami — Strašen prizor v Sv. Križu — Jedel je in prodajal človeško meso

(D a n d a n e s) je vsaki stan organiziran, kar je posev na mestu, ker drugače bi močnejši šibkejšega odrinil ter mu vzel vse pravice, ki vzdržujejo obstanek posameznemu stanu. S svetovnim preobratom se mora tudi vsaki stan boriti za svoj obstanek, to pa je edino mogoče v krepki stanovski organizaciji. Če ima delavstvo, pomočniki, ki so del tega stanu, svoje organizacije, kako naj potem samostojni obrtniki shajajo brez. V lastnem obrtnem interesu je, da se duševno povzdigne ta stan; vsakega člana človeške družbe je dolžnost podpirati tudi to organizacijo, katera naj pospešuje splošni blagor človeštva.

(A k c i j a) za železniško zvezo Brežice—Novo mesto je v najlepšem tiru in tako smemo upati, da bo naša dolenjska stolica odškodovana z nameravano progo, kar izgubi s podaljškom dolenjske železnice. Naša Dolenjska tedaj dobi najkrajšo direktno zvezo z Dunajem, kar postane seveda nedoglednega pomena za naše kraje.

(V S v. K r i ž u) pri Kostanjevici se je v petek zvečer

ob 9. uri strašen prizor prigodil, kakršnega sedanji vaški fantje ne pomnijo. Neki 43 let stari Anton Krumar iz Topola je brez vsaciga prepira zabodel 21 let staremu Janezu Maroltu, posestnika sinu iz sv. Križa nož globoko v prsi, kateri je kmalo nato dušo izdihnil. Morilec je pobegnil. Kam se ne ve.

(N a p o k o p a l i š č u) v Yeclu na Španskem so opazili, da nekdo odkopava grobove. Pokopališče so oblasti zastražile in dognale, da mož z imenom Artega izkopava mrliče in reže meso od kosti. Ko so ga prijeli, je priznal, da se je preživel z mesom od mrličev. Ker pa so našli v njegovem stanovanju več loncev nasoljenega človeškega mesa, sumijo, da je človeško meso tudi prodajal.

(A n t o n o v) semenj v Novem mestu dne 21. januarja se je dobro obnesel. Prignali so 50 konj, 850 govedi in nad 2000 prašičev.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. februarja 1908)

Lučke na samem koncu vesolja

Ali so astronomi s pomočjo posebnih teleskopov odkrili prvobitne galaksije? — Najbolj oddaljene v času in prostoru — Ključni do mnogih odgovorov?

Ko je lansko pomlad astronom Richard Elston z arizonske univerze naperil novoopremljeni posebni infrardeči teleskop, ki deluje na osnovi zaznavanja tega dela spektra svetlobe, je upal, da bo v vesoljskih globinah odkril kaj zanimivega, kaj takega, kar človeško oko dotlej še ni videlo. Nova naprava v astronomiji namreč skoraj vedno omogoča tudi nova odkritja.

In res je bilo tako. Teleskop, opremljen z infrardečim detektor-skim čipom, je odkril nekaj, kar so astronomi iskali že dolga leta teoretično predvideli, vendar pa še nikdar zares zabeležili. Te dni, ko so opravljene že številne analize opazovanj, je Elston skupaj s še dvema sodelavcema na konferenci ameriškega astronomskega združenja v Austinu obvestil javnost, da je po vsej verjetnosti odkril prvobitne galaksije, oddaljene kakih 17 milijard svetlobnih let od Zemlje. Galaksije so torej tako oddaljene v prostoru in času, da jih lahko imamo za znanilke s samega konca vesoljskega prostora in samega nastanka vesolja.

Če bodo to odkritje potrdili še drugi astronomi, potem bo astronomija bogatejša za eno od najpomembnejših odkritij v zgodovini te znanosti. Prvobitne galaksije namreč predstavljajo manjkajoči razvojni člen v sodobni razvojni teoriji snovnega vesolja, člen, ki manjka med tako imenovanim velikim pokom, s katerim se je stvorilo vesolje, in vesoljem, ki ga opazujemo in poznamo danes.

Elstonovo odkritje še ni znanstveno preverjeno tudi v drugih astronomskih središčih, vendar mnogi astronomi verjamejo, da je astronomija prišla do nadvse pomembnega odkritja. Patrick McCarthy s kalifornij-

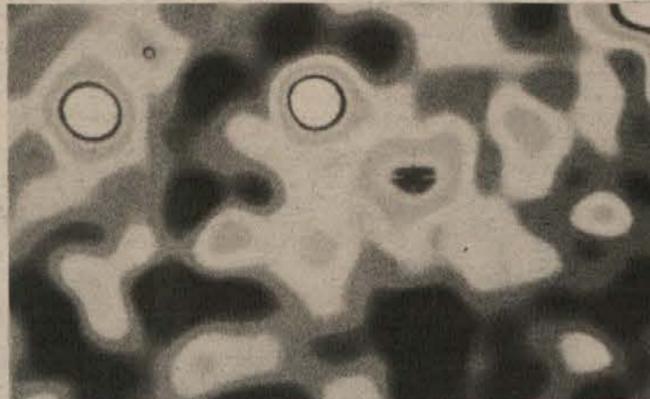
ske univerze pravi: »Če bo odkritje dokazano, potem bo odpravilo mnoge teorije o stvaritvi velikih struktur v vesolju.« Astronom Hyron Spinrad pa kratko in odločno pravi: »Če je res, potem gre za spektakularno stvar!«

To zelo pomembno in za astronomijo prelomno odkritje bi ne bilo mogoče brez nove generacije infrardečih detektorskih čipov, ki so jih razvili v podjetju Rockwell International. Čipe so prvotno razvijali in izdelali v vojaške namene, v rokah astronomov pa so se pokazali kot močno znanstveno orodje. Tudi drugi astronomi imajo na voljo te posebne čipe, uporabili jih bodo za opazovanja najbolj oddaljenih teles. Če so torej prva odkritja točna, potem dokazov ne bo manjkalo.

Prvobitne galaksije so nekateri as-

no skrivnost vesolja: kako je lahko z velikim pokom nastalo vesolje, kakršnega poznamo, polno galaksij in galaktičnih jat. Morda bodo astronomi s pomočjo šibkih lučk s konca vesolja lahko odgovorili tudi na drugo, nič manj skrivnostno in pomembno vprašanje, ki se glasi: so nastale prej zvezde ali galaksije? in nazadnje bodo morda našli tudi odgovor na vprašanje, ali so galaksije tista telesa, ki se gibljejo na samem koncu opazovanega vesolja.

Po dosedanjih sprejetih teorijah naj bi se vse galaksije ustvarile nekaj po velikem poku. Če ta teoretična predpostavka drži, potem so galaksije, ki jih je odkril Elston s svojimi kolegi, strahotno daleč od nas, nepredstavljivih 17 milijard svetlobnih let. So najbolj oddaljena telesa nam poznane vesoljskega prostora.

Temno rdeči madež pod svetlejšim krogom (zvezdo) je po vsej verjetnosti prvobitna galaksija. Posnetek je bil narejen s pomočjo infrardečega detektorskega čipa, z novim znanstvenim pripomočkom.

tronomi teoretično predvideli že pred skoraj dvajsetimi leti. Razpršene naj bi bile povsod in bi jih torej morali odkriti nekaj povsem drugega. Toda običajno so lahko našli vsaj teoretične alternativne odgovore. Zdjaj pa si zaman belijo glave, da bi pojav sprejemljivo razložili še kako drugače. Uganka se vsakič obrne v edino možno rešitev, da gre res za galaksije, prvobitne in najbolj oddaljene.

Še več. Elston je s kolegi opravil tudi optični pregled ozkega sektorja prostora, v katerem je infrardeči detektor zaznal zelo oddaljene galaksije.

Ugotovili so, da je na ustreznem mestu izredno šibak svetlobni signal kar za dvajsetkrat šibkejši kot v infrardečem delu svetlobe. Razlika v jakosti in lokacija te razlike na elektromagnetnem spektru je za astronome zelo zgovorna. Pove jim, da gre za natančno tak vzorec, kot ga ustvarijo novostvarjene galaksije, ki se gibljejo proč od Zemlje v smeri širjenja vesolja. Da gre skratka za galaksije in ne za kakšna druga telesa ali pojave.

Prvobitne galaksije bodo, ko bo njihov obstoj še dodatno potrjen, pomagale astronomom rešiti osnov-

Možno je seveda, da sploh ne gre za galaksije, da so astronomi z novimi opazovalnimi napravami in postopki odkrili nekaj povsem drugega. Toda običajno so lahko našli vsaj teoretične alternativne odgovore. Zdjaj pa si zaman belijo glave, da bi pojav sprejemljivo razložili še kako drugače. Uganka se vsakič obrne v edino možno rešitev, da gre res za galaksije, prvobitne in najbolj oddaljene.

MiM
(Vir: Time)

Trdnjava olikanosti pada

Na Otoku se izgublja nekaj prislovična olikanost in vljudnost — Nestrpnost

Nekdaj so bili Angleži skorajda sinonim za vljudnost in olikanost, dandanes pa je od prislovične angleške vljudnosti ostalo bolj malo, več v spominih na minule čase kot v resničnosti. Pravih gentlemanov je vse

manj, ugled olikanega naroda pa so si Britanci zapravili tako doma kot v tujini.

Spomnimo se, da so vse meje znosnega že pred leti začeli podirati divjaški nogometni navijači z Otoka, ki so še pred tragičnimi dogodki na belgijskem stadionu postali marsikje nezaželeni gostje. Pred njimi tretjajo tako organizatorji tekem kot prebivalci mest, kjer so mednarodne tekme. Nogometni divjaštvo je postalo kar britanska nacionalna posebnost.

Slab glas so si za navijači prislužili še tisti turisti, ki so izrabili cenene turistične aranžmaje in preplavili kontinentalne hotele in turistične kraje. Marsikje so se obnašali divjaško in uničevalno, prav nič v skladu s prislovično britansko olikanostjo.

Upad olikanega vedenja pa opazajo tudi doma. Družbeni psiholog George Gaskell pravi, da se je v britanski razredni družbi lepo vedenje jemalo kot nekaj samo po sebi razumljivega. Višji in srednji razred se pravega obnašanja učita, spodnji razred pa je te navade spoštoval in upošteval. Toda dandanes je v trgovinah, v vrstah čakajočih, na ulicah videti nekaj drugega, nekakšen brezrazredni britanski obraz, ki je neolikan in surov. »Londonske ulice so se spremenile v prostostrelska območja, v katerih so mimoidoči priložnostne tarče. Če bi vulgarni jezik lahko ubijal, potem bi bile londonske ulice smrtno nevarne...« razmišlja Gaskell.

A niso samo preprosti ljudje na ulicah neolikani. Nič lepše se ne izražajo in obnašajo nekateri politiki, športniki in javni uslužbenci. Tenka lupinica strpnosti in površne olikanosti poka tudi v klasični britanski trdnjavi olike, v čakajočih vrstah in v trgovinah.

Pred kratkim se je komentator Daily Maila hudo razburil nad odločitvijo nekega oddelka britanskega finančnega ministrstva, da najame Karen Dunn, Američanko iz Kalifornije, ki naj bi podučila 1200 uslužbencev o primernem odnosu in delu s strankami. Američani, znani po svoji grobi neotesanosti, naj bi torej učili lepega vedenja rojene gentelme?! »S kakšno pravico naj navadna Američanka uči lepih manir narod, ki je sam druga beseda za olikanost?«

Zakaj pa ne, če je pozabil nanjo? MiM

Premagujejo posledice kapi

Ljudje tipa A si kopljejo grob počasneje kot njihovi antipodi, umirjeni B-jevci

Tri desetletja so medicinski raziskovalci zbirali podatke in izkušnje o srčnih bolnikih in boleznih ter prišli do ugotovitve o dveh skupinah ljudi, ki da so različno podvrženi srčnim boleznim. Na eni strani so ljudje, ki so jih nazvali tip A, to so nestrpni, vzklipljivi, zelo aktivni, prezaposleni in nemirni ljudje, kot jih pogosto srečamo med poslovneži, na drugi strani pa so ljudje tipa B, ki so umirjeni, počasni, se ne razburjajo in jemljejo življenje z manj resne plati.

Izkušnje so prenesli tudi v prakso in tako so zdravniki po vsem svetu priporočali ljudem, še posebno če so preživeli infarkt in so sodili v tip A, naj se umirijo, naj ne bodo ves čas napeti in prezaposleni, če hočejo še nekaj časa živeti. Priporočali so jim, naj bodo bolj podobni ljudem tipa B.

Tip A in tip B sta postala kar klasična spremljevalca rehabilitacije srčnih bolnikov. Zdjaj pa so se oglasili raziskovalci, ki pravijo, da s to teorijo ni vse v redu. So se zdravniki, ki so upoštevali razdelitev ljudi v oba tipa, motili in so svojim bolnikom dajali napačne nasvete?

Po izsledkih analize, ki so jo pred kratkim objavili v slovitih medicinski reviji The New England Journal of Medicine, naj bi ljudje tipa A pogosteje, za dlje in v večjem številu preživeli infarkte kot umirjeni ljudje tipa B.

Epidemiologa David R. Ragland in Richard J. Brand s Kalifornijske univerze sta opravila študijo 231 moških, ki so preživeli srčni infarkt pred dvajsetimi leti. Že takrat so jih za potrebe neke druge študije razdelili glede na značaj na tip A in tip B. Strokovnjaka sta pregledala vse podatke in ugotavljala, kako so bili posamezniki kos različnim posledicam preživetega infarkta. Izkazalo se je, da je skoraj pol manj bolnikov tipa A kot

tipa B umrlo zaradi vzrokov, povezanih z infarktom.

Ugotovljena manjša smrtnost ajevcev lahko pomeni le, da način obnašanja, značilen za to skupino ljudi, ni nevaren srčnožilnim bolnikom. »Morda jih celo nekoliko varuje,« zaključuje Ragland. Ko pojasnjuje svoje ugotovitve, ki so v nasprotju s splošno veljavno teorijo, pravi, da prav zagrizenost in aktivnost ajevcev pomaga, da premagajo škodljive navade in odločneje zažive bolj zdravo življenje.

Večina človeštva je karak-
terno neizdelana.

S. MAKAROVIČ

Ljubezen človeka ne dela
smrtnega, temveč večne-
ga.

E. KOCBEK

Vsaka zmaga se prelevi v
poraz. Čeprav je vsak poraz
pobuda za novo zmago.

T. KERMAUNER

Identiteta vsakega posa-
meznika kot tudi vsakega
naroda se ohranja v njego-
vem jeziku in v njegovi
zgodovinski zavesti.

P. PALAVESTRA

Živimo tako, kot sanjamo
— sami, čisto sami.

J. CONRAD

Obramba laži in neresni-
ce traja še več laži in neres-
nice.

A. KIRN

Zaide že vsak šestdeseti občan

Novomeški miličniki lani ovadili precej več občanov — Vsak tretji Rom navzkriž z zakonom — Kršitev javnega reda in miru manj kot drugje

NOVO MESTO — Takole na grobo bi lahko rekli, da je, vsaj kar zadeva kriminal in javni red ter mir na novomeškem območju, lansko leto minilo brez večjih pretresov, to navsezadnje potrjujejo tudi številke, do katerih so se te dni dokopali novomeški miličniki. Kaznivna dejanja ostajajo v enakem obsegu, za 1003 se je povečalo le število ovadenih oseb, kar pomeni, da v novomeški občini stopi na kriva pota že domala vsak šestdeseti občan.

»Nismo presenečeni nad temi podatki in tudi vzroka za preplah ob njih ni,« pravi Borut Likar, komandir postaje milice Novo mesto. »Največji skok je pri tatvinah, teh je kar za 40 odstotkov več kot predlani, nekaj več je tudi vlovov, predvsem v stanovanja in osebne avtomobile. Prav bi bilo na tem mestu vnovič opozoriti občane, naj bolj pazijo na svoje premoženje, naj zaklepajo stanovanja in prevozna sredstva in naj jim ne bo žal denarja za trezor, v katerega naj doma spravijo vse vrednejše predmete od zlata in nakita do denarja. Naj ob tem povem, da je bilo v novomeški občini lani s kaznivimi dejanji za okoli 270 milijonov dinarjev škode, od tega 100 v zasebnem sektorju.«

ročajno novomeškim miličnikom Romi, njihova aktivnost raste iz leta v leto. »Lani smo z naše postaje poslali kazenske ovadbe zoper okoli 100 Romov, čeprav se zavedamo, da je kršiteljev zakona iz njihovih vrst vsaj še dvakrat več. Po naših grobih ocenah je danes navzkriž z zakonom že vsak tretji Rom, skrbi pa zlasti, da je med njimi vse več mladih, predvsem takih do 14. leta, za katere starši dobro vedo, da še niso kazensko odgovorni, in jih zategadelj pošiljajo v ogenj. Pri Romih se največkrat srečujemo s tatvinami, reči pa je treba, da so pri svojem delu že dokaj napredovali, pri vlovih ali tatvinah že uporabljajo rokavice in celo plastične vrečke na nogah.«

javnega reda in miru lani ni bilo. Teh dejanj je bilo sicer za kake 3 odstotke več kot predlani, kar pa je v primerjavi z ostalimi kraji Slovenije še zmeraj ugodna številka. »Največ kršitev javnega re-

Borut Likar: »Sodimo, da je danes navzkriž z zakonom že vsak tretji Rom, največ kršiteljev pa je mladih, celo takih, ki še niso dopolnili 14 let.«

da in miru je pač po gostilnah, in to še posebej ob sobotah in petkih med 18. in 24. uro. Še zmeraj je med vzroki raznih preprirov, obračunov, razgrajanj na prvem mestu alkohol, ahko pa rečem, da s tovrstnimi dejanji življenjske in delovne navade občanov v minulem letu niso bile motene. Jasno, da mora biti naš cilj zmanjšati število kršitev, veliko pa lahko k temu pripomorejo prav občani s pravočasnim javljanjem miličnikom o primerih gostilniških ali drugih preprirov, pretopov, razgrajanj, prav tako bi bilo dobro, ako bi bili bolj pozorni do klatežev in nam o taih primerih javljali, da tudi šolam in staršem kak nasvet ne bo odveč. Resda je v strukturi kršiteljev takih, ki še niso dopolnili 18 let, najmanj, vendar se njihovo število iz leta v leto vzpenja. Malo več nadzora zatorej zagotovo ne bi škodilo.«

B. BUDJA

Več dela, pa manj uspeha

V novomeški občini slabša prometna varnost

NOVO MESTO — Ne le miličniki, še kdo bi si moral pričeti beliti glavo s tem, kako novomeške ceste vendarle naraditi varnejše. Kajti lanski podatki so naravnost grozljivi. Prometnih nesreč je bilo za tretjino več kot predlani, število tistih s smrtnim izidom se je povečalo za kar 44 odstotkov, telesno poškodovanih je bilo za tretjino več, za 57 odstotkov pa je narasla tudi škoda, povzročena s trki na cestah, ki jo pokriva novomeška postaja milice. Za minulo leto je ocenjena na kar 540 milijonov dinarjev ob vsem tem pa še posebej bode v oči podatek, da se je kar 76 odstotkov vseh teh nesreč pripetilo na »navadnih cestah,« le 24 pa na zloglasni cesti smrti med Ljubljano in Zagrebom, točneje, na odseku med Poljanami in Grmovljem.

ne bo odveč tudi podatek, da kar 76 odstotkov prometnih nesreč zakrivijo domači vozniki in da se torej izgovor o nepoznavanju ceste, slabih voziščih in drugih presenečenjih ob tej ugotovitvi razblini kot milni mehurček.

Še zmeraj preradi sedamo za krmilo v družbi alkohola, radi tudi preveč pritiskamo pedalo za plin, prehitra vožnja je v minulem letu pobrala 11 življenj, 7 oseb je bilo mrtvih zaradi vožnje po levi strani ceste, 4 zaradi nepravilnega prehitavanja. Naatanko dve tretjini vseh nezgod gresta na rovaš nepredvidnosti voznikov osebnih vozil, blizu 9 odstotkov so jih lani zakrivilo vozniki koles z motorjem, sledijo jim šoferji tovornjakov, medtem ko so bili pešci povzročitelji štirinajstih prometnih nezgod. Hudo skrb zbujajo, ker med povzročitelji najdemo tudi otroke, celo take do 14 let: lani so zakrivilo 13 trkov, njihovi nekoliko starejši kolegi pa 12. Dodajmo ob tem še, da sta lani dva otroka v nesrečah izgubila življenje, 45 pa je bilo huje ranjenih.

Prometna varnost se torej slabša iz leta v leto, upravičena je bojazen, da bo letos še slabša. Kajti miličniki so lani na cestah novomeške občine za tretjino povečali obseg svojega dela, kar nam kaže tudi tole: sodnikom za prekrške so podali 35 odstotkov več predlogov kot predlani (lani jih je bilo 1969), mandatno kaznovanih je bilo okoli 5000 voznikov, tehnično pregledanih 261 vozil, kar je dobra polovica več kot leto prej, iz prometa so izločili 400 težkih tovornjakov, in še bi lahko naštevali. Rezultat tega so uvodne številke. Ob vsem tem pa nemara

Sicer pa bi lahko to črno statistiko razpredali še v nedogled, kajti veliko tega bi se dalo napisati še o tistih 782 nezgodah, ki niso imele tako hudih posledic, pa o 322 nesrečah s pobegom in še čem. Le recepta, kako izboljšati varnost na naših cestah, ta hip nimamo pri roki. Nemara ga lahko poišče vsak voznik pri sebi.

B. B.

• Ker pač novinarji nismo mesarji ali lovci, ki bi znali že na prvi pogled ločiti usmrta meso divjega prašiča od kosiče, se je eden minule dni znašel nič manj kot na zatožni klopi novomeškega sodišča. Še v lansko zimo sega notica, objavljena v tej rubriki, ki je prinesla sporočilo, da so udeleženci smučarskih tekov TV-15 na Občicah prišli na sled uganki, zakaj lastnik ob cesti s snegom zametane katrce ne mara svojega vozila. Zapisali smo, da je radovedno oko v avtomobilu odkrilo na pol razpadlega divjega prašiča, smrad pa da bo vozilo in vsebino v njem zanesljivo varoval še nekaj časa.

Pa se je oglasil lastnik omenjene katrce in tožil pisca notice, češ da v vozilu ni šlo za meso divjega prašiča, pač pa za odpadke divjačine, namenjene krmiljenju na mrhovišču. In sedaj je pisec po čepu sodišča dolžan javnosti posredovati takle popravek: »Pisec notice, objavljene v lanskem 5. številki Dolenjskega lista, pojasnjujem, da sem zmotno mislil, kako v katrci leži meso divjega prašiča, ko pa je šlo za meso odpadke divjačine, namenjeno krmiljenju na mrhovišču.« Društvo novinarjev poslej predlagamo, da za svoje člane uvede obvezen tečaj mesoznanstva.

• Noč na nedeljo je nekdo izkoristil za obisk domačije Alojza Kravcarja na Pluski. Uspelo mu je ukrasti 6 steklenic piva, ki jih je našel v kleti, iz kokešnjaka je zmaknil 15 lepo rejenih prebivalc, za nameček pa je z njimi odšel tudi hišni pes čuvaj. Očitno je imel slednji za nalogo čuvati kokoši, in ker se pač ni smel ločiti od njih, je čofog vzel dobesedno.

KRONIKA NESREČ

PEŠEC PODLEGEL POŠKODBAM — Iz novomeške bolnišnice so pred dnevi sporočili, da je 27. januarja ob 6.20 h udim poškodbam podlegel 56-letni Stanislav Dim z Račjega sela. Kot smo že pisali, se je ponesrečil kot pešec v prometni nezgodi 16. januarja ob 19. uri. Dim je prečkal cesto na Račjem selu, česar pa ni opazil 22-letni voznik osebnega avtomobila Viktor Pajk z Blata. Slednji je zaradi prevelike hitrosti trčil v pešca in ga zbil po tleh, pri čemer se je Dim hudo poškodoval, ranam pa, kot smo zapisali uvodoma, je prejšnjo sredo v novomeški bolnišnici podlegel.

PO TRČENJU ODPELJAL NAPREJ — 30-letni Franc Dragan s Studen-

ca je 27. januarja ob 18.15 peljal tovornjak po cesti iz Velike Loke proti Trebnjemu. Blizu vasi Kamni potok je pripeljal v desni in nepregledni ovinek in s tovornjakom zapeljal na levo stran ceste, po kateri je v tistem trenutku prikolesaril 28-letni Jože Lopatec iz Kamnega potoka. Dragan je s prednjim delom tovornjaka trčil v kolesarja in ga zbil v jarek, po nezgodi pa vozila ni ustavil, pač pa je odpeljal naprej. Najprej je tovornjak odpeljal v delovno organizacijo, nato pa odšel domov, kjer so ga ob 20.15 izsledili miličniki. Lopatec je bil v nesreči hudo ranjen in so ga prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Na tovornjaku je bilo za 10 tisočakov škode.

JE ZA ZAPAHI RES SEDEL MORILEC?

Po sledeh pisma, ki smo ga prejeli v uredništvo — Še zmeraj skrivnostne okoliščine uboja pod Gorjanci pred 14 leti vnovič objuene — Martin Uhernik je kazen že odsedel, še trdi, da je nedolžen

GABRJE — »Veliko grehov skrivamo ljudje v srcih. Nekateri velike in obremenjujoče, nekateri majhne in nepomembne. Najhujši so tisti, ki jih nismo storili sami, ampak so nam jih pripisali drugi. Eden takih leži na srcu Martinu Uherniku, preprostemu malemu kmetu iz Gabrja pod Gorjanci.

V tej vasi se je 11. avgusta 1974 zgodil zločin. Ubit je bil Jakob Luzar, kmet iz sosednje vasi Jugorje. Splet okoliščin je terjal svoj davek. Obtožena sta bila zakonca Uhernik, tudi obojena, Martin pa je kazen odsedel. Osem dolgih let in zdaj štiri leta, kar je prišel iz zapore, bedi nad njim ta prekliki greh, za katerega trdi, da ga ni storil. Živi in dela, kot bi hotel nadoknaditi vse, kar je zamudil v letih, ko je prestajal kazen, skuša pozabiti, vendar srce in duša se, kot pravi, ne dasta. Štiri leta že hodi vsaj enkrat na mesec iz Gabrja v hišo, kjer naj bi se delila pravica. Vse do danes zama. Obnovitev postopka je hudičevo težke zadeve. Denarja pri hiši zaenkrat še ni toliko, da bi si privoščil odvetnika, čeprav ve, da bo nekega dne moral biti.

Ljudem, ki ga imajo še danes za pridnega in poštenega človeka, bi rad enkrat na papirju pokazal, da tistega, za kar je obsojen, ni storil on. »Trpljenja in krivice mi ta papir ne bo poplačal, srcu in duši pa bi le prinesel olajšanje.«

Morda bo to pisanje koga začudilo, kajti o takih stvareh se ponavadi ne govori, še manj pa piše. Čas in papir raje namenjamo drugim stvarim, manj tistim, ki nam ležijo na duši. A prav te nas naredijo ljudi. Dobre in slabe, ljudi, ki jim je usojeno trpeti. Trpljenje, ki ga je preстал Martin Uhernik, je pravzaprav nemogoče opisati. Za to je potrebno več časa, papirja, tudi ljudi, ki bi bili pripravljeni prisluhniti, soditi in razsoditi.

Sam Martin si danes želi predvsem debele gorjanške gorjače v obliki odkrite besede, poštenja in zdravega razuma.

M. K.

Takšno pismo (poln naslov avtorja hranimo v uredništvu) smo pred dnevi prejeli v našo redakcijo. Primer nam je znan, sega v leto 1974. Dolenjski list pa je v svoji 37. številki o njem poročal v polstranski reportaži.

»2. avgusta so našli v potoku blizu vasi Jugorje umorjenega 59-letnega Jakoba Luzarja, kmeta z Jugorja. Pokojnik je imel na prsih naložene težke kamne, do potoka pa so vodili krvavi sledovi. Ker je imel umorjeni pri sebi denar in uro, ki se je ustavila ob 23. uri, so ljudje sklepali, da ne gre za roparski uboj. Strokovnjaki so potem ugotovili, da je bil Jakob Luzar ubit s štirimi strelji iz pištole in da ga je nekdo vleklo od kraja, kjer je nanj streljal, kakšna dva kilometra daleč do potoka. Tragični dogodek je močno odjeknil po vsem Dolenjskem, posebno pa v vseh pod Gorjanci, kjer so Luzarjeve dobro poznali. Preiskava še teče in uradnih podatkov o zločinu zaenkrat še ni mogoče dobiti, drži pa, da sta v priporu zakonca Uhernik, Luzarjeva mejaša v vinogradu,« je med drugim pisal naš tehnik.

na sleherne krivde, sledila je pritožba tožilca in novo sojenje, na njem pa izrečene naslednje kazni: Martin Uhernik je bil obsojen na 8 let zopora, njegova žena Ana pa na 2. Po pritožbi obeh zakoncev je Višje sodišče v Ljubljani Ano oprostilo, Martinu pa kazen zvišalo na 10 let. Kot že rečeno, je slednji kazen odsedel, a zločina ni nikoli priznal. Pravice išče še danes, vsaj enkrat na mesec ga lahko vidimo na hodnikih novomeškega sodišča. Trdi, da je nedolžen. In nekaj je, kar njegovim trditvam gre v prid. Nikoli namreč sodišče ni imelo v rokah oprizemljivega, materialnega dokaza, da je morilec prav Uhernik. Do sodbe je prišlo na podlagi sklepanj. Pravilnih? Imajo prav nekateri, ki pravijo, da gre nemara v tem primeru za eno največjih sodnih zmot? Ni na nas, da odgovorjamo, de odgovora bomo skušali pripeljati z vnovično osvetlitvijo dogodkov tistega avgustovskega večera. Sodni spis je zajeten, ne bomo se spuščali v njegov začetek, za danes bodi dovolj pogled v obtožnico, ki je bremenila zakonca Uhernika uboja in v sodbo novomeškega okrožnega sodišča, ki je Martina in Ano oprostila krivde.

Takole je zapisal okrožni javni tožilec: »Martin in Ana Uhernik sta drugemu vzela življenje s tem, da sta dne 11. avgusta 1974 zvečer okrog 20. ure ob kolovozni poti med Gaberjem in Jugorjem sporazumno v zase-

di, pri kateri je Martin čakal nad potjo za grmovjem, Ana pa stražila nekaj metrov za njim na višje ležeči njivi, pričakala Jakoba Luzarja. Ko je ta na poti proti domu prišel mimo, je Martin Uhernik oddal več strelcev iz neznanega strelnega orožja in mu prizadejal poškodbe, zaradi katerih je Luzar neposredno zatem umrl. Zakonca sta potem z namenom, da bi prikri-la dejanje, truplo skupaj odnesla čez njivo do bližnjega gozda, od koder je Ana odšla domov po večjo jutovo vrečo, na kateri sta potem truplo odnesla do vrha pobočja in nato še navzdol ter ga odvekla v 840 metrov oddaljen težko dostopen potok »Tansec«. Tam sta ga vrgla v tolmun, truplo je Martin obtežil z dvema težjima kamnoma, Ana Uhernik pa je okrvavljeno vrečo nekoliko nižje v potoku odvrkla.« Tožilec je v podkrepitve tej verziji dogodkov ponujal več dokazov. Kot vzrok uboja je navedel spor med Uhernikom in Luzarjem zaradi koščka zemlje v vinogradu, v postopku dokazovanja pa je bil dobršen del obtožnice grajen na priznanju, ki ga je Uhernikova izrekla v priporu.

Sojenje pred senatom novomeškega okrožnega sodišča, ki mu je predsedoval Janez Kramarič, je potekalo od 25. do 28. marca 1975. Dolenjski list je v svoji 14. številki pod naslovom »Pravi morilec ostaja neznan« takrat zapisal med drugim tudi tole:

»Dolžnost sodišča je bila dobiti v roke trdne dokaze, da sta obtožena v resnici storila strašno dejanje, ki naj bi mu botrovala maščevalnost. Zaslüša-

Martin Uhernik je kazen že odsedel, še zmeraj pa vsak mesec vsaj enkrat obišče novomeško sodišče in išče pravice. Trdi, da je bil zaprt po nedolžnem.

nih je bilo nad 20 prič, trije sodni izvedenci, pa vse skupaj ni pomagalo razvozlati zapletene zadeve. Priče s sorodniki ubitega vred so po vrsti izjavljali, da z Uhernikovimi niso bili sprti, temveč narobe, da je Uhernik delaven človek, ki se je sicer pridušal, da bo gradil, ampak videl in slišal ni nihče, da bi on streljal na Luzarja in ga potem z ženino pomočjo vleklo do potoka. Strokovnjaki izvedenci tudi niso našli na oblačilih obtožencev nobenih sledov krvi pokojnega Luzarja, vendar bi morala kjerkoli na sebi imeti njegovo kri, če bi pokojnega res na ta način ubila in ga na vreči nesla do potoka, kot je to med priznanji izpovedovala Ana Uhernik. Tudi njena priznanja so bila vsakokrat drugačna... Po mnenju sodišča je Ana hotela čimprej k svojima 8 in 12 let starima otrokoma, ki sta doma ostala sama, in je ravno zaradi tega pošiljala preiskovalcem pošto: »Vse priznam, samo izpustite me!« Ugotovljeno je bilo tudi, da umorjenega nista mogla nositi tako, kot je izpovedala Uhernikova, in da Luzar ni mogel biti ubit na tistem kraju, ki ga je ona pokazala.

Izvedenec dalje pravi, da je bil pokojni ubit z orožjem, najverjetneje iz lovske puške, nikakor pa ne s pištolo. Uhernik puške ni imel, lovec ni bil in nobenega dokaza ni, da bi on tako orožje imel.«

Toliko iz takratnega obširnega pisanja Dolenjskega lista. Sodba ki jo je 28. marca v prepelni dvorani novomeškega sodišča izrekel predsednik petčlanskega senata, se je glasila:

So Ano Uhernik k priznanju med preiskavo vodila res le skrivnostna pisma, ki jih je prejela, in njena velika želja, da čimprej pride iz zopora k svojima otrokoma?

GABRJE DANES — Veliko tega se je v teh štirinajstih letih po uboju nad vasjo spremenilo v Gabrju, dogodek je utonil v pozabo. Nikakor pa ga ne more pozabiti Martin, sovaščanom bi rad dokazal, da tistega, za kar je bil obsojen, ni storil on. »Trpljenja in krivice mi ta papir ne bo poplačal, srcu in duši pa bi le prinesel olajšanje,« pravi.

»Martin Uhernik, rojen 3. 11. 1937 v Gabrju, nekaznovan, v priporu od 14. avgusta 1974 do 27. marca 1975, in Ana Uhernik, rojena 4. 7. 1936 v Gabrju, nekaznovana, v priporu od 14. avgusta 1974 do 27. marca 1975, se po določilu člena 321, točka 3, zakona o kazenskem postopku oprostita obtožbe.«

Kar 28 gosto tipkanih strani je obsegala obrazložitev takšne odločitve senata, v skopih orisih pa je njena vsebina naslednja. Da sodišče ni razpolagalo z nobenim neposrednim dokazom, pač pa so bili na razpolago le posredni dokazi, je pisalo v sodbi. Zakonca Uhernika sta nameravala v vinogradu nad Gabrjem razširiti svojo zidnico, in to v pot, kar je vzbudilo negotovanje vaščanov. Sodišče je pri tem ugotovilo, da sta bila Uhernikova ogorčena zaradi ugovorov nekaterih, češ naj izkop temeljev pomakneta nazaj s poti, da vožnja z vozovi ne bo ovirana, vendar med njimi ni bilo Jakoba Luzarja. Sodišče je na podlagi izjav prič imelo za dokazano, da sta se zakonca mirno sprizajmila s tem, da bosta temelje ob poti pač pomaknila v svoje zemljišče. Sicer pa sta se Uhernika z Luzarjem tudi sicer dobro razumela, celo pomagali so si med seboj, predvsem pri delih v vinogradu. Toliko v sodbi o motivu. Senat nato svojo odločitev opira na mnenje izvedenca, da na oblačilih Uhernikovih, ki sta jih imela oblečene usodnega dne in večera in ki so jima bila naslednji dan odvezta, ni bilo nikakršnih sledi Luzarjeve krvi niti nobenih sledov čiščenja. Prav tako na obleki pokojnega Luzarja ni bilo najdenih tekstilnih vlaken, ki bi lahko izhajala iz oblačil obeh obtožencev, niti na obtviti obtožencev niso bili najdeni nikakršni krvavi sledovi. Nedvomno je sodišče ugotovilo, da oblačila obeh Uhernikov niso prišla v stik s pokojnim Luzarjem, kar pa bi, če bi dejanje

storila, vsekakor morala. Največ prostora je v obrazložitvi sodbe namenjena priznanjem Ane Uhernik. Slednja je v novomeške zapore skrivoma dobivala pisma, ki naj bi jih pisal njen mož. Pisana niso bila z njegovo roko, češ da je za pisanje prenervozen in da mu jih zato piše sozattica obtožbe. V njih naj bi ji Martin sporočal, da naj prizna, česar je osumljena, in da bo tako lahko odšla domov k otrokoma. Podrobna vsebina pism ni znana, saj jih je Ana sproti raztrgala, zato pa je znana vsebina pisem, ki jih je ona skrivoma pošiljala možu. Martin je seveda odločno zanikal vsakršno pisanje pisem ženi, kar je tudi po svoje razumljivo, docela neložnično bi bilo namreč, da bi ženo nagovarjal k priznanju, ko pa je sam vseskozi vztrajno zanikal storitev dejanja. Očitno je Ana padla pod vpliv teh pisem, kar potrjuje tudi izjava psihiatra, ki je za Uhernikovo zatrdil, da je oseba na stopnji lažje debilnosti, slabše diferenciranja in dokaj sugestibilna. Uspoštevaajoč to mnenje, obtoženkin močan materinski čut, močno navezanost na oba otroka, je sodišče prišlo do sklepa, da je Uhernikova zločin pač priznala, a le zato, ker ni videla drugega izhoda, kako k otrokom. Senat je menil, da je njeno priznanje zategadelj lažno, kar se je potrdilo tudi kasneje, ko ga je energično zanikala in vztrajala pri trditvi, da je nedolžna. Na podlagi vsega tega je sodišče pač ocenilo, da zbrani dokazi, ki pa so le »indici«, kot piše v sodbi, ne tvorijo zaključnega kroga in so preslabotni za odločitev o krivdi obtoženih.

Okrožni javni tožilec se s takšno sodbo seveda ni strinjal, o njegovi pritožbi je Rhovno sodišče sRS razpravljalo 5. februarja 1976. O tem več prihodnjič.

BOJAN BUDJA

PRETEP V GOSTILNI

KRŠKA VAS — 29. januarja okoli 22.20 je prišlo v gostilni Prah v Krški vasi do prepira in pretepa med skupino gostov. Okoli 22. ure sta namreč na zaklenjena vrata lokala potrkala Tomaž Urbanč iz Mrtvic in Vlado Veselič iz Župeče vasi, v lokalu pa so takrat bili Ivan Lajkovič iz Črešnjic, Alojz Salmič iz Gorenje vasi, Jože Tomažin iz Straže in Pavle Pevec s Sel pri Raki. Omenjena družba je gosta pustila v lokal, potem pa od njiju terjala, naj jim plačata pijačo. Ko Urbanč in Veselič tega nista hotela, je prišlo do prepira in pretepa, ki se je z nekaj razbitimi zobmi končal pred gostilno.

Podvig dolenjske dvojice

Marjan Hribar in Gregor Komac v polfinalu letošnje članskega državnega prvenstva

JESENICE — V nedeljo končano 42. člansko državno prvenstvo v namiznem tenisu je prineslo v mnogočem presenetljiv razplet, predvsem pa vrglo na plano kopico mladih, obetavnih igralcev. In med njimi sta tudi Novomeščan Marjan Hribar ter Gregor Komac iz Kočevja, ki jima je na Jesenicah uspel edinstven podvig.

miznega tenisa, vendar, žal, nista vzdržala. Izkušenejša nasprotnika sta srečanje dobila, Hribarju, Komacu in Marjanu Oražmu, ki ju je ob pomoči Egora Žabkarja vodil, pa ostaja uteha, da imamo na Dolenjskem letos četrto najboljšo dvojico v državi. Prijetno in obetavno spoznanje. B. B.

NOVOLESOVCI SEDAJ TRIKRAT DOMA

NOVO MESTO — Po krajšem premoru se v soboto nadaljuje prvenstveni ligaški obračun. Košarkarji novomeškega Novolesa gostijo ob 19. uri v športni dvorani pod Marofom ekipo Slovana, že v sredo pa jim prihaja v goste nov nasprotnik. Prav tako ob 19. uri bodo doma odigrali zaostalo prvenstveno srečanje z domačim Heliosom, prihodno soboto pa igrajo pred svojimi gledalci že tretjo tekmo zapored, njihov nasprotnik je ekipa Cometa. Novomeščani računajo v teh tekmah na izdatno podporo s tribun, za svoje privržence pa bodo poslej na vsakem srečanju pripravili žrebanje vstopnic. V soboto bo prva nagrada gugalnik, v sredo pa izdelki otroškega programa AJDA.

BO PRITOŽBA SEVNIČANOV USPELA?

SEVNICA — Namiznoteniški igralci celjskega Ingrada so prvaki jesenskega dela prvenstva v I. B republiški ligi, a se kaj lahko pripeti, da bodo ostali brez naslova. Pritožili so se namreč Sevničani, kajti ekipa Ingrada naj ob Belčincih in Poljčanah ne bi imela registriranih svojih igralcev. Če bo tako — in vse kaže, da bo — potem bodo tem ekipam odvzete točke, kar bi seveda pomenilo, da so jesenski prvaki Sevničani in da imajo s tem lepe možnosti za končni uspeh.

V metliški Beti gorelo

Po prvih ocenah je škode za 10 milijonov — S požarom opravili delavci sami

METLIKA — V metliški Beti, tozdr Kodranka, je prišlo v nedeljo, 31. januarja, do večjega požara, ki je po doslej znanih podatkih povzročil za okoli 10 milijonov dinarjev škode.

je delavci tudi opekli, tako da so jim morali pomoč nuditi v metliškem zdravstvenem domu, eden pa je moral celo na zdravljenje v novomeško bolnišnico. Vzrok požara zaenkrat še ni znan in ga ugotavlja posebna komisija, kot smo pa že zapisali, sta požar in izpad proizvodnje povzročila milijardo starih dinarjev škode.

ZDOMCA TRČILA

DRNOVO — 30. januarja ob 12.20 se je 40-letni Fadil Uljubašić, začasnoma na delu v Švici, peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti proti Ljubljani, pri Drnovemu pa je na priključku zavil iz ceste. Ko je pripeljal do prednostne ceste Krško—Kostanjevica, vozila ni ustavil in je tako zakril trčenje z avtomobilom Franca Zalokarja, začasnega zaposlenega v Avstriji. Uljubašić se je hudo ranil, materialne škode pa je bilo za 3 milijone dinarjev.

Ogenj se je pojavil omenjenega dne okoli 9.50 na tekstilnem stroju znamke ART, vendar so bili delavci na srečo dovolj prirebnosti. Tudi za ceno opeklin so s požarom sami opravili in tako preprečili večjo škodo. Pri gašenju so se tri-

GROZIL DRUŽINI

KRŠKO — Miličniki so 28. januarja ob 23.45 prijeli večkratnega kršitelja javnega reda in miru, 36-letnega Jožeta Zorka iz Krškega. Možakar je doma pijan razgrajal, grozil ženi, 10-letno hčer pa opekeli s cigaretinim ogorkom. Čaka ga pot k sodniku za prekrške.

PREHITRO Z MOTORJEM

TRNJE — Brežičan Dušan Smrtnik se je 25. januarja okoli 21. ure peljal na kolesu z motorjem po cesti iz Brežic proti Dobovi. Zaradi prevelike hitrosti ga je v nepreglednem ovinku v Trnju zaneslo s ceste, da je padel in se hudo poškodoval. Zdravi se v brežiški bolnišnici.

VINJEN IN BREZ IZPITA?

REŠTANJ — 25. januarja ob 15.10 se je po lokalni cesti med Sedmom in Senovim na kolesu z motorjem peljal 27-letni Branko Moškon iz Reštanja. V domači vasi je zaradi prevelike hitrosti — ob tem obstaja tudi sum, da je vozil vinjen — izgubil oblast nad motorjem, zapeljal s ceste in padel ter se hudo poškodoval. Miličniki so ugotovili, da je vozil brez izpita.

Do smrti povozil pešca in pobegnil

Brezsrčnega voznika so miličniki kmalu izsledili

MILIČI — V nedeljo, 31. januarja, okoli 2.30 se je 59-letni Stevo Vrlinič iz Paunovičev peljal z osebnim avtom Z 750 po cesti iz Žuničev proti Miličem. Tukaj je nekaj pred vasjo dohitel pešca, 66-letnega domačina Radeta Miliča. Slednji je hodil ob desnem robu ceste proti domači vasi, med pešačenjem pa ga je Vrlinič s prednjim levim delom avtomobila zadel in zbil po cesti. Vrlinič se za nezgodo ni zmenil, pač pa je s kraja nesreče pobegnil, že ob 9. uri pa so na vrata njegovega stanovanja v Paunovičih potrkala miličniki. Vrlinič jim je skesano priznal povzročitev prometne nezgode. Rade Milič je hudim poškodbam podlegel na kraju nezgode.

Oba kriva hudega trčenja

24-letni Andrej Strmole z Brega hudim poškodbam podlegel na kraju nesreče

VELIKI GABER — V križišču cest v Velikem Gabru je prišlo v soboto, 30. januarja, do hude prometne nesreče, v kateri je izgubil

NESREČA MED PREHITEVANJEM

VIHRE — 51-letni Franc Rožman iz Dečnih sel se je 26. januarja ob 11.55 peljal z osebnim avtom iz Krške vasi proti Drnovemu, pri Mrtvicah pa je dohitel neznanu tovorno vozilo. Prišel ga je prehitel, takrat pa mu je nasproti z avtom pripeljal 38-letni Jože Ogrin iz Velikih Malenc. V čelnem trčenju sta se ranila oba voznika in 34-letna sopotnica Dragica Ogrin. Materialne škode je za 3 milijone dinarjev.

OSUMLJEN VLOMA IN KRAJE

TREBNJE — 20-letni Z. H. je utemeljeno osumljen, da je 30. januarja med 18.15 in 21. uro vlomil v garažo 25-letnega Edvarda Kutnarja iz Trnja pri Trebnjem. Z. H. je v garaži našel stoenko in jo tudi odpeljal, z njo pa pri Grospljem povzročil prometno nezgodo. Kutnar je dobil nazaj poškodovano vozilo, škode na njem pa je po grobih ocenah 2 milijona dinarjev.

Oba kriva hudega trčenja

24-letni Andrej Strmole z Brega hudim poškodbam podlegel na kraju nesreče

življenje 24-letni Andrej Strmole z Brega pri Temenici. V soboto nekaj čez 23. uro se je 21-letni Peter Trunkelj iz Vrtač pri Žužemberku peljal z osebnim avtomobilom Z-101 po regionalni cesti iz Medvedjeka proti Radohovi vasi. V križišču cest v Velikem Gabru je pripeljal s preveliko hitrostjo, kajti takrat mu je iz desne strani po lokalni cesti pripeljal voznik osebnega avtomobila Andrej Strmole in mu zaprl pot. Zaradi izsiljevanja prednosti na eni strani in prevelike hitrosti na drugi je prišlo do oplenjena vozila, po katerem je Trunkelj avtomobil zaneslo preko ceste v vogal stanovanjske hiše, od tam pa v bližnje drevo, medtem ko je Strmoletovo vozilo nekaj časa bočno drselo, nato trčilo v stanovanjsko hišo in se naposled zarilo v zemljo in betonsku jašek. Voznik Strmole je hudim poškodbam podlegel na kraju nesreče, skupne škode na obeh vozilih pa je za 6 milijonov dinarjev.

Vodstvo Sevnice

RK Sevnica pred končno zmago v zimski ligi

RADEČE — Sevniki rokometiši so v zimski ligi v radeški športni dvorani prikazali nadvse obetavno igro pred nadaljevanjem prvenstva v slovenski elitni konkurenci. Na enem najmočnejših tovrstnih tekmovalj v naši republiki so v sedmih kolidih zbrali kar 13 točk. Točko so Sevničani izgubili le z zagrebškim Chromosom, jesenskim zmagovalcem 2. zvezne lige — zahod.

Vodstvo Sevnice

RK Sevnica pred končno zmago v zimski ligi

V zimski ligi, ki jo RK Radeče prireja ob svoji 30-letnici, so le točko za Sevničani rokometiši Šoštanj, Prule na 3. mestu pa so zbrale 10 točk. Krčani so doslej osvojili 4 točke, njihov igralec Serbec pa je z 51 zadetki vodil na lestvici strelcev, pred Jelčičem (Chromos) s 47 in Sevničanom Trbovcem s 45 zadetki.

V nedeljo, 7. februarja, bodo Sevničani igrali s trboveljskim Rudarjem in po 18. uri še odločilno tekmo za sam vrh s Šoštanjem. Organizator je pripravil za prvouvrščne ekipe lepe nagrade — 300.000 din za zmagovalca, 250.000 din za drugo uvrščeno moštvo in 200.000 din za ekipo na 3. mestu.

ROKOMETNA ŠOLA V NOVEM MESTU

— V novomeški športni dvorani pod Marofom je gostovala 15. slovenska rokometna šola, ki je potekala med 28. in 31. januarjem. Šole — letos je bila tu že drugič — se je udeležilo okoli 120 rokometnih trenerjev iz cele republike, v vlogi demonstratorjev pa sta nastopila moška in ženska mladinska reprezentanca Slovenije. Posnetek je iz prikaza mladincev, v vlogi predavatelja pa je tokrat nastopil mag. Dinko Vuleta. Poleg njega so kot predavatelji sodelovali še dr. Jože Vidmar, dr. Franc Agrež, mag. Tone Ušaj, Tone Goršič, Miro Požun in svetovno priznani sodniški par Herbert Jeglič in Štafen Jug. (Foto: B. B.)

Derbiji z dolenjskim obeležjem

Novomeščan Igor Bučar poslej na enotni listi najboljših glavnih sodnikov Jugoslavije — Bo že letos piskal poklicnim nogometašem?

NOVO MESTO — Kdor se v Novem mestu vsaj malo ukvarja z branjem žoge, Igorja Bučarja zagotovo pozna. Poznajo ga pa še kje, dobro so ga spoznali nogometaši slovenskih lig pa že napol profesionalni žogobrcarji v II. zvezni ligi, ga bodo letos spoznali tudi naši najboljši poklicni nogometaši? Igor Bučar je namreč že celih 15 let nogometni sodnik, pred dnevi pa je prišla na dan novica, da je uvrščen na enotno listo glavnih sodnikov zveznih nogometnih lig v Jugoslaviji. Listo sestavlja 96 najboljših jugoslovanskih sodnikov, med njimi jih je Slovenija prispevala 7 in med njimi je poslej, kot rečeno, tudi Igor Bučar.

republiški ligi, ostale v drugi. Če je njegovo izračun vsaj približno točen, potem je za NK Elan odigral blizu 600 tekem, kar je vsekakor spoštljiva številka. In bil je že čas, da mesto prepusti mlajšim. Danes že pokojni Jože Mrzлак je bil tisti, ki ga je nagovoril, naj poskusi nogometni kruh še z druge strani. V roke mu je potisnil sodniško piščalko. Leta 1973 je Bučar v Ljubljani naredil izpit za podzveznega sodnika, po šestih mesecih pripravništva pa je postal stalni sodnik. Ne ve natanko, kolikokrat je doslej oblekel črni dres, ve pa zato, da je bila zanj najboljša šola triletno sojenje v

podzveznih ligah. Zakaj, ni težko uganiti.

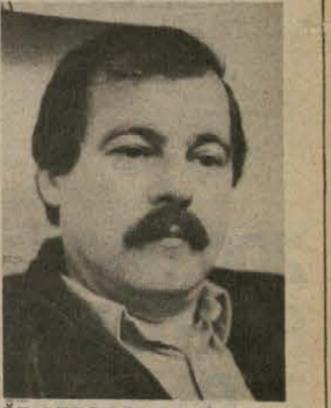
»To so hude lige, v njih sem se res kalil. Sodil sem domala vse vikende, ob sobotah pionirske in mladinske tekme, ob nedeljah članske. Kar pošteno sem si oddahnil leta 1976, ko sem izpolnil vse pogoje za republiškega sodnika. Štiri leta sem bil nato na tej listi, 15. marca 1980 pa sem v Portorožu napravil izpit za zveznega sodnika. Ze naslednjo sezono so me uvrstili na B listo zveznih sodnikov, kar je pomenilo, da sem na drugoligaških tekmah opravljal vlogo mejnega sodnika, dve leti kasneje, bila je to sezona 1982/83, pa sem prišel na listo glavnih sodnikov II. zvezne lige. Kar tri leta sem piskal po drugoligaških igriščih in vse je že kazalo, da bom naposled dobil priložnost tudi v prvoligaških obračunih. Za menoj je bilo namreč 35 tekem v II. ligi, ki sem jih vodil kot glavni sodnik, v 25 primerih sem bil mejni; ocene so bile dobre, toda zaustavila me je poškodba. Kot že rečeno, sem tako znova padel v republiško ligo, no, sedaj pa sem naposled le uvrščen v slovensko »reprezentanco« in na enotno listo glavnih sodnikov zveznih lig. Jasno, da je moja velika želja, da naposled piskam tudi najboljšim nogometašem.«

Igor Bučar je izkušen sodnik, v sodniški organizaciji tudi izredno cenjen. Leta 1985 je v II. zvezni ligi sodil prav vse derbije, kar zgovorno kaže, koliko mu zaupajo. Spominja se tekme med Spartakom in Iskrro, ki je odločala o novem prvotigašu, pa derbija med vinkovskim Dinamom ter Čelikom, kjer se je prav tako odločalo o prvaku lige. »Se posebej mi je v lepem spominu tekma v Subotici. Zmagal je Spartak z 1:0, z mojim sojenjem pa sta bili obe ekipi izredno zadovoljni. Kot dokaz temu so mi podarili žogo s podpisami vseh igralcev derbija.«

Nihče od dolenjskih nogometnih sodnikov se doslej ni povzpел tako daleč. Potrebno je pač veliko volje in odrekani. Pa za služi? »Zvezni sodniki dobimo povrnjene potne stroške in sodno takso v znesku 30.000 din ne glede na to, ali si glavni ali mejni sodnik. To je vse. Izgubljena je

katere bi kdo danes lahko nadomestil katerega od standardnih igralcev. Imamo kvaliteten vrh, za njim praznino in šele potem spet solidno zaledje. Vsekakor je danes naš prvi igralec Gregor Komac, ki ima v ligi edinstven rezultat: 26 zmag in en sam poraz. Svoji del je prispeval tudi Špelic, prav tako pa nista razičarala B. Pogorelec in Murn. Slednji s svojimi 15 leti veliko obeta in sčasoma bi lahko postal res velik igralec.« M. GLAVONJIČ

ZE LETOS NA PRVOLIGAŠKIH IGRISČIH?

— Igor Bučar, novomeški nogometni sodnik, je bil pred dnevi uvrščen na listo najboljših jugoslovanskih glavnih sodnikov, ki bodo sodili srečanja v zveznih ligah.

časa mi nihče ne povrne, za tiste ponedeljke, ko zaradi dolgih potovanj z enega konca države na drugi pač ne morem v službo, moram celo uporabiti redni dopust. Prosil sem v delovni organizaciji že za izrednega, a za moje početje nimajo posluha.«

Danes je Igor Bučar med sodniki, ki postajajo zanimivi tudi za velike klube. Z denarjem pod mizo se ne namakrat priti zelo daleč. »Ne smem reči, da pritisk klubov na sodnike ni, želijo pač, da se sodi njim v prid, prav tako pa je res, da klubi presneto dobro vedo, kdo je tisti sodnik, ki se ga da podkupiti. Jaz nisem na tem spisku in zagotovo nikoli ne bom.« Nemara je prav, da Igor Bučar, ki je bil leta 1978 tudi ustanovitelj novomeškega društva nogometnih sodnikov, sedaj, po reorganizaciji, pa je podpredsednik društva nogometnih sodnikov Ljubljane, pove tudi nekaj o dolenjskem nogometu. Eden redkih je, ki ga pozna z vseh strani. »Ne bi govoril o preteklosti, za danes pa menim, da je novomeški nogomet na dobri poti. Dolenjska si zagotovo zasluži ekipo v I. republiški nogometni ligi in Elan je ta čas na pravi poti. Zaradi pomanjkanja denarja, še zmeraj slabih pogojev za delo in tudi pomanjkanja kadrov je ta pot hudo podbijkava, a prepričan sem, da bo cilj kmalu uresničen, nemara že letos. B. BUDJA

TUDI MIRITI JE POTREBNO — Na posnetku vidimo Igorja Bučarja v vlogi sodnika srečanja med Dinamom in Čelikom v Vinkovcih. Pred 15.000 gledalci je odlično opravil svojo nalogo, objektiv pa ga je ujel med mirjenjem razburjenih vinkovskih nogometašev, še posebej Halilovića, ki je prav to sezono opozoril nase in postal tarča velikih klubov.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 2. II.

8.15 — 13.55 in 17.05 — 00.15
TELETEKST
8.30 ZIMSKI POČITNIŠKI SPORED
17.20 VIDEO STRANI
17.35 KLJUKČEVE DOGODIVŠČINE, 24. del
17.50 GRIZLI ADAMS, 1. del ameriške serije
18.15 R. BOŠKOVIČ: DUBROVČAN IN SVETOVLAN
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.24 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 SEVER IN JUG, 19. del nadaljevanke

21.15 ZMAGOSLAVJE ZAHODNE CIVILIZACIJE, 5. del dokumentarne serije
22.10 DNEVNIK
22.25 DP V ALPSKEM SMUČANJU — VELESALOM (Z), posnetek
22.35 GOSPOD ABEL, francoski film
Ostareli upokojenci nima pravzaprav nič več pred seboj. Toda možu se življenje spremeni v pravi pekel, ko najde v grmovju ženski čevlji. Tudi njegova gospodinja prispeva svoje in tako spremimo prikriti, a silno globoke strasti, ki jih že skoraj ni mogoče pričakovati pri ljudeh te starosti.
00.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Znanost — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 Ansambel

Rž — 19.30 Dnevnik — 20.00 Vrag na vasi (balet) — 21.45 Preizkus mikrofonov (romunski film) — 22.30 En avtor, en film

TV ZAGREB

8.25 Poročila — 8.30 Otroška oddaja — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 10.35 TV v šoli — 15.30 Poročila — 15.40 Hitavčki (lutkovna serija) — 16.00 Dober dan — 17.10 Kronika Reke — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Znanost — 18.30 TV galerija — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV kolektor — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Šefi (serijski film) — 21.00 Kvizoteka — 22.00 Dnevnik — 22.20 Po deseti (kulturni magazin) — 23.50 Bis (nočni program) — 01.20 Poročila

SOBOTA, 6. II.

8.20 — 01.05 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.50 RADOVEDNI TAČEK
9.05 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
9.15 Z BESEDO IN SLIKO
9.30 SOBA 405, 5. del serije
10.00 EX LIBRIS M&M, ponovitev 1. oddaje
11.00 PISMA IZ TV KLOBUKA
11.45 SLOVENSKI LJUDSKI PLES: PRIMORSKA
12.15 DINAR, ponovitev
12.55 JUGOSLOVANSKA TEVETKA
14.55 PO SLEDEH NAPREDKA
15.35 VIDEO STRANI
15.50 DOGODIVŠČINE NA OTOČJH, sovjetski film
17.00 KOŠARKA JUGOPLASTIKA: PARTIZAN
18.25 DA NE BI BOLELO: KONTRACEPCIJA
18.45 RISANKA
18.55 VIDEO STRANI

19.00 VREME
19.01 KNJIGA
19.24 ZRNO
19.30 DNEVNIK
19.55 NAŠ UTRIP
20.15 SOBOTNI VEČER — KRIŽ KRAŽ
20.45 ŽREBANJE 3x3
21.00 VRNITEV V PARADIŽ, 15. del nadaljevanke
22.45 DNEVNIK
23.00 DP V SMUČANJU — VELESALOM (M), posnetek
23.10 DRUGO IME ZA LJUBEZEN, avstralski film
Film je posnet po romanu Colleen McCulloughove, pisateljice Ptic trnov. Osrednja junakinja je medicinska sestra Honour, ki v bolnišnični bazi na avstralskem otoku med drugo vojno skrbi za pet vojakov. Je nežna, materska, že skoraj svetniška, a tudi nedosegljiva. Šesti vojak, Michael, podre red in uniči ravnotežje, ki vlada med njimi. Sprememba po prihodu Mika je usodna. Usodne dogodke sproži nasilen in nesramen Luce. Zatajevane

strasti in nebrzdana čustva pripeljejo do nasilja.
00.50 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

13.50 Kako biti skupaj — 14.20 Gospodar pristanov (ameriški mladinski film) — 16.30 Kapelski kresovi — 17.40 Bas fantazija — 18.40 Dallas — 19.30 Dnevnik — 20.15 Glasbeni večer — 21.35 Poročila — 21.50 Vinodolski zakonik (oddaja iz kulture) — 22.20 Športna sobota — 22.50 Kronika Festa

TV ZAGREB

8.50 Poročila — 9.00 TV v šoli — 10.30 Poročila — 11.25 Bis (ponovitev) — 12.55 Nogomet Partizan: Velež — 14.55 Sprašujemo skupaj — 15.30 Narodna glasba — 16.00 Sedem TV dni — 16.45 Poročila — 16.50 TV kolektor — 17.00 Košarka Jugoplastika: Partizan — 18.30 Prirčno vaši — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Concertino — 20.15 Ulica ribjih konzerv (ameriški film) — 21.45 Dnevnik — 22.00 Nočni program

NEDELJA, 7. II.

8.50 — 23.05 TELETEKST
9.05 VIDEO STRANI
9.20 ŽIV ŽAV
10.15 GRIZLI ADAMS, ponovitev 1. dela
10.40 VRNITEV V PARADIŽ, ponovitev 15. dela
11.30 VIDEO MEH, 2. oddaja
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.15 ŠOPEK DOMAČIH
13.35 BILLYJU WILDERJU V POČA-

STITEV, ameriški dokumentarni film
14.45 SAGRINA, ameriški film
16.35 PETER S POP SHOW

17.30 VUK KARADŽIĆ, 14. del nadaljevanke
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 TV MERNIK
19.24 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.00 PREŠERNOVA PROSLAVA, prenos

21.20 ZDRAVO ŽREBANJE PODARIM-DOBIM
22.50 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

8.55 Poročila — 9.00 Danes za jutri in igrani film — 14.00 Športno-zabavno popoldne — 19.30 Dnevnik — 20.00 Doba negotovosti (poljudnoznanstveni film) — 20.45 Včeraj, danes, jutri — 21.00 Mali koncert — 21.15 Športni pregled

PONEDELJEK, 8. II.

9.45 — 12.00 in 16.30 — 23.20
TELETEKST
MOZAIK
10.00 ZRCALO TEDNA
10.15 NAŠ UTRIP
10.30 IDEALIST, slovenski film
16.45 VIDEO STRANI
MOZAIK, ponovitev
17.00 ZRCALO TEDNA
17.15 NAŠ UTRIP
17.30 RADOVEDNI TAČEK
17.45 SOBA 405
18.15 ČAS, KI ŽIVI: PLEHARJI IZ ZAGORJA
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.24 ZRNO

19.30 DNEVNIK
20.05 MISTRALOVA HČI, 6. del nadaljevanke
21.05 OMIZJE
23.05 VIDEO STRANI

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Beograjski TV program — 19.00 Indirekt — 19.30 Dnevnik — 20.00 In beseda je film postala: Iskanja (slovenski film) — 22.35 Presej poželjenja (indijska ljubezenska lirika)

TOREK, 9. II.

9.45 — 11.20 in 16.10 — 23.25
TELETEKST
10.00 TV MOZAIK — ŠOLSKA TV
POKLICNO USMERJANJE: POKLICI V ZDRAVSTVU
POKLICI V KEMIJI
11.00 ORODJA PRIHODNOSTI: KJE SO JUGOSLOVANSKI ROBOTI
TOVARNE BREZ LJUDI TUDI PRI NAS
16.25 VIDEO STRANI
16.40 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev
17.40 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
17.45 TA ČUDOVITI NOTNI SVET
18.45 RISANKA
19.00 VREME

19.01 OBZORNİK
19.24 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 ZATIŠJE, 2. del drame
21.15 OSMI DAN, oddaja o kulturi
22.00 DNEVNIK
22.15 AMERIŠKO PLESNO GLEDALIŠČE ALVINA ALLEYA
23.10 VIDEO STRANI

SREDA, 10. II.

9.45 — 11.45 in 18.55 — 23.15
TELETEKST
MOZAIK
10.00 ZATIŠJE, 2. del drame
11.05 OSMI DAN, oddaja o kulturi
16.10 VIDEO STRANI
16.25 MOZAIK, ponovitev
17.05 Z BESEDO IN SLIKO — P. Vovranč: LEVI DEVZEJ
17.20 LJUBIM-LJUBIŠ, predstava KUD Grize
18.15 POKAŽI MI, KAKO: ZLEPA ALI ZGRDA
18.45 RISANKA

DRUGA TV MREŽA

17.10 Dnevnik — 17.30 Mali svet — 18.00 Po sledovih znanstvenih odkritij — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 Lestvica tujih — 19.30 Dnevnik — 20.00 Galerija Božidarja Jakca v Kostanjevici — 20.40 Zrebanje lota — 20.45 Poročila — 20.55 Zabavnoglasbena oddaja — 22.30 Udeležencin in priča (oddaja iz kulture)

DRUGA TV MREŽA

17.10 Poročila — 17.30 Otroška oddaja — 18.00 Izobraževalna oddaja — 18.30 Risanka — 18.40 Video godba — 19.10 Risanka — 19.30 Dnevnik — 20.00 Hokey Jesenice: Kompas Olimpija

ČETRTEK, 11. II.

9.45 — 12.35 in 16.00 — 23.15
TELETEKST
10.00 MOZAIK — ŠOLSKA TV
POKLICNO USMERJANJE: Poklici v živilski industriji
Poklici v lesarstvu
11.00 NOČ POGUMA, ameriški film
16.15 VIDEO STRANI
16.30 MOZAIK — ŠOLSKA TV, ponovitev

17.30 PISMA IZ TV KLOBUKA
18.15 PA SE SLIŠI — OB 80-LETNICI P. ŠIVICA, glasbena oddaja
18.45 RISANKA
19.00 VREME
19.01 OBZORNİK
19.24 ZRNO
19.30 DNEVNIK
20.05 TEDNIK
21.10 NA ROBU TEME, 4. del nadaljevanke

Novoles

lesni kombinat n. sol. a. novo mesto-straža

Komisija za delovna razmerja DSSS objavlja prosta dela in naloge

1. TAJNIKA SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Pogoji: končana višja šola pravne ali upravne smeri, nad 3 leta delovnih izkušenj

Kandidati morajo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od objave poslati na naslov: Kadrovsko-socialna služba, Novoles, 68351 Straža. Telefon h. c. 84-530 direktor 84-533

72/5

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA NOVO MESTO, Ulica talcev 3 a, telefon 21-319, 21-640

VABI OBČANE K VPISU v naslednje izobraževalne oblike:

- osnovna šola za odrasle od 1. do 8. razreda
- tečaj tujih jezikov za odrasle po AV metodi
- tečaj angleškega jezika za otroke od 1. do 8. razreda in nemškega jezika od 1. do 4. razreda osnovne šole
- tečaj slovenskega jezika za pripadnike drugih narodnosti
- začetni tečaj šivanja in krojenja
- nadaljevalni tečaj šivanja in krojenja

Prijave sprejemamo do sredine februarja t. l. oziroma do popolnitve števila slušateljev v posameznih oddelkih. Informacije dobite v tajništvu zavoda osebno ali po telefonu.

71/5

200.000 PAROV SMUČI Z BLANCE

Če predsednik radovljiške vlade izjavi, da je sreča, ker v občini nimajo industrijskih kolosov, a ob tem pove, da je Elan v letošnjem polletju ustvaril več kot polovico akumulacije občinskega gospodarstva, pa je zanimivo zvedeti, kaj je s tem mislil. Ali Elan ni eden tistih velikih kolektivov, ki bi mu v marsikakšni drugi občini z veseljem rekli gigant. No, tudi nesporazum je brž jasnejši, ko politik pove, da si občina ne želi velikanov na trhljih nogah, ampak organizacij, ki so vsaj približno tako prodorne, kot je Elan.

Odkar je Elan začel sodelovati s sevniškim Stillesom pri izdelavi tekaških smučih na Blanci, se še marsikje sprašujejo, zakaj se je mednarodno uveljavljeno podjetje športne opreme odločilo prav za sevniško podjetje. »Stališče Elana je, da je nujno preskusno obdobje, ko oba partnerja doumeta, da sta dovolj zrela za sodelovanje. Šele tedaj lahko pride do podpisa pogodbe,« je dejal prvi mož Elana Uroš Aljančič 16. septembra ob odpisu pogodbe o dolgoročnem tehničnem in poslovnem sodelovanju s Stillesom pri proizvodnji tekaških smučih. Kako resno so v Elanu iskali primerne družabnika, priča podatek, da so izbirali kar med 20 partnerji, trije so bili po opravljenem ožjem izboru pod strožjo lupo in naposled je dozorela odločitev za Stilles in njegov obrat na Blanci. Tradicija sevniških mizarjev, ki so si utrdili ugled doma in po svetu z najkakovostnejšim pohištvo in notranjo opremo (vsaj za naše pojme, saj so opremili vrsto reprezentančnih objektov), je bila verjetno tudi jeziček na tehnicni v prid Sevnice. Pogodba z Elanom je utrdila uspešno ozdravitev kolektiva, ki se je pred kratkim znašel celo pod prisilno upravo.

Gorenjci odkrito priznajo, da jih je k selitvi programa tekaških smučih prisilil predvsem položaj v Begunjah, kjer ni niti prostora niti dovolj delavcev. Torej povsem trezna poslovna odločitev. Podobni motivi so Elan pred časom usmerili, da je začel izdelovati alpske smuči tudi v Brnici na avstrijskem Koroškem, kamor je prenesel vso tehnologijo. Sprva jo je skušal usmeriti kar z Elanovega inštituta, pokazalo pa se je, da je bolje, da sami skrbijo za razvoj. Podobna usoda čaka morda tudi Blanco. Kdo bi si ne želel sodobne tehnologije, ki jo lahko dopolnjujejo vse večje izkušnje!

»Do leta 1990 načrtujemo, da bomo izdelali okrog milijon parov smučih, s čimer naj bi osvojili 12 do 15 odstotkov svetovne proizvodnje. To nam nikakor ne bi uspelo, če ne bi dajali veliko denarja za udriven ugled na tržišču, razvoj in marketing. Za to gre danes že petina celotnega prihodka. Želimo tudi ustrezno razpršiti proizvodnjo na alpske in tekaške smuči. 200.000 parov smučih naj bi izdelali na Blanci, 300.000 v Brnici, 500.000 parov pa v Begunjah; tod gre za najkakovostnejše alpske smuči z leseno sredico. Elan mora skrbeti za image.

Na Blanci verjetno so možnosti za širitev. Sodelujemo že z Agrostrojem, ki uspešno izdeluje čolne.

Zavedamo pa se, da bo treba še marsikaj storiti zlasti pri naših tekaških smučeh, delavci se morajo čim bolj identificirati z izdelkom, tako bomo najhitreje prišli do vrhunske kakovosti. Elan je že precej storil za to plat uveljavitve. Ne smemo se zadovoljiti z doseženim, to ne bi bilo v skladu z ambicijami tovarne. Že povečanje proizvodnje tekaških smučih od zdajšnjih 110.000 parov na 200.000 parov je vse prej kot enostavno. Žal v Jugoslaviji ni pravega zanimanja za smučarski tek, čeprav gre za zdravo rekreacijo in šport. Tržni prijemi doslej pri nas še niso obradili najboljših sadov, upamo, da se bo obrnilo na boljše, ko bomo skupaj z ljubljansko fakulteto za telesno kulturo pripravili program za populariziranje smučarskega teka. V skandinavskih deželah sploh ni takih težav, ker je tam tek nacionalni šport. Na elankah teče, denimo, tudi švedski as Blomquist. Prodaja tekaških smučih je močno vezana na razvita zahodna tržišča, predvidevamo, da bo okrog 70 odstotkov izdelkov prodanih na konvertibilno tržišče. Ker gre za vrhunske izdelke, je merilo samo eno: vrhunska kakovost. Pri svoji rasti v svetovni prostor si Elan ne more privoščiti nobene površnosti pri kakovosti in poslovnosti,« je poudaril Uroš Aljančič.

J. PERC

varujmo naše okolje pred požari

KJE LAHKO SLIŠITE STUDIO D

RADIJSKA SKALA

88 90 92 94 96 98 100 102 104 106

STUDIO D
UKV 100,6 MHz
ODDAJAMO VSAK DELOVNIK
OD 16 — 15 URE
OB NEDELJAH
OD 9 — 15 URE

STUDIO tel: 28-165 28-155

REDAKCIJA ČESTITKE OGLASI tel: 28-160

Spored Studia D

ČETRTEK, 4. februarja
16.00 Začetek, Pesem tedna, 16.30 Novice, Od A do Ž, 17.40 Čestitke naših poslušalcev, 18.00 Kronika Dolenjske, Čestitke naših poslušalcev, Biba leze — biba gre, Studio D jutri

PETEK, 5. februarja
16.00 Začetek, Pesem tedna, 16.30 Novice, Tema tedna, 18.00 Kronika Dolenjske, Biba leze — biba gre, Studio D jutri

SOBOTA, 6. februarja
16.00 Začetek, Izbor pesmi tedna, 16.30 Novice, Brez dnevnega reda, 18.00 Kronika Dolenjske, Nagradna uganka, Biba leze — biba gre, Studio D jutri

NEDELJA, 7. februarja
16.00 Začetek, Pesem tedna, Iz vaše kuhinje, Lestvica zabavne glasbe, 10.00 Kronika Dolenjske, Repičeva draga, 10.30 Kmetijska oddaja, 11.00 Mali oglasi, 11.30 Čestitke naših poslušalcev, Studio D jutri

PONEDELJEK, 8. februarja
16.00 Začetek, Pesem tedna, 16.30 Novice, Tema dneva, 18.00 Kronika Dolenjske, Biba leze — biba gre, Studio D jutri

TOREK, 9. februarja
16.00 Začetek, Pesem tedna, 16.30 Novice, Odgovarjamo na vprašanja poslušalcev, 17.40 Čestitke naših poslušalcev, 18.00 Kronika Dolenjske, Čestitke naših poslušalcev, Biba leze — biba gre, Studio D jutri

SREDA, 10. februarja
16.00 Začetek, Pesem tedna, 16.30 Novice, Tema dneva, 18.00 Kronika Dolenjske, Lestvica narodno-zabavne glasbe, Biba leze — biba gre, Studio D jutri

Z datumom 17. december je izšla 21. številka Skupščinskega dolnjskega lista, v kateri objavljajo:

OBČINA ČRNOMELJ

Sklep o valorizaciji leštvic za davek od premoženja in premoženjskih pravic v odloku o davkih
Sklep o valorizaciji 2. leštvic v 2. členu odloka o davku na promet nepremičnin

OBČINA NOVO MESTO

Odlok o spremembi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča občine Novo mesto
Odlok o prenehanju lastninske pravice na območju, namenjenem za kompleksno graditev — razširitev pokopališča v Prečni
Popravek odloka skupščine občine Novo mesto o določitvi matičnih območij v občini Novo mesto (SDL št. 7/87)
Popravki odloka o ravnanju z odpadki na območju občine Novo mesto (SDL št. 19/87)
Popravek odloka skupščine Novo mesto o prenehanju lastninske pravice na območju, namenjenem za kompleksno gradnjo Žabja vas — dopolnitev v Novem mestu (SDL št. 26/87)

OBČINA RIBNICA

Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini Ribnica
Odredba o pristojbinah za kritje stroškov veterinarsko higienske službe v občini Ribnica

OBČINA TREBNJE

Odlok o spremembi odloka o davku na promet nepremičnin
Odlok o zazidalnem načrtu Kamnje pri Sentrupertu
Sklep o prenehanju sklepa o začasnih ukrepih družbenega varstva zoper DO Gradbeno in komunalno podjetje Trebnje, TOZD Gradbeništvo, TOZD Komunala in DSSS
Objava valorizacije leštvic davčnih osnov za davek na promet nepremičnin
Objava valorizacije leštvic davčnih osnov in dohodkovnih cenov iz odloka o davkih občanov občine Trebnje

Z datumom 31. december 1987 je izšla 22. številka Skupščinskega dolnjskega lista, v kateri objavljajo:

OBČINA ČRNOMELJ

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin
Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Črnomelj v prvem trimesečju 1988
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov skupščine občine Črnomelj
Popravek odloka o določitvi matičnih območij, sedežih matičnih območij in matičnih knjig, ki se vodijo po matičnih območjih (SDL št. 1/87)

OBČINA METLIKA

Sklep, s katerim se odreja javna razgrnitev osnutka zazidalnega načrta za območje urejanja Bočke — Strmec
Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Metlika za leto 1987

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačila za storitve
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov in strokovnih služb občine Metlika
Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Metlika za I. trimesečje 1988

OBČINA NOVO MESTO

Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Novo mesto za leto 1987
Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Novo mesto v I. trimesečju 1988
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od proizvodov in od plačil za storitve
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Novo mesto
Odlok o spremembi odloka o davku na promet nepremičnin
Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča
Odlok o spremembi mej katastrskih občin Bršljin, Ždinja vas, Rago-vo in Gotna vas
Odlok o spremembi mej naselij Podturn pri Dol. Toplicah, Sela pri Dol. Toplicah, Dolenje Polje, Gorenja Straža, Sredinice in Potok pri Gorenji Straži
Odlok o imenovanju ulic v naselju Dolenjske Toplice
Odlok o združitvi in spremembi imen naselij in imenovanju ulic v naselju Straža
Odlok o imenovanju ulic v naselju Otočec
Odlok o ustanovitvi upravne organizacije za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje občine Novo mesto

OBČINA RIBNICA

Sklep o valorizaciji davčnih osnov po odloku o davkih občanov
Odlok o potrditvi zaključnega računa proračuna občine Ribnica za leto 1986
Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Ribnica za leto 1987
Odlok o spremembah odloka o davku na promet nepremičnin
Odlok o spremembah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve
Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Ribnica v prvem trimesečju 1988
Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o turistični taksi
Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča na ureditvenih območjih v občini Ribnica

OBČINA TREBNJE

Odredba o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen v občini Trebnje
Odredba o dajanju soglasja k cenam v občini Trebnje
Odlok o uskladitvi in dopolnitvi dolgoročnega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 2000 z obveznimi prostorskimi sestavinami dolgoročnega plana SR Slovenije za obdobje 1986 do leta 2000 in dopolnitvi družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986 do leta 1990 ter o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev dolgoročnega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 2000 ter družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 1990
Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o organizaciji in delovnem področju upravnih organov občine Trebnje
Odlok o določitvi obveznosti plačevanja prispevka iz dohodka za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe v občini Trebnje
Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Trebnje v prvem trimesečju 1988

Odlok o spremembi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve

Z datumom 13. januar 1988 je izšla 1. letošnja številka Skupščinskega dolnjskega lista, v kateri objavljajo:

OBČINA ČRNOMELJ

Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede živali in živil živalskega izvora, za izdajo dovoljenja za prodajo mleka ter o plačevanju dela stroškov veterinarsko-higienske službe v občini Črnomelj

OBČINA METLIKA

Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen
Odredba o dajanju soglasja k cenam

OBČINA NOVO MESTO

Odredba o določitvi najvišjih cen (prečiščeno besedilo)
Odredba o dajanju soglasja k cenam
Sklep o oblikovanju konferenc delegacij za delegiranje delegatov v skupščino SIS za varstvo pred požarom občine Novo mesto
Sklep o razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta pokopališča v Prečni

MEDOBČINSKE OBJAVE

Sklep o pristopu k ustanovitvi Radia Novo mesto p. o.
Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah in obveznostih ustanoviteljic Radia Novo mesto p. o.

Z datumom 29. januar 1988 je izšla 2. letošnja številka Skupščinskega dolnjskega lista, v kateri objavljajo:

OBČINA METLIKA

Sklep o ugotovitvi, da je samoupravni sporazum o ustanovitvi SIS za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Metlika sklenjen
Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine metlika Statut samoupravne interesne skupnosti za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje osnovne preskrbe občine Metlika
Odlok o uvedbi agromelioracijskega postopka na agromelioracijskem območju Rosalnice, Božakovo in Drašiči
Odredba o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede živine in živil živalskega izvora, za izdajo dovoljenja za prodajo mleka ter o plačevanju dela stroškov veterinarsko-higienske službe v občini Metlika

OBČINA NOVO MESTO

Popravki objavljenih odlokov skupščine občine Novo mesto
Odlok o določitvi obveznosti plačevanja prispevka za pospeševanje družbeno organizirane tržne proizvodnje hrane, zagotavljanje nemotene osnovne preskrbe in za blagovne rezerve
Odlok o določitvi poprečne gradbene cene stanovanj in poprečnih stroškov komunalnega urejanja zemljišč na območju občine Novo mesto
Odredba o spremembah in dopolnitvah odredbe o določitvi najvišjih cen
Sklep o valorizaciji cen geodetskih storitev
Popravek odredbe o dajanju soglasja k cenam (SDL 1/88)

OBČINA TREBNJE

Odločba o uvedbi komasacijskega postopka na območju dela katastrskih občin Sentrupert, Bistrica, Straža in Ostrožnik

Onesnaženje

V MIRNI UMIRA ŽIVLJENJE

lastni ribogojnici s prostovoljnim delom zredili približno dva milijona potočnih postrvi, kar je zadostovalo za vsakoletno porabiljenje vseh njihovih gojitvenih potokov. Zaradi pomorov rib, ki se vrstijo iz leta v leto, pa je Sevnice vse bolj strah, da ne bodo več kos moritvam. Zakoni, ki ribiče in njihovo delo ščitijo, so po njihovem mnenju preblagi in zastareli, sodišča ukrepanja prepočasna, kazni pa so tako mile, da onesnaževalci nikakor ne prizadenejo.

»Naposled že tudi gola statistika jasno potrjuje, da se naše reke vse bolj spreminjajo v odtokne kanale. Ze podatek, da je pred približno 10 leti okrog 170 ribičev naše družine nalovilo od 6 do 7 ton rib, lani pa le še 1400 kilogramov, je dovolj zgovoren. Naša gospodarska politika se že lep čas suče le okrog gradnje ribnikov. Skoraj ves denar, ki ga pridobimo iz odškodnin in lastnega žepa, porabimo zanje. Ne umikamo se od tekočih rek, toda od naših ribičev, pa čeprav športnih, ne moremo pričakovati samo izpolnjevanja dolžnosti, temveč jim je treba tudi nekaj dati. Na Savi imamo zaenkrat le še čuvajsko službo in nič drugega,« ogorčeno razmišlja Boris Mejak, tajnik RD heroja Maroka, ki je že 18 let ribič.

Sava že vrsto let prinaša ogromno onesnaženih in strupenih odpadkov, vse slabše pa so razmere tudi v Mirni. Po mnenju velikega prijatelja naših voda in sodnega izvedenca za oceno odškodninskih zahtev slovenskih ribičev do onesnaževalcev, dipl. inž. agr. Toneta Simončiča, je poseben problem tudi jedrska elektrarna Krško. Ribiči se jezijo na atomsko elektrarno in dokazujejo, da je ribja steza, ki jo je naredila in dvakrat popravljala nuklearka, še zmeraj nefunkcionalna, saj ribe ne morejo neovirano potovati po njej. Pri izlivu Mirne v Savo pri Dolenjem Boštanju se je pred gradnjo atomske elektrarne drstilo 80.000 do 100.000 rib, zadnja leta pa se jih drsti le še 10.000 do 12.000. Če nuklearka v kratkem ne bo usposobila ribje steze, bo propadla vsa Sava.

Da bo zadeva še bolj tragična, je območna vodna skupnost Novo mesto uničila še edino drstišče rib v izlivu Mirne. Od 800 metrov dolgega drstišča je ostala le polovica nedotaknjene in primerne za drstenje.

Ribiči se jezijo tudi na novomeške cestarje, ki so zemljo, drsečo s hribov na cesto Boštanj — Mokronog, kratkoma odrinili kar v Mirno in zasuli še tistih nekaj tolmunov in preostalih 400 metrov drstišča. Ribe se zdaj ne bi več drstile na tem drstišču, če bi bila seveda na njegovi zgornji strani čez boštanjski jez narejena ribja steza. Sevnški ribiči so že pred pol leta naročili zanjo načrte pri Zavodu za ribištvo in Vodnogospodarskem inštitutu v Ljubljani. Za te listine so morali vnaprej plačati 320 starih milijonov. Ljubljanci se teh del še niti lotili niso in v Sevnici se ne morejo znebiti vtisa, da niso kos sprejeti in drago plačani nalogi.

Že študija, ki jo je RD heroja Maroka leta 1985 naročila pri Zavodu za ribištvo v Ljubljani, s katero naj bi ugotovili, kakšen je vpliv industrijskih in komunalnih odpadnih vod na biološke in kemične lastnosti Mirne, je ugotovila, da je

Mirna na nekaterih delih spremenjena v industrijski kanal. Predvsem sta onesnažena njen srednji in spodnji tok, ki bi morala biti po svojem naravnem značaju najbogatejša z vodnim življem. Mirna je na svojem toku od izvira potoka Gabrovščica do izliva v Savo prejemnik vseh odpadnih voda celotne industrije in komunale ob sami reki in ob njenih večjih ter manjših pritokih. Kakovosti pritokov Mirne v raziskavi niso ovrednotili. Večji onesnaževalci so tovarne, ki spuščajo v reko organske snovi. KPD Dob s farme govedi in prašičev spušča gnojekovo v tri lagune, ki se od spomladi do jeseni napolnijo. Če tedaj obilno dežuje, izteka gnojekova prek jam v Mirno. Tik nad Mirno ima več koritastih silosov, iz katerih silaži sok, ki vsebuje mlečno kislino, sicer izteka v posebne lovilnike, toda če dežuje in se le-ti napolnijo, tečejo sokovi naravnost v nekaj metrov oddaljeno Mirno.

»Nekateri onesnaževalci se kar naprej sprenevedajo, češ da niso oni krivi za pomore rib, zahtevajo vedno znova dokazila, ker hočejo zavlačevati z izplačilom odškodnine ali pa se celo nadejajo, da enkrat ne bomo več zmogli plačati zelo dragih analiz. Res bo v prihodnje z Zavodom za ribištvo sodelovanje vse težje, saj so njegove usluge za nas veliko predrage. Vzorec vode ali ribe, ki smo ga lani poslali v analizo, je stal 7 starih milijonov, po vsakem onesnaženju pa je treba pobrati 3 do 5 vzorcev. Pri lanskem pomoru v slamonidnem potoku Hinji, kjer je zaradi galvanskih odpadkov poginilo okrog 2500 rib, v glavnem lepih

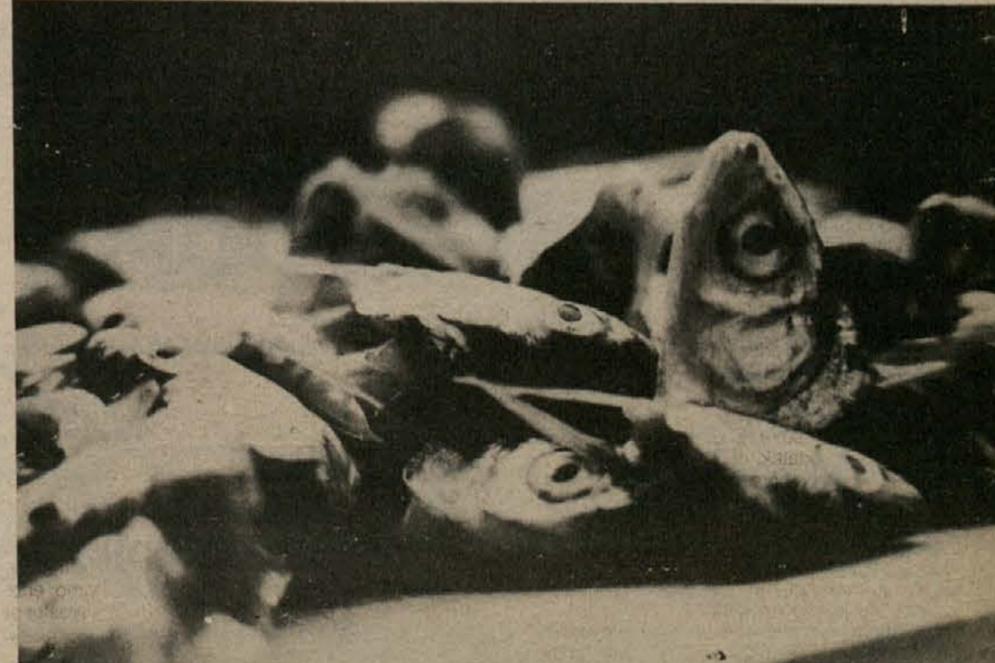
potočnih postrvi, so morali vzeti kar 11 vzorcev, da smo lahko natančno določili onesnaževalca.

Precej hudi smo na VGP Novo mesto, saj delavci vodnogospodarskega podjetja včasih tudi brez vnaprejšnjega opozorila zaorjejo z buldožerji in drugimi stroji po dolgem in poprek, najraje pa ob večjih in manjših potokih. Nekateri manjši gojitveni potoki kar izginejo, saj jih preprosto zasujejo. Je kdo pomislil, koliko denarja bo šlo, da bi iz najslabše zemlje dobili nekaj hektarov boljšega zemljišča?

Naši protesti zaležejo kaj malo. Potoki se še naprej spreminjajo v kanale, v katerih ni življenja. S takimi posegi spreminjamo celotno okolje. Zaradi golosekov ob potokih pa tudi na travnikih, kjer bo nekoč rastel krompir, izginejo ptice in druge živali,« prizadeto pripoveduje Boris Mejak.

Že omenjena študija je dokazala, da je bilo leta 1969 ujetih 16, leta 1985 pa le še 14 vrst rib. Pohro, pisanko in ostriža, ki so se pred 15 leti pojavljali po celotnem toku, so zdaj našli le še v posameznih delih reke, potočno postrv pa le na enem mestu. Mirna kaže podobo naravnega vodotoka le še nad krajem Mirna in le še delno v spodnjem delu pred izlivom v Savo. Hidroregulacije so že precej »posodobile« eno lepših in z ribami najbogatejših dolnjskih rek. Ljudje, ki živijo ob bregovih Mirne ali pa imajo tam samo svojo zemljo, ugotavljajo, da so ti posegi krivi, da je reka hitrejša in zdaj češče poplavlja.

PAVEL PERC

AGROMECHANIKA

SAMO V AGROMECHANIKI PSC KRANJ in MARIBOR

- brezobrestni kredit za traktorje TV 430 traktorje TV 523
- in za lastno proizvodnjo (škropilnice, atomizerji, predsetveniki, planirna deska)
- ali 15% popusta za gotovinsko plačilo
- servisiranje traktorjev v roku 7 dni, zakonito opravljen nulti servis, ki je pogoj za enoletno garancijo — smo edini pooblaščen servis za področje Slovenije
- kvalitetna oskrba z rezervnimi deli — pošiljamo tudi po pošti
- prodaja ostale kmetijske mehanizacije (IMT Beograd, itd.)

AGROMECHANIKA KRANJ — generalni zastopnik tovarne traktorjev Tomo Vinkovič Bjelovar za področje Slovenije
AGROMECHANIKA Kranj — tel. št. 064 — 34-032, 34-033, 34-034, 34-035
AGROMECHANIKA Maribor — tel. št. 062 — 38-980, 38-864

trgovsko podjetje

NOVOTEHNA

68001 novo mesto, glavni trg 11

»Novotehna« trg. podjetje na debelo in drobno, p. o. Novo mesto Glavni trg 11

Razpisna komisija razpisuje prosta dela in naloge:

- 1. vodenje finančno-računovodskega sektorja**
Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
- da imajo končano VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe ekonomske ali komercialne smeri
 - da imajo 5 oz. 4 leta delovnih izkušenj

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

- 2. evidentiranje blaga v glavnem skladišču**

Pogoji:
— končana V. stopnja strokovne izobrazbe ekonomske smeri
— 2 leti delovnih izkušenj

Kandidati za razpisna dela in naloge naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh na naslov: Novotehna, kadrovsko-spolni sektor, Glavni trg 11. O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

62/5

lesnina

LESNINA LJUBLJANA
TOZD LI SOPOTA RADEČE

Pot na jez 12
Komisija za delovna razmerja

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

- 1. LESNI TEHNIK ALI LESNI DELOVODJA
za vodenje izmene**

POGOJI:
— lesarski tehnik — V. stopnja izobrazbe
— dve leti delovnih izkušenj
— dvomesečno poskusno delo
— odslužen vojaški rok
— delo za nedoločen čas
— OD po pravilniku

- 2. VEČ KV MIZARJEV
za delo v proizvodnji**

POGOJI:
— IV. stopnja — KV mizar
— dve leti delovnih izkušenj
— dvomesečno poskusno delo
— odslužen vojaški rok
— delo za nedoločen čas
— OD po pravilniku

- 3. VEČ PKV IN NKV delavcev
za delo v proizvodnji**

POGOJI:
— končana osnovna šola
— zaželjene 6-mesečne del. izkušnje
— dvomesečno poskusno delo
— odslužen vojaški rok
— delo za nedoločen čas
— OD po pravilniku

Pod tč. 1 nudimo eno stanovanje, ki bo vseljivo ob koncu tega leta.

Ker naša TOZD razvija proizvodnjo izdelkov za izvoz, se bodo sprejeti kandidati lahko angažirali pri realizaciji naših izvoznih načrtov.

Kandidati, ki izpolnjujejo pogoje za opravljanje razpisanih del in nalog, naj oddajo pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti v roku 8 dni v kadrovsko-spolni sektor TOZD SOPOTA RADEČE, Pot na jez 12, kjer dobijo tudi vsa dodatna pojasnila.

63/5

TUDI ČASOPISOV VEČKRAT ZMANJKA

toda **NIKDAR**
v kiosku **DELO**

na Glavnem trgu v NOvem MESTU

DELO in vse edicije ČGP Delo
boste tu vedno našli!

**NR, JANA, TELEKS, STOP, KIH,
DR. ROMAN, AVTO MAGAZIN,
ZDRAVJE, RADAR, MOJ MIKRO**

LJUBITELJI DIATONIČNE HARMONIKE — FRAJTONARICE!

V kratkem bo izšla

ŠOLA ZA DIATONIČNO HARMONIKO

na osnovi prijemnih not.

Bo v slovenščini in je primerna za samouke, za učitelje glasbe in druge!

Zaradi določila naklade prosim za prednaročila na naslov:
ŽAGAR STANKO, Alter Flurweg 1,
8350 Plattling, ZR Nemčija,
ali po telefonu št. 9949 — 9931 — 4529

66/5

DO IMV NOVO MESTO TOZD COMMERCE

razpisuje javno licitacijo
za prodajo rabljenih vozil:

Zap. št.	znamka in tip	letnik	inv. štev.	stanje	izklicna cena
1.	IMV 2200 D	1979	1625	nevozen	500.000,—
2.	IMV 2200 D	1980	1618	nevozen	500.000,—
3.	IMV 2200 D	1980	1617	nevozen	300.000,—
4.	IMV 2200 D	1980	1616	nevozen	450.000,—
5.	IMV 1600 BR	1968	1610	nevozen	150.000,—
6.	IMV 1600 SB	1977	1613	nevozen	200.000,—
7.	IMV 1600 SB	1973	4889	nevozen	300.000,—
8.	IMV 1600 SB	1974		nevozen	100.000,—

Licitacija bo v soboto, 1. 12. 1988, v prostorih oddelka za cestnega tovornega prometa IMV TOZD Commerce v Novem mestu s pričetkom ob 14. uri. Vozila si interesenti lahko ogledajo na dan licitacije od 11. do 13. ure.

Varščino v višini 10% bomo sprejemali med 12. in 14. uro. Nakup vozil je po sistemu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Izlicitirani znesek mora kupec plačati v petih dneh po licitaciji, sicer bo prodajalec zadržal 10% varščine. Kupci plačajo za izlicitirana vozila prometni davek.

69/5

Na podlagi sklepa upravnega odbora **GASILSKEGA DRUŠTVA TREBNJE** z dne 27. 1. 1988 objavljamo javno licitacijo

ZA GASILSKI DOM TREBNJE

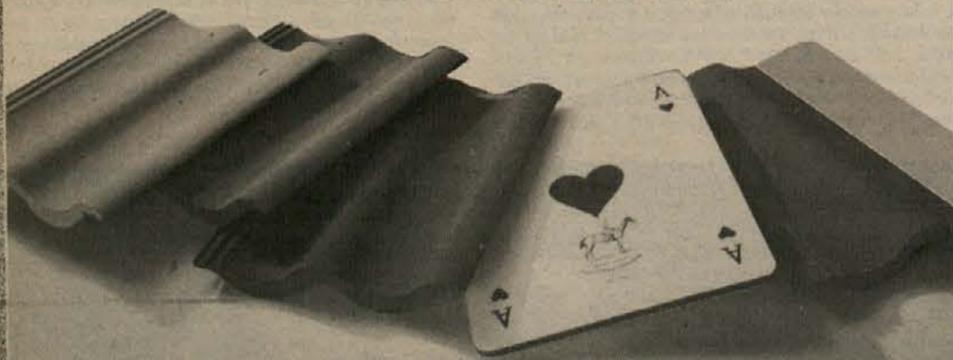
Javna licitacija bo v nedeljo, 14. 2. 1988, ob 9. uri pri gasilskem domu v Trubarjevi ulici v Trebnjem.

Interesenti si lahko dom predhodno ogledajo v soboto, 13. 2. 1988, med 14. in 16. uro.

Informacije lahko dobite po telefonu (068) 44-531.

67/5

AKCIJSKA PRODAJA

ADUT VAŠEGA DOMA

Betonski strešniki: rdeče, rjave, grafitno sive, cementnosive
Prodaja v vseh Dolenjskih trgovinah z gradbenim materialom. Plačilo na 10 obrokov, dostava po dogovoru.

(068) 76-230

emona dolenjka

68000 novo mesto, glavni trg št. 28

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

PRODAJA

poslovne prostore, ki jih bo gradil v Ribnici na Dolenjskem — v kareju ob Cesti na Ugár, Gallusovem nabrežju in Urbanovi ulici:

Gostinski lokal ob Gallusovem nabrežju kot gostišče reprezentančnega restavracijskega tipa z vrtom ob reki Bistrici. Bruto površina lokala znaša 180 m². Obstaja tudi možnost gradnje separeja v nadstropju — bruto površine do 60 m². V prvem nadstropju je možen nakup dvosobnega stanovanja.

Frizerski ženski salon ali pa modistka z butikom. Lokal je bruto površine 40 m² in bo lociran na Urbanovi ulici. Obstaja tudi možnost nakupa stanovanja.

Vse informacije dobite pri GIP »PIONIR« NOVO MESTO, TOZD TKI — Komericalno predstavništvo Ljubljana, Dvorčakova 5, telefon: 061 321-349.

Misli A. Grabarja

• Edina zares branja vredna knjiga je knjiga življenja. Ta se ne odpira po človekovi volji, ampak z njegovo prostostjo in prepuščenostjo. Listi te knjige se obračajo nepredvidljivo, kakor v vetru.

• Da bi človek lahko okusil bogastvo tega, kar je, mora žrtvovati tisto, česar ni, se pravi svoje utvare o tem, kar naj bi bilo. Ta žrtev ni lahka, kajti naša slepila so nam prirasla k srcu bolj kot resničnost.

• Nevarno je biti bogat materialnih in drugih dobrin, kajti bogastvo uspava.

• Treba je biti nag pred življenjem. Čemu ustvarjati videz z lastnimi oblačili?

• Izogibaj se ljudi, ki te silijo, da se jim prilagodiš. Čuvaj kot zaklad tiste, ki ti pustijo, da si resnično ti.

• Nosi pogumno svoje breme in boš v drugih sprožil moč za prenašanje njihovega.

• Življenje človeku dá oči, pogledati pa mora sam.

• Srečen si, kadar si dober. Bistvo dobrote pa je v tem, da se ne sprašuješ preveč, ampak samo storiš.

• Če si neskončno majhen, če si nihče, kako te bo tisti, ki je pred teboj in je mogoče hudoben, rani? Nobena puščica ne zadene tega, česar ni.

• Dober sad ne more rasti na slabem drevesu, zato je treba deblo oklestiti in včasih iti prav do korenin.

• Zakaj so gozdovi prazni, čeprav so tako čudoviti, zakaj je prazna narava, ki je tako tiha in mirna? Pač zato, ker ljudje žive v prepričanju, da bodo nekaj zgubili, če ne bodo ves čas nekaj grabili in prekladali.

• Narava ne pozna človekovih sistemov. Vsi so izmišljeni.

objavlja
JAVNO PRODAJO

rabljenih vozil in pisarniškega inventarja, ki bo v nedeljo, 14. 2. 1988, ob 8. uri za stavbo občinske skupščine.

Zap. št.	Tip vozila	Letnik	Izključna cena
1.	Z-750	1981	750.000,—
2.	Z-101	nekompleten	80.000,—
3.	Več rabljenih koles z motorjem		
4.	več rabljenih koles		
5.	pisalni in računski stroji		
6.	fotokopirni stroj		
7.	drobni inventar in pohištvo		

Ogled vozil je na dan javne prodaje uro pred pričetkom. Za vozila pod 1. in 2. točko je potrebno položiti varščino v višini 10% na dan licitacije. Nakup vozila je po sistemu VIDEO—KUPLENJO. Poznejših reklamacij ne upoštevamo. Kupec plača kupljeno TAKOJ.

70/5

GOK ČRNOMELJ

DO »GOK« ČRNOMELJ
DELAJSKI SVET DO

razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi za 4-letni mandat

DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- da ima visoko, višjo ali srednjo izobrazbo gradbene, lesne, strojne ali ekonomske smeri in vsaj 5 let delovnih izkušenj pri vodstvenih delih,
- da ima pozitiven odnos do samoupravljanja, socialistične družbene ureditve, družbenopolitičnih organizacij, da je moralno neoporečen in da izpolnjuje pogoje glede na 511. člen Zakona o združenem delu,
- da ob imenovanju poda program razvoja DO.

Pisne prijave kandidatov z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema razpisna komisija DO »GOK« 8 dni po objavi razpisa. O izidu izbire bodo kandidati pisno obveščeni v 7 dneh po dnevu sprejetega sklepa o izbiri. Sklep o izbiri bo sprejet v 30 dneh po dnevu poteka razpisnega roka.

68/5

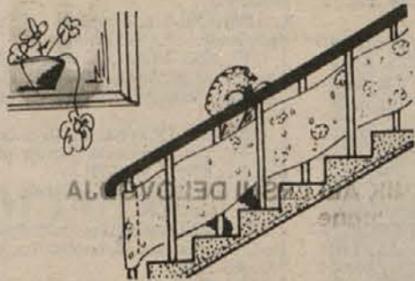
BREZ SNEGA IN BOLEZNI

KOČEVJE — Čeprav ni bilo snega, so na kočevski šoli s preživetni počitnicami zelo zadovoljni, najbolj pa zato, ker v prvem popočitniškem šolskem dnevu ni bilo izostankov zaradi bolezni ne pri šolarjih in ne pri tovarišicah. Kljub pomanjkanju snega pa šolarjem med počitnicami ni bilo dolgčas. Pridno so obiskovali plesne vaje in razne krožke. Računalniški krožek se bo začel te dni.

MANJ NOVOGRADENJ

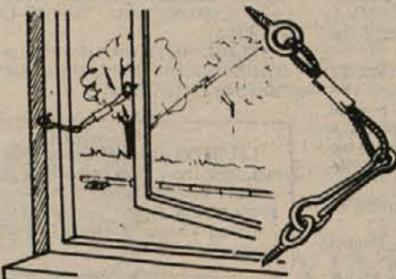
RIBNICA — V ribniški občini načrtujejo za letos na področju stanovanjskega gospodarstva manj družbeno namernih gradenj. Dokončali bodo šeststanovanjski blok v Sodražici. V Ribnici bodo v tako imenovanem »kareju« začeli graditi tri poslovno-stanovanjske objekte z 12 družbenimi stanovanji. Začeli bodo tudi priprave za gradnjo stanovanjskega bloka (po sprejetju zaidalnega načrta za Trg Veljka Vlahoviča) in poslovne stavbe (na območju bivšega doma JLA—Oničeva hiša).

DOBRO JE VEDETI

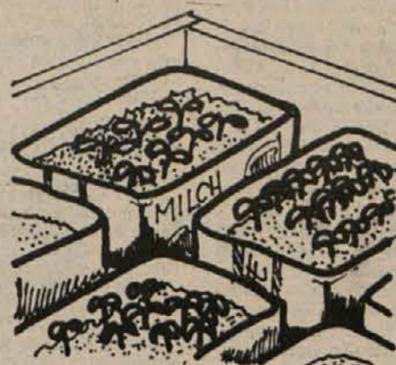
Zavarovanje stopnišča

Priljubljen kraj za otroško igranje je stopnišče. Še posebno če so palice na stopniščni ograji dovolj narazen, da lahko zlezeš skozi, bo to za otroke pravi raj. Toda to je lahko zelo nevarno. Enostavna rešitev je v tem, da med palicami potegnemo kos dolge tkanine in ga pritrdimo na spodnjem in zgornjem stebru stopnišča.

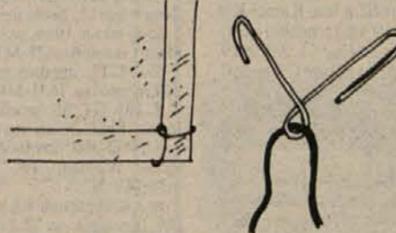
Varno okno

Okna je seveda treba odpirati, da bi prezračili prostore. Vendar je to izredno nevarno, če imate v stanovanju otroke, zlasti v višjem nadstropju. Svetujemo vam, da si omislite takšno varnostno zaponko. Če hočete, da bi bilo okno odprto, naravnajte z dolžino vrvične pentlje.

Uporabna mlečna embalaža

Iz ene embalaže alpskega mleka, ali dveh lahko napravite dve posodi za sadlke. Embalažo morate prerezati, kot prikazuje risba. Zemljo dajte v posodi in ju postavite na kakšno ustrezno mesto, ali v večjo škatlo.

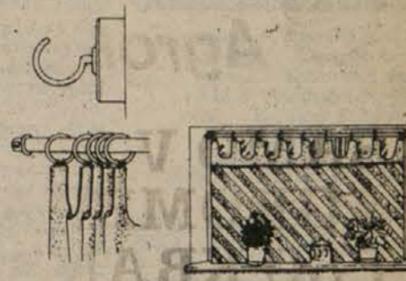
Držaji slik iz penj

Uokvirjanje grafik je za domačega mojstra pravi podvig. Grafike morajo biti uokvirjene med stekloma pa se zastavlja vprašanje, kako stekla spojiti in jih obesiti na steno.

Če boste močnejše penje upognili po priloženi risbi in jih spojili z najlonskim sukancem, boste odlično povežali stekla, namenjena za uokvirjanje grafik.

»Saj ste me vi klicali, mene, glavnega kuharja, ali ne?«

Poceni karnisa

Poglejmo, kako si lahko naredite enostavno in poceni karniso za manjše okno v stanovanju. Vzemite metlin držaj in ga odrežite na potrebno dolžino. Na zaveso našijte plastične, ali kovinske obročke s potrebnim premerom, skozi njih potisnite palico in vse skupaj spravite skozi kavlja, ki ste ju pritrdili na okenski okvir.

Otroška shramba

Prvo polico nad tli namenite za otroške igrače. Tako bodo otroku vse stvari za zabavo vselej pri roki, hkrati pa ne bo segal po drugih stvareh. Da pa bi bil ta prostor videti urejen, namestite pred polico zaveso — otrok jo bo zlahka odrinil in si vzel igrače.

ZAHVALA

Komaj 50 let stara nas je mnogo prezgodaj in nepričakovano zapustila naša najdražja

MARIJA STARIHA

iz Štrekljevca 13 pri Semiču

Najlepše se zahvaljujemo dobrim sosedom in vaščanom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih, sorodnikom, prijateljem in znancem, Iskri Semič in GIP Pionir-TOZD TKI za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Iskrena zahvala tudi sosedu Metki za poslovljni govor in gospodu župniku za lepo opravljeni obred ter vsem, ki ste našo Marijo tako številno pospremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

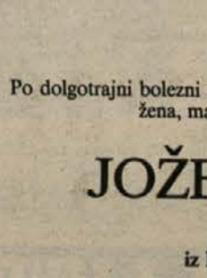
V 80. letu starosti nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

FRANC HITI

z Drnovega

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, pomoč, podarjene vence in cvetje ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala kolektivu Kovinarske za podarjena venca in izrečeno sožalje, Zdravstvenemu domu Krško za nego na domu, gospodu kaplanu za obiske na domu in gospodu župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je v 53. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama, sestra in teta

JOŽEFA PIRNAR

roj. FABJAN

iz Dol. vasi pri Mirni peči

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebna zahvala sosedom in vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih. Zahvala tudi OO ZSMS Dolenja vas, OOS Novoteks Vinica in sodelavkam ter župniku za opravljeni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: vsi njeni

dežurni poročajo

ODPELJAL KOLO Z MOTORJEM — Neznani storilec je v noči na 31. januar iz garaže 60-letnega Jožeta Bartulja iz Ločne odpeljal kolo z motorjem znamke APN. Lastnik je oškodovan za okoli 150 tisočakov. Tatu še iščejo.

UKRADEL AVTOMOBILSKO KOLO — V času med 26. in 29. januarjem je neznan storilec ukradel kolo iz osebnega avtomobila 48-letnega Milana Milanova iz Novega mesta. Ta je imel avtomobil parkiran pred stanovanjskim blokom Nad mlino, izginotje kolesa pa ga je po grobih izračunih prikrajšalo za 65 tisočakov.

OB BRUSILNI STROJ — V noči na minulo soboto, 30. januarja, je nekdo vlomil v stanovanjsko hišo Silve Zupančič iz Vranovičev. Od lastnice si je samovoljno sposodil brusilni stroj, vreden kakih 100 tisočakov.

Ata, trpel si, trpljenje si prestal, zdaj boš v grobu mirno spal. V domu našem je praznina, v srcih naših bolečina, le en up nas še krepi, da srečamo se v večnosti.

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat, stric in tast

STANE DIM

z Račjega sela 3 pri Trebnjem

Ob tragični izgubi se prsrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam pomagali, darovali cvetje in pokojnika v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku. Posebna zahvala DO Novoles-TOZD TPE Račje selo, Tesnila Velika Loka, GD Račje selo, govornikom Milanu Kovačiču in Ladetu Požesu, pevcem in gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Lojzka, hčere Slavka, Marinka, Bojana z družinami in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustila naša draga

FRANČIŠKA SLADIČ

iz Gornjih Laknic 35 pri Mokronogu

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovano cvetje, vence in izrečeno sožalje. Posebna zahvala za nesebično pomoč Danici Železnik, Branki Brajer, Toniju Markeljcu in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, Jožetu Novaju za poslovljne besede in g. župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 4. februarja — Andrej Petek, 5. februarja — Agata Čobota, 6. februarja — Ljubo Nedelja, 7. februarja — Rihard Ponedeljek, 8. februarja — Janez Turek, 9. februarja — Polona Sreda, 10. februarja — Silvan Četrtek, 11. februarja — Zvezdana

LUNINE MENE 11. februarja ob 0.01 — zadnji krajec

kino

BREŽICE: 5. in 6. 2. (ob 20. uri) italijanski erotični film Noči gospe Simone, 7. (ob 18. in 20. uri) ter 8. 2. (ob 20. uri) francoski kriminalni film Pokvarjeni policaji, 9. in 10. 2. (ob 20. uri) ameriška komedija Beatlesmanija — nori dnevi. ČRNOMELJ: 4. 2. (ob 19. uri) ameriški glasbeni film Najstnice, 5. 2. (ob 19. uri) in 7. 2. (ob 20. uri) ameriška komedija Protokol, 7. 2. (ob 17. uri) angleški avanturistični film Detektiv Harieta Zaper, 9. 2. (ob 19. uri) jugoslovska komedija Bog je zaman umrl, 11. 2. (ob 19. uri) ameriška vojna komedija Mash. KRŠKO: 4. 2. (ob 11. in 18. uri) ameriška risanka Racman Jaka in njegova klapa ter (ob 20. uri) ameriška

službo dobi

POZOR! Ali ste že kdaj razmišljali o prodaji otroškega programa. Vsi interesi se dobimo v soboto 6. februarja, v hotelu Kandija, Novo mesto, ob 17. uri v posebni sobi. (P5-1MO) HONORARNO DELO nudimo komunikativnim osebam. Tel. (061) 784-013, kličite med 17. in 21. uro. Lasten prevoz ni obvezen! (P1-8MO) SOFERJA C-kategorije zaposlim takoj. Ivan Salomon, Pot na Ploščo 43, Krško. Tel. 72-291. (521-SD-5)

stanovanja

DEKLE, zaposleno, nujno potrebuje manjše stanovanje ali sobo s kuhinjo in souporabo kopalnice v Novem mestu blizu centra. Telefon 20-341, popoldne. (621-ST-5) Zamenjam družbeno garsonjero (34 m²) za dve ali trisobno v Novem mestu. Informacije tel. 26-416 (popoldan). (P-6-3-MO) ZAPOSLEN mlajši moški išče ogrevan bivaljni prostor. Sifra: »PLAČILO IN POMOC«. (P5-6MO) OGREVANO GARSONJERO v Novem mestu ali bližnji okolici išče mlada uslužbenka. Tel. 24-213, int. 246. (541-ST-5) SOBO v centru mesta oddamo mlajši upokojenci. Ostalo po dogovoru. Telefon (068) 21-082. (539-ST-5) VISOKO NAGRADO nudim tistemu, ki preskrbi sobo ali stanovanje samskemu moškemu. Ponudbe pošljite pod naslov: »DOBRO PLAČILO«. (ček-ST-5) STANOVANJE v bloku oddamo. Naslov in oglaševalni oddelki. (502-ST-5) IŠCEM garsonjero ali sobo z uporabo kuhinje in kopalnice. Javite se na telefon 26-593, med 4. in 7. uro. (524-ST-5) SOBO na Brodu doli slovenski fant, ki dela popoldne. Telefon (068) 24-100. (514-ST-5) DRUŽBENO ENOSOBNO STANOVANJE (43 m²) na Cesti herojev menjam za starejše dveipol sobno ali trisobno, lahko brez centralne. Informacije na tel. 24-184. (516-ST-5)

motorna vozila

GOLF, bencinar, letnik 1981, prodam. Tel. 65-725. (586-MV-5) Z 750, letnik 1978, dobro ohranjeno,

komedija Kdo bo ubil mojo ženo? 5. 2. (ob 21.30) francoski erotični film Princeza z asfalta. 6. 2. (ob 11. uri) in 7. 2. (ob 18. uri) italijanski akcijski film Clovek, imenovan Buldožer. 6. 2. (21.30) italijanski avanturistični film Kiborg, 9. 2. (ob 17. uri) risanka in (ob 20. uri) angleška komedija Dirka za časom. Od 9. do 11. 2. (ob 18. uri) domači otroški film Čisto pravi gusar. 11. 2. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film Šakali — ameriška pravica.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 4. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Top gun, 5. (ob 11. uri) ter 6. in 7. 2. (ob 16. uri) zgodba o skilastem levu — ameriški film Daktri. Od 5. do 7. 2. (ob 18. in 20. uri) premiera: ameriško-italijanski film groze Pheomena. 8. 2. (ob 20. uri) akademija, 9. in 10. 2. (ob 18. in 20. uri) ameriški pustolovski film Divji otok, 11. 2. (ob 19.30) gostuje Sekstet Gabt s solisti.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 5. do 7. 2. italijanski erotični film Sužnja greha. Od 8. do 10. 2. ameriška komedija Dirka Canonball. TREBNJE: 6. in 7. 2. ameriška komedija Vroči žvečilnik.

SEVNICA: 4. in 5. 2. (ob 19. uri) ameriški avanturistični film Karate Kid II. 6. in 7. 2. (ob 19. uri) ameriški akcijski film Pekel Rio Abaha. 11. 2. (ob 19. uri) francoski film Avanture Gwendoline.

prodam. Tel. 24-792. (590-MV-5) ZASTAVO 616 diesel, kasanar, vozen z B kategorijo, letnik 1976, motor 1979, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. (607-MV-5) GOLF, letnik 1981, prodam. Tel. 75-541 po 16. uri. (598-MV-5) PRODAJ PRINZA. Marjan Džmič, Slavka Gruma 19, Novo mesto. (601-MV-5) R 4, 1979, odlično ohranjen, ugodno prodam. Tel. 24-862. (606-MV-5) R 4, letnik 1977, obnovljen, registriran, in Z 101, letnik 1980, prodam. Gregorčič, Mokronog, tel. 49-107. (605-MV-5) ZAMENJAM R 4 GTL, 1982, odlično ohranjen, za JUGO 45 ali prodam. Tel. 24-862. (606-MV-5) ŠPORTNO ŠKODO, letnik 1977, prodam. Marjan Lužar, Vinica 15, Šmarješke Toplice. (607-MV-5) IMV R 4 GTL, letnik 1986, prodam. Tel. 43-840. (611-MV-5) R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Turk, Mali Orehek 5, Novo mesto. (615-MV-5) R 4 GTL, letnik 1985, garažiran, prodam za 5.8 M. Tel. (068) 20-234. (612-MV-5) MOPED AVTOMATIK, skoraj nov, prodam. Franc Oštr, Sirje 24 a, Raka. (608-MV-5) R 4, letnik 1978, obnovljen, prodam. Tel. 20-507 (068) od 7. do 8. ure zjutraj. (609-MV-5) GSX CIMOS, letnik 1978, prodam. Šegova 89, Novo mesto, od 16. ure dalje. (616-MV-5) LADO 1200 S prodam. Tel. 74-947. (P5-15MO) Z 101, letnik 1983, prodam. Junc, Otočec 101. (562-MV-5) Z 101 prodam ali menjam za moped z doplačilom. Tel. 24-891, Bohte, Pot na Gorjance 26, Novo mesto. (557-MV-5) PRODAJ dve popolnoma novi gumi Michelin MXL 155/70SR 13. Informacije po 18. uri na tel. (068) 24-832. (P5-14MO) R 4 prodam. Anton Kastelic, Otočec 89, tel. 85-042. (559-MV-5) VISA club, letnik 1982, prodam. Prešeren, K Roku 71, Novo mesto. (570-MV-5) R 4 TLJ, letnik 1984, prodam. Stane Tršinar, Stara vas 17, 68275 Škocjan. (560-MV-5) R 4, letnik 1981, prodam. Tel. 43-736, Dol. Težka voda 31. (558-MV-5) Z 750, letnik 1976, prodam. Kolenc, Dol. Kamence 61/b, Novo mesto. (574-MV-5)

Nov moped TOMOS APN 6 prodam po zelo ugodni ceni. Šobar, Nad mlino 17, od 17. do 20. ure. (575-MV-5) MOSKVIČA 1500, registriranega do julija, prodam. Tel. 84-652, popoldne. (578-MV-5) GOLF, letnik 1981, prodam. Tel. 46-592. (P5-16MO) FORD ESKORD 1.1, prva registracija 1978, prodam. Tel. (068) 21-227, od 15. ure dalje. (578-MV-5) ZASTAVO 101 medizeran, letnik 1979, prodam. Troha, Brezovica, 68220 Šmarješke Toplice. (580-MV-5) AVTO CITROEN GS 1.2, letnik 1979, prodam. Tel. 22-987. (581-MV-5) PRODAJ malo rabljen kazon za ZASTAVO 624, 614, 4.20 m x 2 m. Učman, Črmošnjice 48. (584-MV-5) NOV R 4 GTL in R 5 GTL ugodno prodam. Tel. 52-000. (585-MV-5) LADO 1600, ZASTAVO 750, letnik 1976, 1979, TLS 14, APN 6 zaradi odhoda v JLA prodam. Tel. 49-188, popoldne. (668-MV-6) Z 850, letnik 82, registrirana od novembra, v dobrem stanju, prodam. Tel. (068) 26-704. (ček-21) W 1200, letnik 1976, prodam. Kralj, Močvirje 6, Bučka. (649-MV-5) F 750, letnik 1982, prodam. Tel. 27-861. (620-MV-5) JUGO 45, letnik 84, prodam. Radež, V Brezov log 15, Novo mesto. (623-MV-5) R-4, letnik 1984, nujno prodam. Ilar, Mala Cikava 6. (628-MV-5) R-4 GTL ugodno prodam. Tel. 22-249, popoldan. (631-MV-5) Z 101 GT/55, letnik 1984, prodam. Branka Škof, Birčna vas 8 b. (634-MV-5) JAWO 350, nov model, staro pet mesecev, prodam. Tel. (068) 65-744. (635-MV-5) R-4 GTL, letnik 83, prodam. Tel. 27-807, Smolenja vas 22. (637-MV-5) MINI 1000, odlično, prodam. Plantan, Zagrebška 13. (638-MV-5) Z 101 GTL, letnik 83, prodam. Malnarič, Kristanova 28, Novo mesto. (639-MV-5) R-4, letnik 84, prodam. Tel. 21-288. (640-MV-5) APN 6 in 14 M prodam. Saje, Dol. Kamenje 4. (645-MV-5) GOLF, letnik 80, in 96-basno klavirko, novo, prodam. Potov vrh 1 b. (647-MV-5) JUGO 45, letnik 85, in jugo 45, letnik 84, prodam. Toš, tel. 84-561, od 15. do 17. ure. (643-MV-5) Z 750, letnik 1977, prodam. Mohar, Potov vrh 1 a. (659-MV-6) ZASTAVO 750, letnik 1980, v odličnem stanju, zelo ugodno prodam. Tel. 21-155. (658-MV-5) LADO 1200, karambolirano, letnik 1984, prodam. Marinka Sever, Bič 5, Veliki Gaber, tel. (068) 44-942, od delavnih dopoldne. (P5-25MO) GOLF D, letnik 1979, prodam. Cena 350 mil. Tel. 72-446, zvečer. (654-MV-5) Z 101 GTL 83/11 prodam. Pršina, Dol. Kamence 93, Novo mesto. (651-MV-5) ZAMENJAM R 5, nov, za novejši letnik golfa. Tel. 75-512. (650-MV-5) VW 120, letnik 1975, malo karambolirano, prodam. Lavrič, Peter, Gorenja Straža 96. (534-MV-5) TOVORNJAK Mercedes kiper 13, 13, dvojni pogon, letnik 1971, prodam. Tel. 24-077, popoldne po 20. uri. (P5-5MO) VW 1300, letnik 1970, prodam za rezervne dele. Prodam tudi novo kompletno izpušno cev za VW 1300 ter vse štiri amortizerje. Stane Lunder, Polje 9, 68296 Krmelj. (528-MV-5) KADETA po ugodni ceni prodam, letnik 1978. Anton Potočnik, tel. (068) 56-237. (513-MV-5) FIČA, letnik 1979, prodam. Stane Kovačič, Nad mlino 45, Novo mesto. (527-MV-5) LADO 1300 S, 1986, prodam. Tel. (068) 43-797. (508-MV-5) 125 P, letnik 1977, prodam za 45 M. Strajnar, Češnjek, Trebnje. (526-MV-5) APN 6, letnik 1987, ugodno prodam. Vili Kastelic, Dol. Težka voda 8/a. (519-MV-5) R 4 TL, letnik 1977, obnovljen, prodam. Tel. 27-319. (509-MV-5) APN 6 nujno prodam. Je dodatno opremljen. Penca, Dol. Mokro polje 9, Šentjernej. (545-MV-5) TOMOS 14 M prodam. Franc Tomažin, Šentjakob 4, Šentjernej. (549-MV-5)

prodam

PRAŠIČA, težkega, 150 kg, prodam. Tel. 20-425. (552-PR-5) ZMAJA Ikarus, za začetno letenje, poceni prodam. Tel. 21-853. (555-PR-5) PRODAJ kolje za vinograd in umetni kamen za oblaganje fasade (cokla). Tel. (068) 49-037. (564-PR-5) KAVČ in dva fotelja prodam. Tel. 21-675. (563-PR-5) PRODAJ pralni stroj, zamrzovalno skrinjo (50 l), termoakumulacijski peč (3,5 kW), okroglo kuhinjsko mizo. Kastelic, Krmelj 86 a. (P5-12MO) KOZOLC — dvojni (štiri okna) prodam. Tel. (068) 84-925. (582-PR-5) NOV STROJ za izdelavo betonskih blokov in kock za tlak kock, električni betonski mešalec (300 l) ter strešno konstrukcijo, les dol 9 m, ugodno prodam. Informacije v Sevnici, tel. 82-011. (665-PR-5) GLASBENI STOLP, skoraj nov, prodam. Tel. 52-816, popoldan. (648-PR-5) KRAVO, brejo 9 mesecev, in kobilo, brejo 9 mesecev, staro osem let, prodam. Dol. Kamence 27. (627-PR-5) KRAVO s teletom ugodno prodam. Franc Zupančič, Dol. Ponikve 9. (626-PR-5) KOBILO, staro štiri leta, brejo 9 mesecev, prodam. Draginc, Konec 11 a. (629-PR-5) KOSTANJEVE STEBRICE za vi-

nograd in belo vino prodam. Tel. 27-781. (630-PR-5) STREŠNE, 8 m, in špirovce, 7 m, prodam. Hrušica 32. (632-PR-5) OTROŠKI VOZIČEK tribuna, globok, kot nov, prodam za 80.000 din. Grubar, Staro Sejmišče 4, Šentjernej. (618-PR-5) DOMAČE OLIVNO OLJE in črno beli televizor — sprejemnik gorenje prodam. Tel. 42-555. (622-PR-5) DVOJNI KOZOLEC prodam. Tel. 23-941. (636-PR-5) CISTERNO (4000 l) prodam. Franci Bevc, Luterško selo 15, Otočec. Tel. 84-975. (P5-22MO) SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam. Nadu, Bršljin 42, Novo mesto. (641-PR-5) PRIKOLICO za osebni avto, nosilnost 500 kg, prodam. Tel. 76-067. (633-PR-5) TRIBUNA otroški športni voziček prodam. Tel. služba 22-534, Sonja. (589-PR-5) ČRNO-BELI TELEVIZOR, star eno leto, prodam po ugodni ceni. Tel. 49-007. (P5-18MO) PRODAJ 2 m³ suhih smrekovih desk (5 cm in 25 mm). Tel. 65-301 zvečer. (394-PR-5) LESNOOBDELOVALNO KOMBINIRKO francoske izdelave KITY K 5 z bogatim dodatnim priborom prodam. Cena 2.400.000 din. Tel. 47-431. (ček-PR-5) ŠTEDILNIK (3 plin, 1 elektrika) prodam. Slavka Gruma 15, Novo mesto, Damjanovič. (593-PR-5)

LJUBITELJI dobre kapljice. Enkratna priložnost! Vino, belo iz Plešivice, zelo kvalitetno, poceni prodam. Prodaj tudi žganje — silivovko. Zvonimir Tomac, D. Reka 5, Jastrebarsko. (666-PR-6)

ŠANK, dolg 3 m, in juke box ugodno prodam. Tel. (068) 82-395, vsak dan po 12. uri. (595-PR-5) ELEGANTNO MOŠKO ročno uro Galaxy prodam. Tel. 42-288. (597-PR-5) PRODAJ rabljeno (kavč, fotelja, pohor, pisalna miza in stol) za 25 SM. Tel. 24-162. (599-PR-5) ODPRT KAMIN AZUR s toplozračnim izmenjevalcem, nov, prodam. Moč 12000 cca. Tel. dopoldne 42-002, popoldne 42-114. (604-PR-5) RAZTEGLJIV KAVČ TROSED prodam. Tel. (068) 22-683. (596-PR-5) PRAŠIČA, težkega okoli 140 kg, prodam. Jože Lužar, Vinica 15, Šmarješke Toplice. (600-PR-5) PRODAJ kombiniran štedilnik (plin — elektrika — drva) za zvidavo, skrinjo (novo ali staro), kupepershub in motor no škropilnico. Urbančič, Gorenji Podboršt 8, Mima peč. (550-PR-5) GLASBENI STOLP Nordmende — 3000 S v garancijski, še zapakiran, prodam. telefon (068) 20-374. (502-PR-5) PRODAJ 80 kg težkega ovna solčavske pasme. Vinko Lukšič, Vavta vas, tel. 84-817. (ček-PR-5) PRODAJ trajno žarečo peč TOBI, rabljeno 6 mesecev. Janez Kašnik, Mestne njive 9e. 22-194. (522-PR-5) BULDOŽER TG 50 prodam. Andrej Pinter, Tel. Loka 66, tel. 44-779, zvečer. (520-PR-5) PRODAJ tračno žago in cirkular. Tel. popoldne 23-789. (523-PR-5) STRUŽNIČO za les prodam. Anton Potočnik, tel. (068) 56-237. (513-PR-5) UGODNO prodam štedilnik (trije plin, eden elektrika). Pirc, Majde Šilc 2, Novo mesto. (512-PR-5) KANU Bober, klitirad, prodam. Tel. (068) 33-312. Kličite po 18. uri. (P5-8MO)

kmetijski stroji

TRAKTOR IMT 540 (1200 delovnih ur), dobro ohranjen, prodam. Može, Jurnas vas 2. (551-KS-5) PRODAJ tračno žago s traktorjem. Tel. 24-752. (568-KS-5) TRAKTOR Tomo Vinkovič (18 KM), letnik 1979, prodam. Ivan Pangerčič, Prilipe 2 c, Brežice. (566-KS-5) TRAKTOR IMT 558 v voznem stanju in enega po delih prodam. Tel. 27-107. (573-KS-5) UGODNO prodam TVT 523, letnik 1985, s plugom in klistimati branami. Zdravko Savor, Kanižarica 39, Črnomelj, tel. (068) 52-104. (P5-17MO)

MLIN, pnevmatsko-avtomatski za mletje žita, prodam. Zmogljivost do 600 kg na uro. Informacije na tel. (061) 722-470. (P5-11MO)

NOV TRAKTOR torpedo 48 prodam 10% ceneje. Tel. 25-800. (625-KS-5) TRAKTOR univerzal 550, star tri leta, prodam ali menjam za univerzal 445, kosilnico BCS 127, staro tri leta, klavdivar (šrotar) in tehnično do 100 kg, Dol. Kamence 27. (627-KS-5) TRAKTOR IMT 539, 80 delovnih ur in 4 t prikolico prodam. Strugar, Ločka 7, Črnomelj. (642-KS-5) TRAKTOR same delfino, 2000 ur, prodam. Gajič, Lobetova 7, Novo mesto. (646-KS-5) ZAMENJAM težak dvobrazdni plug za lažji vinogradniški (Batuje). Tel. (068) 76-051. (644-KS-5) BCS kosilnico 110 cm, bencin — petrolej, starejši tip, brez sedeža, prodam. Tel. (061) 791-818, zvečer. (P5-27MO) PRODAJ traktor ferguson 339 in buldožer TG 50. Telefon 88-307. (653-KS-5) PRODAJ traktor šore, letnik 1983, in kmetijo z novo dokumentacijo v Pečicah, s telefonom. Škerbinek, Černejceva 19, Brežice (pri bolnišnici). (652-KS-5) DVE NOVI TRAKTORJSKI GUMI 11 x 28 prodam. Jože Lešnjak, Volčakova

vas 9, Šentjernej. (588-KS-5) KOSILNICO BCS (petrolej), prodam. Franc Sintič, Gabernik 2, Škocjan. (610-KS-5) PLUG POSAVEC prodam. Jože Lukšič, Podgrad 12, Novo mesto. (591-KS-5) PRIKOLICO (1,5 t), primerno za lažji traktor, prodam. Grabljevec, Vel. Videm 9, Velika Loka. (594-KS-5) ZETOR 52-45 na štiri pogone, malo rabljen, prodam. Grmovlje 4, 68275. (600-KS-5) FREZO Labin Progres TPS 140 diesel prodam. Filipovič, Meniška vas 11, Dolenjske Toplice, tel. 65-477. (603-KS-5) TRAKTOR Steier (18 KM) s koso ugodno prodam. Stane Habe, Tribučje 12, Črnomelj. (538-KS-5) OBRAČALNIK za traktor in kosilnico BCS prodam. Ulčnik Majcen, Tržišče, tel. 88-828. (511-KS-5) TRAKTOR Guldner (18 KM) prodam. Tel. (068) 69-404 od 16. ure dalje. (546-KS-5) KOSILNICO BCS prodam. Tone Štimpfel, Vel. Strmica 13, Trebelno. (543-KS-5)

kupim

OSTREŠJE (obžagano) ali hlodovino kupim. Brane Uhernik, Otočec 48. (614-KU-5) STANOVANJE v Novem mestu kupim. Tel. 22-278, popoldne. (P5-23MO) KUPIM motor za VW 1500 kubikov. Ponudbe na tel. (061) 320-814, 451-258. (P5-21MO) V Novem mestu kupujem starejšo hišo ali zazidljivo parcelo. Tel. 24-679, popoldne. (579-KU-5) MODELE za izdelavo betonskih stebričkov kupim. Tel. 44-578. (583-KU-5) KUPIM rabljen pralni stroj, lahko v okviri. FOTKO — 68310 Šentjernej. (ček-KU-5)

posest

PRODAJ vinograd v Pavlovi vasi, Pišce pri Brezicah. Velikost parcele 15 a, 700 trt z moderno obdelavo na žici. Možnost priključka vode in elektrike. Informacije po telefonu (061) 75-742. (P5-9MO) NA MALKOVCU prodam vinograd, gozd ter zidnico z vso opremo in kvalitetnim vinom. Martin Železnik, Kamni potok 18, Trebnje, tel. 44-914 dopoldne, 44-842 popoldne. (P5-7MO) V okolici Studenca prodam vikend s sadovnjakom in vinogradom. Električna in voda v hiši, cena po dogovoru. Telefon (0601) 22-381, popoldne. (P5-3MO) PRODAJ zazidljivo parcelo z lokacijskim dovoljenjem. Naslov v upravi lista. (560-PO-5) PRODAJ 25 arov zemlje za vikend ali vinograd. Lep dostop. Informacije Bife Slavček na Ragovski (popoldan). DAM V NAJEM za 4 do 5 let majhen vinograd in njivo z vrtom blizu Stopič. Tel. 20-420. (602-PO-5) UGODNO PRODAJ solastniški delež stanovanjske površine 40 m². Informacije na tel. (061) 851-512 ali (061) 746-277. (P5-19MO) VINOGRAD s starino v Golobinju prodam. Lovšin, Mirna peč 73, 68216 Mirna peč. (607-PO-5) PARČELO za vrstno hišo z gradbenim dovoljenjem in grobnim izkopom v Novem mestu zamenjam za gradbeno parcelo ali starejšo hišo z doplačilom na relaciji Gomila — Mokronog. Ponudbe pod šifro »LEPA LEGA«. (613-PO-5) VINOGRAD z zidnico v Poljanah prodam. Zupančič, Hmeljčič 3, Mirna peč. (P5-20MO) PRODAJ parcelo, primerno za vinograd, vikend v bližini Šmarjeških Toplic. Asfalt do parcele. Informacije na telefon 24-008, v večernih urah. (P5-24MO) ZEMLJIŠČE za vinograd in gradnjo zidnice 2300 m² blizu Trebnjega prodam za 10 M. Informacije na tel. (061) 737-397, po 16. uri. (P5-26MO)

PRODAJ 25 arov zemlje za vikend ali vinograd. Lep dostop. Informacije Bife Slavček na Ragovski (popoldan).

DAM V NAJEM za 4 do 5 let majhen vinograd in njivo z vrtom blizu Stopič. Tel. 20-420. (602-PO-5)

UGODNO PRODAJ solastniški delež stanovanjske površine 40 m². Informacije na tel. (061) 851-512 ali (061) 746-277. (P5-19MO)

VINOGRAD s starino v Golobinju prodam. Lovšin, Mirna peč 73, 68216 Mirna peč. (607-PO-5)

PARČELO za vrstno hišo z gradbenim dovoljenjem in grobnim izkopom v Novem mestu zamenjam za gradbeno parcelo ali starejšo hišo z doplačilom na relaciji Gomila — Mokronog. Ponudbe pod šifro »LEPA LEGA«. (613-PO-5)

VINOGRAD z zidnico v Poljanah prodam. Zupančič, Hmeljčič 3, Mirna peč. (P5-20MO)

PRODAJ parcelo, primerno za vinograd, vikend v bližini Šmarjeških Toplic. Asfalt do parcele. Informacije na telefon 24-008, v večernih urah. (P5-24MO)

ZEMLJIŠČE za vinograd in gradnjo zidnice 2300 m² blizu Trebnjega prodam za 10 M. Informacije na tel. (061) 737-397, po 16. uri. (P5-26MO)

PRODAJ 25 arov zemlje za vikend ali vinograd. Lep dostop. Informacije Bife Slavček na Ragovski (popoldan).

DAM V NAJEM za 4 do 5 let majhen vinograd in njivo z vrtom blizu Stopič. Tel. 20-420. (602-PO-5)

UGODNO PRODAJ solastniški delež stanovanjske površine 40 m². Informacije na tel. (061) 851-512 ali (061) 746-277. (P5-19MO)

VINOGRAD s starino v Golobinju prodam. Lovšin, Mirna peč 73, 68216 Mirna peč. (607-PO-5)

PARČELO za vrstno hišo z gradbenim dovoljenjem in grobnim izkopom v Novem mestu zamenjam za gradbeno parcelo ali starejšo hišo z doplačilom na relaciji Gomila — Mokronog. Ponudbe pod šifro »LEPA LEGA«. (613-PO-5)

VINOGRAD z zidnico v Poljanah prodam. Zupančič, Hmeljčič 3, Mirna peč. (P5-20MO)

PRODAJ parcelo, primerno za vinograd, vikend v bližini Šmarjeških Toplic. Asfalt do parcele. Informacije na telefon 24-008, v večernih urah. (P5-24MO)

ZEMLJIŠČE za vinograd in gradnjo zidnice 2300 m² blizu Trebnjega prodam za 10 M. Informacije na tel. (061) 737-397, po 16. uri. (P5-26MO)

obvestila

RJAVE JARČICE BOM PRODAJAL v začetku marca. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389. (587-OB-5)

Fototehnika Novo mesto, Glavni trg 15, obvešča cenjene stranke, da smo pričeli 1. februarja redno obratovati v prenovljenih prostorih. Poslujejo pod novim imenom: »FOTO ASJA«. Za obisk se priporočamo!

VODNO INŠTALATERSTVO — centralna z bakrenimi cevmi. Priporoča se Mario VALEK, Sela 110, Brežice — Dobova, tel. (068) 67-085 ali 67-764. (P3-47MO)

Pri zahvali za ELFRIDO KOŠIČ iz Kočevja, ki je bila objavljena v prejšnji številki, je pomotoma izpadlo pri žalujočih: vnuk Igor z družino in vnuk Marko ter Zalka. Se opravičujemo!

GOSPODINJE! Tri leta garancije za menjavo izolacije na zamrzovalnikih, ki točijo, rosijo, od zunaj ledenijo. Telefon (062) 413-606, Viktor Pajek. (247-OB-3)

GOSPODINJE — servis zamrzovalnikov. Popravljamo vse znamke zamrzovalnikov, ki točijo, rosijo, zunanaj puščajo led, ne izklaplajo. Naročilo opravimo hitro in kvalitetno s 3-letno garancijo, na vašem domu. Tel. (062) 38-885. Bojan Čeh, Biš 55, 62254 Trnovska vas pri Ptuj. (P5-10MO)

MAŠKARADNE KOSTUME za otroke prodajam. Tel. (061) 266-940 in (061) 448-475, po 10. uri. (P5-4MO)

Alarmne naprave za zaščito stanovanjskih in poslovnih prostorov izdelujemo in montiramo. Telefon (068) 23-918. (P51-40MO)

JARKICE hisex, stare 8 tednov, bodo v prodaji 27. marca in 27. aprila 1988. Sprejemam še naročila pismeno ali osebno. Marija Klajnščak, Šmarjeta 15, Šmarješke Toplice. (619-OB-5)

KOKOŠI nesnice, rjave, prodajam vsak dan po 12. uri. Volčjeva 12, Vrhnika, tel. (061) 752-322. (P4-16MO)

Kitajski kapus

Vse bolj priljubljen

Kitajski kapus postaja tudi

Ljubezen, delo, skrb in trpljenje,
dragi oče,
to tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je v težki bolezni zapustil naš dragi oče, stari oče in praded

FRANC SLOBODNIK

iz Slamne vasi 15 pri Metliki

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste obiskovali našega očeta, nam v težkih trenutkih pomagali, izrekli sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnega tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Splošne bolnice Novo mesto, ZD Metlika, ZB Slamna vas, GD Slamna vas, vsem trem govornikom, godbi na pihala, pevskemu zboru ter g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage

CECILIJE CVELBAR

iz Metlike

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so se je na kakršenkoli način spomnili.

Mož Alojz, hčerka Marija z družino, sinova Slavko in Peter z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 97. letu nas je tiho zapustila naša draga
mama, babica, prababica, sestra in teta

MARIJA NOVAK

Kristanova 41, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo obiskali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter jo pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo vsemu osebju Doma starejših občanov Novo mesto za večletno nego in skrb, kakor tudi oskrbovancem doma, ki so jo obiskovali in ji po svojih močeh olepšali bivanje, občinskemu odboru ZB, KS Kandija — Grm za pozornost, izkazano naši mami v času življenja in ob smrti, GG TOZD Transport in gradnje novo mesto, Jožetu Murnu za poslovljni govor ob grobu ter pevskemu zboru Šmihel. Naša iskrena zahvala tudi gospodu župniku smihelske fare za lep cerkveni obred in za besede slovesa pokojnici.

Žalujoči otroci: Mimi, Jožko in Dane z družinami v imenu sorodstva

Novo mesto, Zagreb, Ljubljana

V Tvojem domu je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomin na Tebe naj živi,
čeprav Te več med nami ni.

ZAHVALA

V 53. letu nas je za vedno zapustil naš dragi
brat in stric

VINKO PRIJANOVIČ

z Raven na Koroškem

Najlepše se zahvaljujemo vsem sosedom in prijateljem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sodelavcem in govorniku iz Železarne Ravne, godbi — pihala iz Črnomlja in g. župniku.

Žalujoči: bratje Žan, Polde in Jože z družinami ter nečak Franc z mamo

Belčji vrh, Ljubljana, Nerajec, Suhor

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi dragega moža,
očeta, starega očeta, brata in strica

JANEZA ČRTALIČA

iz Šentjerneja

se najlepše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nudili pomoč, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Se posebej se zahvaljujemo kolektivom DO Emona-Dolenjka (DSSS, skladišča Bučna vas, Marketa in Kovine Šentjernej), Iskrinima tozdoma Hipot in Upori, GD Šentjernej, govorniku za poslovljne besede, oktetu, pihalnemu orkestru Iskra ter g. župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Trpel si, nihče ti ni verjel,
tih si bil in tiho si odšel.

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustil
naš dragi mož, oče, brat, stric in boter

JANEZ ŠTERK

iz Osrečja 8 pri Škocjanu

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, vsestransko pomagali, pokojniku darovali vence in cvetje ter ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Zoriču, tovarni zdravil Krka, tov. Antonu Peterlinu za poslovljne besede, družinam Vdovč, Kovačič in Rodič ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Fani, sinova Jože in Darko ter ostalo sorodstvo

Trpljenje si prestala,
v grobu zdaj boš mirno spala.
Nikdar te ne bom pozabil,
ker sem te zares ljubil.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene žene, sestre in tete

LUŠE VUKŠINIČ

roj. ŠTRUMBELJ
z Vavpče vasi 4 pri Semiču

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, vsestransko pomagali, ustno ali pisno zrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter pokojnico tako številno pospremili na njeni zadnji poti. Posebej hvala Merikovicim, Prešernovicim, Sajkovicim, Golobičevim, DO Iskra Semič, OŠ Semič, OOZB Semič, DU Semič, govornicam, pevcem in godbi iz Metlike. Hvala tudi zdravstvenemu osebju nevrološkega in internega oddelka bolnice Novo mesto ter dr. Bariču, dr. Sokoličevima in dr. Limaniju za vso skrb in nego v času bolezni.

Žalujoči: vsi njeni

Že dve leti v grobu spiš,
a v srcih naših še živiš.
V domu našem je praznina,
a v srcih huda bolečina.
Ne mine ura dneva ne noči,
vsak čas si z nami, Danica, Ti.

V SPOMIN

7. februarja minevata dve leti, odkar nas je
zapustila naša draga

DANICA HOČEVAR

iz Gorice

Vsem, ki se je spominjate, obiskujete njen grob in prižigate svečke, se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu nas je mnogo prezgodaj zapustil
dragi mož, oče, dedek, brat in stric

IVAN BRULC

Pot na Gorjance 9

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje. Posebna zahvala osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto, je. Posebna zahvala osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto, sosedom, upokojevcem in kolektivu DO Labod, Pleskarstvu Vidmar in Dolenjki-DSSS, govornikom za ganljive poslovljne besede, pevcem in duhovniku za lepo opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu v tih žalosti spremili k zadnjemu počitku.

Žalujoči: vsi njegovi

V tvojem domu je praznina,
v srcih naših bolečina,
spomin na tebe naj živi,
čeprav te več med nami ni.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil
naš sin, oče, stari oče, dedek, brat, stric, tast,
svak

NACE KUŠLJAN

iz Šentjerneja

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti, darovali cvetje in vence in nam ustno ali pisno izrazili sožalje. Posebej se zahvaljujemo OO ZZZB Šentjernej, govornikom Verbiču in Turku, Šentjernejškemu oktetu, godbi na pihala, Obrtnemu združenju Novo mesto ISKRŠ Šentjernej, LB-TDB Novo mesto in sosedu Mariji Cetinski. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta in brata

LEOPOLDA KLEMENČIČA

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam ob težkih trenutkih slovesa stali ob strani, ustno ali pisno izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Hvala za požrtvovalno delo osebju Splošne bolnice Novo mesto, Kliničnemu centru ORL Ljubljana in ZD Metlika, družbenopolitičnim organizacijam OOZK, SZDL, ZZB, odboru XV. SNOB, Gozdnemu gospodarstvu Črnomelj, Lovskemu in Gasilskemu društvu, KS Gradac in DO Be. ti. Iskrena hvala govornikom tov. Milanu Bajcu, tov. Vinku Kepicu, tov. Marku Štubljarku in tov. Tonetu Fabjanu za ganljive poslovljne besede, praporščakom in lovskemu registru. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: njegovi najdražji

Gradac, 25. 1. 1988

IVAN ZORAN

vemo o kolegi Zoranu. Nesporno je, da je dober, resen novinar, potem pa ti zmanjka besed, vsak človek je enaka, še zlasti pa tisti, s katerim leta in leta teče življenje. Je površinsko zajemajoči novinarski maraton. O človeku in pesniku Ivanu Zoranu največ pove plemenitejša polovica njegovega ustvarjanja, torej pesmi. Če govorimo o njem iz tega zornega kota, se njegove lastne besede »strast, stiska in hrepenenje« še poglabljajo. Njegovi verzi kažejo svet brez rešitve in smiselnega jedra, življenje je Ivanu (kot se tisočermilijonim) še eno potovanje, vmesna postaja na begu Nikamor. Pesnik Ivan Zoran se zaveda nesmisla v vseh njegovih brezštevih dimenzijah, vendar nad tem ne jadicuje niti se ne mazohistično naslaja. Svet je, kakršen je, pesnikova natančna diagnoza je samo dokaz, da ga je mogoče živeti tudi takšnega. Se tako črna ugotovitev je samo zarez na metru resignacije, ki meri grozo in absurd.

»Do zadnje točke je prigan, neizprosno in dosledno, nič ni, s čimer bi se pesnik slepil in izmikal,« je Ivana Zorana ter njegov in tudi naš čas označil sorojak Marjan Brezovar, ko je pisal spremno besedo za Zoranovo pesniško zbirko »Vtisi tesnobe«, ki je izšla decembra lani. Novinar in pesnik (mogoče je tudi obratni vrstni red) Ivan Zoran se je rodil pred 52 leti v Praprečah pri Gor. Straži. Kmečki fant se je izsolal za geodeta, vendar s teodoliti in latini ni imel dolgo opravka. Kmalu se je posvetil časnikarstvu, ki mu je zvest še danes, tako kot Dolenjskemu listu, kjer je Zoran urednik kulture, soureja pa tudi literarno-publicistično prilogo Dolenjski razgledi. Njegove prve pesmi so izšle v danes že slavnem novomeškem srednješolskem listu Stezice, katerega soustanovitelj je bil. Pesmi je objavljajl še v Mladih potih, Mladini, Perspektivah, Tribuni, Dolenjskem študentu, Samorastniški besedi in seveda v domačih Dolenjskih razgledih. Izdal je pesniške zbirke »Dediščina«, »To mora biti onkrak« in na začetku omenjene »Vtisi tesnobe«, več Zoranovih pesmi pa je tudi v reprezentančni antologiji »Pesmi dolenjske dežele«.

Ivan sam pove, da je pesnik strahu, stiske pa tudi hrepenenja. Njegovi zadnji zbirki ni po naključju ime »Vtisi tesnobe«, tesnoba v najširšem smislu besede je eno od središč, iz katerega vre njegova poezija. Kolegi novinarji malo

Svoboda pa je nekaj, kar hodi samo zase, samosvoje poti ubira brez metra in ure. Vsak človek si sam nadene okove, izmeri dolžino verige in teži krogle na njenem koncu. So pa tudi ljudje, ki v svetu nesvobode žive svobodno. Ti ljudje so pesniki in Ivan Zoran je eden izmed njih.

Ivan Zoran je kot pesnik morda res zelo samotni človek. Toda kdo med nami to ni? Zoran se od nas razlikuje samo po tem, da ima poleg nam vsem skupnega še en svet. Svet poezije, ki je neskončen. Blodi po njem, ga raziskuje in razkriva.

Je to res samo strah, stiska, hrepenenje na poti k nedosegljivim zvezdam? Ne, to je božanska samota, to je nesreča, ki je hkrati sreča. Zoranove pesmi so bleščeči utrinki, ki na poti do našega srca osvelele nas in svet, ki ga tlačimo. Povedo nam, da v samotni vendarle nismo sami, oziroma da je samota velika posameznikova samot. Kljub temu pa ni vse brezupno. Je samo tako, kot je. Diagnoza je dana. Je tudi terapija? Preberite kakšno (Zoranovo) pesem.

MARJAN BAUER

Vrvež v bazenu namesto na snegu

V Šmarjeških Toplicah se koplje tudi do 300 kopalcev na dan

ŠMARJEŠKE TOPLICE — Ob pomanjkanju snega so za dolenske otroke v času zimskih počitnic termalni bazeni najbolj oblegani. V pokritem bazenu hotela v Šmarjeških Toplicah dosega rekorde, saj se v njem dnevno namaka tudi do 300 mladih in starejših kopalcev, v soboto in nedeljo pa kopalci komajda še najdejo prostor zase.

»Še dobro, da naši redni gostje, ki so v hotelu na zdravljenju, razgibavajo

svoje ude med 6. in 10. uro, ko še ni drugih obiskovalcev, sicer v teh dneh z našimi storitvami gotovo ne bi bili zadovoljni,« pove kopalški mojster Stane Domitrovič, ki to delo opravlja že osem let. Kljub takšni počitniški gneči kopalški red v termalnem bazenu ni okrnjen. Prav zato, ker je dovoljeno le mirno plavanje in razgibanje v bazenu in njegovi okolici, še ni bilo nesreče. Stane je takoj zraven, ko se kateri od otrok spozabi in se z roba bazena požene v vodo.

Seveda pa je v tem času najpomembnejše, da kljub takšni gneči voda ostaja čista. Čistilnih filtrov skorajda ne uporabljajo, saj v bazen vsako sekundo iz termalne vreleca priteče skoraj 5 litrov na 32 stopinj Celzija ohlajene vode, prav toliko pa je iz bazena tudi odteče v bližnji potoček. »Seveda vodo

redno pregledujemo in po potrebi kloriramo. Zadnja leta opažamo, da ljudje precej skrbijo za osebno higieno, seveda pa nikogar ne pustimo v bazen, ne da bi se prej oprhal. Kontrole o tem, ali si je kdo v bazenu nakopal kakšne od kožnih in drugih bolezni, nimamo,« pove Stane, ki skupaj z Jožetom Kramaričem v izmeni opravlja delo kopalniškega mojstra.

Voda v Šmarjeških Toplicah je primerna za zdravljenje kroničnih bolezni srca in ožilja, stanja po srčnem infarktu, zdravi angino pectoris, uravnavava zvišan krvni pritisk, pomaga pri poškodbah gibal, zdravi živčevje in še kaj. »Voda je res čudodelna. To vedo ljudje, ki k nam prihajajo iz vseh koncev sveta. Na lastne oči sem videl starčka, ki je k bazenu prihajal z berglami, po štirinajstih dneh zdravljenja pa je odšel brez njih. Takšnih in podobnih primerov je bilo še precej,« je povedal Stane.

J. PAVLIN

Cveto Kríž: »Zelo dobro sem vedno sodeloval s prof. Mirkom Ramovšem in dr. Marijo Makarovič, ki je sodelovala pri oblikovanju oblačil za plesalce.«

Slovo folklori

Cveto Kríž je dal slovo še zadnji folkloristi skupini

KOČEVJE — Cveto Kríž, ki se je leta 1970 pri prof. Mirku Ramovšu usposobil za voditelja ljudskih plesov, je v 17 letih vodil več plesnih skupin v kočevski in ribniški občini, in sicer v Kočevju na osnovni šoli, gimnaziji, centru poklicnih šol, eno pa celo na svojem domu, pa še v Fari in Dolenji vasi v ribniški občini. Najdalj, in sicer kar 10 let, je vodil skupino v Dolenji vasi. V tem času so se plesalci kar trikrat izmenjali. Ta skupina je nastopala ne le po kočevski in ribniški občini, ampak tudi na izseljenjskih srečanjih, na Rabu pa tudi pri zamajskih Slovencih. Sodelovanje s to skupino je prekinil pred dvema letoma.

Te dni se je dokončno odločil, da ne bo vadil več tudi zadnje skupine, ki mu je še ostala, to je skupine v Fari. S to skupino bi moral v marcu letos nastopiti celo v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Na vprašanje, zakaj je pri folklori popolnoma popustil, je odgovoril, da je vzrokov več. Star je že precej preko petdeset let in se bo, ko se bo upokojil, posvetil predvsem domu. Na vaje v Fari na primer se je vozil ob vsakem vremenu, to pa je zanj vedno bolj naporno. Za kulturo je žrtvoval samo lani kar 14 dni dopusta. S plesalci se je dobro razumel, vedno pa se je našlo tudi nekaj takih, ki so mu skušali metati polena pod noge. Pravi, da se mu zdi tudi nekoliko zamalo, ko v zadnjih nekaj člankih o kostelski folkloristi skupini v Kočevskih novicah ni bilo niti enkrat omenjeno, da jo vodi on. J. P.

FILM O GABRSKI JAMI

GABRJE — V tukajšnjem družbenem domu si bodo v petek, 5. februarja, obiskovalci lahko ogledali film o gabrski kraški jami in o pripravah za vstop v to krajevno zanimivost. Razen tega bodo člani novomeškega Jamarskega društva Vinko Paderšič-Batreja večer popestrili s projekcijo diapozitivov ob glasbi in najverjetneje z videoposnetki uporabe vrhne tehnike v jamarstvu. Projekciji filmov, ki se bo začela ob 18. uri, bo sledil občni zbor Jamarskega društva Vinko Paderšič-Batreja. V gabrski družbeni dom vabijo vse, ki jih zanima dolenski kraj.

PUSTOVANJE V SEVNICI

SEVNICA — Sevnški rokometni klub priredi v soboto, 13. februarja, ob 20. uri in v torek, 16. februarja, ob 18. uri tradicionalno pustovanje v dvorani TVD Partizana v Sevnici. Najboljše maske bodo nagradili. Za zabavo bo poskrbel tudi ansambel Žigolo.

TEČAJ ZA MANEKENE IN FOTOMODELE

NOVO MESTO — Marsikatero dekle ali fant si skrivaj želi postati model na modnih revijah ali pozirati za reklamni poster. Mnogi med njimi imajo za to tudi vse možnosti, so postavnini in prikupnega videza, a žal jih velika večina ostane v anonimnosti. Prav gotovo je mnogo takih tudi na Dolenjskem, zato vam Dom JLA Novo mesto ponuja priložnost. Če menite, da imate pogoje za nastopanje na modnih pistah ali za poziranje pred kamero, zberite pogum in se 14. februarja ob 4. uri oglasite v novomeškem Domu JLA (za pošto), kjer bo advicija. Edini pogoj je, da ste starejši od 15 let, izjemoma lahko pridejo tudi mlajši, vendar v spremstvu staršev. Gornje starostne meje ni.

P. PERC

Stane Zupančič: »Kljub počitniški gneči je voda v bazenu čista.«

Trofeja na zadnji dan

Stane Zupančič je uplenil 12 kg težkega sulca

NOVO MESTO — Prav na zadnji dan dovoljenega lova na sulca, v nedeljo, 31. januarja, se je Stanetu Zupančiču iz Regrče vasi v Novem mestu nasmehnila ribiška sreča. Po celodnevem lovu mu je uspelo na trnek nataknuiti kralja slovenskih rek, lepo raščenega sulca, ki so mu brez ribiških dodatkov »namerili od gobca do repa 103 centimetre, na tehnični pa je jeziček skočil vse do označbe za 12 kilogramov.

To lepo nedeljo je bilo ob Krki živahno. Sezona lova na sulca, ki je odprta od začetka novembra do konca januarja, torej je kratka in povrhu v zimskem času, se je končevala, zato je precej domačih in ribičev od drugod poskušalo ribiško spretnost in srečo v sulčarji.

Vendar je tokrat uspel samo Zupančič. Loviti je začel zjutraj v Novem mestu, z njim pa je bil ves čas spremljevalec Jože Knafelec, kot pač zahtevajo ribiška pravila pri lovu na sulca. Trnek sta namakala na različnih mestih vse od Novega mesta do Dvora. Ni bilo pravega prijema, čeprav sta se lova lotila z dobro opremljeno, s primerno vabo (klen) in z veliko znanja, saj sta oba dolgoletna ribiča. Ob jezu pri Mačkovicu sta sklenila sulčarjjo končati, ker se je ura že nagnila proti večeru. In potem se je zgodilo. Sulec je zagrabil. 10 minut boja z veliko ribo je bilo dovolj in rečni lepotec je bil zunaj.

»Oba s spremljevalcem sva nav-

dušena ribiča, zato sva ulova vesela. Toliko bolj, ker opažam, da je sulcev v Krki vse manj in da jih je vse težje uloviti,« je povedal Zupančič.

Mim

VLADO KRESLIN IN »SRAKA« V METLIKI

METLIKA — Po večmesečnem zatišju bodo metliški plesalci in sploh ljubitelji dobre glasbe spet prišli na svoj račun. V petek, 5. februarja, bo namreč v disku Kino nastopil ta čas najpopularnejši slovenski pevec in član rock skupine Martin Krpan Vlado Kreslin. Njegov solistični nastop bo potekal v okviru večera s potujočo videodiskoteko »Sraka«, ki bo sicer z najrazličnejšimi video posnetki skrbela za celovečerni ples. Pričetek glasbenega večera bo že ob 19. uri s predvajanjem odlomkov z zanimivih koncertov (Tom Waits, Dire Straits, Jimi Hendrix, Bruce Springsteen itd.).

(dv)

NI SLEDI ZA MEDVEDOM

KOČEVJE — Minuli teden so skušali lovci na območju Strug večkrat odkriti in odstreliti medveda, ki naj bi bil 20. januarja skočil na gozdni poti na hrbet 47-letnemu Jožetu Božiču iz Podtabora in mu strgal bundo. Tajnik Zvezde lovskih družin Kočevje Ivan Bartol pa je povedal 1. februarja, da je bilo iskanje brez uspeha. Našli niso niti medveda niti nobene sledi medvedjih tac, čeprav je minuli teden kar dvakrat snežilo in bi bilo sled lahko odkriti.

Spet odkrili zalege ščurkov

Trebanjci pripravljajo odločilni spopad z neprijetnimi žuželkami

TREBNJE — Jesenska invazija ščurkov v trebanjske sanitarne deponije (smetišča) je bila dovolj močan razlog, da so se tudi na novomeškem

zavodu za socialno medicino in higieno odločili, da bodo budno spremljali dogajanja na smetišču. Ze 8. januarja so ugotovili, da sicer na površini ščurkov ni opaziti, da pa obstaja zelo resen problem, ker Komunalna ne zasipava deponije. To pa pomeni, da so ob tako toplem vremenu ugodne razmere za razvoj ščurkov.

Po obvestilu, da je vzdrževalec smetišča 19. januarja ponovno opazil ščurke, so naslednji dan spet pregledali deponijo. Ugotovili so, da je še

več voziti na čelo deponije, temveč v za to pripravljeni izkop, ki ga vsak dan zasipavajo. Štab je ocenil, da ni nevarnosti, da bi prišlo spet do množične invazije ščurkov v spomladanskih mesecih, če bodo dosledno uresničevali te ukrepe. V nasprotnem ne prevzame nobene odgovornosti za položaj, ki bi nastal, če njegovih ukrepov ne bi vzeli resno.

• Občinski izvršni svet v Trebnju je podprl štabove ukrepe. Menil je, da mora Komunalna prevzeti celotno skrb za stanje na sanitarni deponiji, vključno s prevozi odpadkov, ki jih zdaj iz Trima, Dane in IMV vozijo sami. Komunalni bodo pomagali tudi pri nabavi nove kombinirke, ki bi bila na smetišču zelo dobrodošla. Pred očmi imajo tudi novo in po potrebi še rezervno lokacijo za deponijo, samo, da bi se končno rešili zoprne nadloge.

zmeraj neurejena, da smeti ne pokrivajo z zemljo. Na površini ščurkov sicer niso odkrili, ko pa so odkopali okrog 20 cm smeti, so opazili velike zalege ščurkov.

Šta za zairanje insektov, ki ga vodi sekretar občinskega sekretariata za ljudsko obrambo Jure Zlajpah, je 25. januarja ugotovil, da so ščurki v desnem delu deponije, kjer v lanskoletni akciji niso zažigali smeti. Prav tako so na štabu menili, da smetišče ni tako urejeno, kot so se dogovorili na izvršnem svetu in na poprejšnjih sestankih štaba. Sklenili so, da izkop za razširitev izrabijo za odlaganje smeti z desne strani smetišča, kjer so zdaj ščurki.

Ko bo to opravljeno, morajo na te smeti navoziti zemljo do debeline okrog 30 cm in jo z buldožerjem počeptati. To komunalci počnejo te dni, čelo deponije pa prav tako pokrivajo z zemljo in jo utrjujejo s stroji. Ko so opravili globinski presek, so ugotovili, da ščurkov v globini smetišča ni, pač pa le pod površino nanovo navoženih smeti. Tudi zato so sklenili, da komunalnih odpadkov ne smejo

KRALJ REK NA SUHEM — Prav na zadnji dan dovoljenega lova se je na trnek Staneta Zupančiča ujel takšen roparski lepotec. (Foto: M. Markelj)

kozerija

KAKO NEKI ZAMENJATI ŽARNICO

V primerjavi z drugimi mesti je bila Repičevina ob večerih in ponoči zelo slabo razsvetljena. Gorelo je le nekaj brljavk, izlozbe trgovin so bile napol v temi, svetlečih reklamnih napisov pa sploh ni bilo. Tujci, ki so prišli v Repičevo drago, so se že ob prvem mraku zavlekli v sobe edinega hotela Večna izguba, kajti mučno se jim je bilo sprhajati po ulicah in uličicah, kjer so gospodarile mačke in pritepeni cučki. Domačini pa so se pred sončnim zahodom zavlekli pred televizijske sprejemnike in so gledali dolgočasen program.

Nekega dopoldneva je Jožič Repič telefoniral na komunalno:

— Na vogalu naše ulice Sedem žrtve teme je pregorela žarnica javne razsvetljave. Ne gori že nekaj mesecev. Ljudje se hudejejo. Ni jih malo, ki so si izpahnili gležnje na razdrapani cesti, nekaj si jih bo še, če ne pridete zamenjat žarnice.

— Niste se obrnili na pravi naslov, tovariši. Poklicati morate DES. Tam vam bodo dali naročnico, če bodo ugotovili, da je trdna

tema že ob štirih popoldne. Če je ob štirih še videti prst, oddaljen od nosa sedem centimetrov, ne bodo dali naročilnice, ker v tem primeru po našem samoupravnem sporazumu niso upravičeni do nove žarnice. Če vam bodo torej dali naročilnico, boste prišli z njo k nam na komunalno skupnost, kjer vam jo bodo potrdili.

Ko boste imeli naročilnico podpisano in potrjeno, boste šli z njo do naše službe za zamenjavo pregorelih žarnic. Veliko sreče boste morali imeti, da bo kdo od te službe v delavnici, kajti s takšnimi

zahtevami, kot je vaša, se oglašja pri nas vedno več ljudi...

— Vas lahko nekaj vprašam? — Kar vprašajte, zato pa smo tu.

— Povejte mi, prosim, koliko stane žarnica? — Vem, na kaj namigujete. Mislim, da okrog tri tisoč dinarjev. Vendar dobro poslušajte moj nasvet: pazite, da ne padete z lestve. V Zgornji Repičevi dragi si je predsednik krajevne skupnosti pri podobnem opravilu zlomil tilnik.

TONI GAŠPERIČ

Sevniški radio pred »biti ali ne biti«

Brez izdatne pomoči ne bo preživel

SEVNICA — Sevniški radio se je znašel v hudih škripcih. Studijska oprema je že izrabljena, studijski prostori na sevniškem gradu so neprimerni za količjak profesionalno delo, kot so snemanja vokalnih in instrumentalnih skupin, oddaje v živo itd. Poleg tega bi sevniški kulturniki gradu radi dali novo vsebino in namembnost, kjer pa je manevrski prostor za radio vse manjši. Pravzaprav bi tudi radijskim delavcem samim — zaradi boljšega neposrednega stika s poslušalci in sooblikovalci radijskih sporedov — bolj ustrezalo, če bi bili ljudem bliže, nekje v mestu. Nove prostore je radio že našel v zaklonilniku v Naselju heroja Maroka 21. Za to lokacijo so uspeli zbrati ustrezna soglasja stanovalcev in hišnega sveta ter drugih, še zdaleč pa ni jasno, od kod denar za akustično preureditev prostorov in seveda za novo studijsko tehniko.

Radio je postal nepogrešljiv člen v obveščanju ljudi v sevniški občini, tega sevniški politiki zvečne tudi ne zanikajo, čeprav nenehno poudarjajo, da bi želeli, da bi bili sporedi na čim višji profesionalni ravni. Objavljajo tudi podporo pri posodobitvi radia. Brez izdatnejše gnotne podpore sevniški radio ne bo preživel še dveh pomladi. Konkretna pomoč in ne le moralna podpora je ta hip potrebna bolj kot karkoli drugega.

P. PERC